

Zasavski

TEDNIK

Štev. 47

Trbovlje, 26. novembra 1955

Leto VIII

izdaje: okrajni odbor socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah - Uredništvo in odgovarjajoči urednik: odbor - Odgovorni urednik: Stane Suštar - Tiska: Mariborska tiskarna v Mariboru - Naslov uredništva in uprave: "Zasavski tednik" Trbovlje I. Trg revolucije št. 28 (telefon 91) - Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah 614-7146 - List izhaja vsako soboto - Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 din - Posamezne številke 10 din - Rokopisi morajo biti v uredništvo najkasneje enajst srede dopoldne in jih ne vračamo

Ob našem velikem prazniku

DESET LET REPUBLIKE

Samo za kratek hip postojmo, razgreti in sredi delovne vne, s katero se že deset let po osvoboditvi ženemo, da bi nam bilo v življenju čedalje lepše. V tej bujni, mladi in neugnani rasti si človek brez potrebe ne daje oddiha.

Ali pomislimo: v razvalinah in razdejani, in trpljenju in pomanjkanju je pred dobrimi desetimi leti še ječala in tožila domovina. Sredi hude stiske je kakor silak stal svoboden in neodvisen delovni človek. Tako rekoč golorok se je loteval novega življenja. V pekoči bolečini je mislil na izkrevavele generacije, ves prevzet ob veličastju svobode, ki se je za najvišjo in najdražjo ceno razpela čez domovino. Z gorjupom v srcu si je v tistem prvem hipu obnavljal in popravljal sleme in streho nad glavo, urejal razkopane ceste, zlagal razrite tire in poganjal prve stroje, kolikor jih je še bilo ostalo po divjem metežu, ki se je ves razbesnel komaj polegel, ko je svet strl nenasitno in pogoltno zver.

Se smo pisali tisto prvo, najtežje leto. Ali kako nepozabni, kako nepopisni so spomini na tiste zadnje novembrske dni pod kraj leta. V zastavah in barvah, v poznem zelenju in cvetju, lučeh in kresovih, v povorkah in manifestacijah, v kipečem navdušenju in srčnem ognju je vzdrhtela vsa domovina. Čez mesta in tovarne, čez ceste in tire, čez delavska središča, tja do zadnje vasi se nam je razpel slavoček — republika! Sanje iz krvavih stoletij, izkrevavih generacij so slednjič obrodile najzlahtnejši sad. Svoboda in republika! Kakor da se je v človeku prelomilo do kraja prav vse, kar ga je stoletja tiščalo k tlom. Ne okupatorja in nasilnika, ne izkoriščevalcev ni več. Svobodnemu človeku so se začeli obračati prvi listi novega življenja. Se pomnite, kako so tiste večere žarele čez domovino razpete črke — Tito! V tej besedi, v tem vzliku se je delovnemu človeku začel odpirati njegov novi vek, je začela odganjati nova rast, so začeli teči dnevi mirnega, najsi še tako trdega življenja.

Zdaj že celo desetletje stojimo, trdni in neodvisni, sredi lastnega življenja, ki si ga sami odmerjamo, oblikujemo in urejamo. Brez števila srag in sil je bilo treba, da se nam je domovina začela razcvetati v novem življenju. Trdo je bilo

treba stopiti in še trše odrivati zaostalost, košček za koščkom, v človeku samem in v njegovem materialnem svetu, korak za korakom. In težko bi v zgodovini človeštva iskali primer tolikšnega vzpona, silne rasti v tako kratkem obdobju. Ne našli bi delovnega človeka, ki bi si bil v teh nekaj letih tako pomnožil svoje proizvodilne sile, utrdil svojo socialistično demokracijo in začel prehajati v življenje komunne, kot si je vse to ustvaril naš delovni človek, povezan v Socialistični zvezi in Partiji pod vodstvom maršala Tita. Od tistih gorjupih trenutkov, ko smo stali ob razdejanih domovih, smo prehodili pot, kakršne zlepa doslej ni kdo zmozel. Iz tal so vstale nove tovarne, betonski giganti, v daljo se vijejo nove ceste in železnice, svoji zemlji odpiramo nedrja in segamo vanj po svoje rudno bogastvo, za mize

sedajo delavci in si v samoupravljanju ravnaajo svoje gospodarjenje, novi industrijski in delavski centri se širijo. — Skratka: v lastnem in neodvisnem domu smo si v tem prvem desetletju zacementirali temelje, od koder bo poslej vse bolj naglo kipel in se razcvetalo tisto vsakdanje življenje delovnega človeka. V svetu pa, kjer stojimo polni ugleda in občudovanja, nam dan za dnem vstajajo novi prijatelji miru, mirnega sodelovanja in spoštovanja.

Vsakdanje življenje nam v delovni vne in razgretosti prečesto zastrze razgled na sado in pridobitve, ki se leto za leto množijo, ki vstajajo iz tal, ki nam že lepšajo življenje, ki nam dajejo pogoje, da bomo mogli poslej laže in hitreje naprej. Se mar v tem desetletju niso naši revirji izpremenili? Mar niso Trbovlje, Za-

gorje, Hrastnik, Krško drugačni, kot so bili? Ali ni ta čas zrasla doli v Zasavju mogočna tovarna celuloze in papirja? Pa velika Strojna tovarna v Trbovljah? In še cela vrsta obratov in podjetij, ki so že sedaj osnova za nove življenjske pogoje? Kamor nameriš pogled, povsod toliko nove rasti, novih stvari, ki tako prikopno in prijetno leto za letom spreminjajo vnanjo podobo od Zagorja do Brežic. V osem komun se je poslej strnilo življenje delovnih ljudi, ki si bodo z družbenim upravljanjem urejali svoje odnose v skupnosti z delovnimi ljudmi vse Jugoslavije.

Ko v ljubezni in socialističnem patriotizmu slavimo praznik republike, čutimo vse, kar smo bili ustvarili v prvem desetletju po osvoboditvi, kot sado in življenjske pridobitve, na naši poti v socializem, po kateri nas vodi naše vodstvo na čelu s tovarišem Titom.

UREDNIŠTVO

Zasavje za praznik republike

Zaključek bo najlepši

NEŠTETE IN KVALITETNE KULTURNE TER DRUGE PRIREDITVE, KI SO JIH PO VSEH KRAJIH ZASAVSKEGA OKRAJA PRAZNOVALI ŽE OD MAJA DALJE, BODO ZAKLJUČNE OB DNEVU REPUBLIKE — PO NEPOPOLNIH PODATKIH JE BILO V TEM ČASU NAD 1300 KULTURNOPROSVETNIH IN DRUGIH PRIREDITEV — OB ZAKLJUČKU PRAZNOVANJA DESETE OBLETNICE OSVOBODITVE SE NEKAJ DESE TIN IGER IN AKADEMIJ

Malone vse leto so delovni kolektivi, množične organizacije, delavska prosvetna društva praznovala deseto obletnico osvoboditve. Zadnji mesec pa so se naša društva in organizacije pripravljale na zaključek tega pomembnega praznovanja. Poglejmo, kaj so pripravili posamezni kraji!

PROSLAVE V TRBOVLJAH
»SVOBODA CENTER« bo v Delavskem domu izvedla dne 28. novembra, ob 18. uri zvečer slavnostno akademijo. Sodelovali bodo: delavska godba, mešani pevski zbor »Slavček«, dramska sekcija in moški pevski zbor »Zarja«. Slavnostni govor bo imel predsednik društva.

»SVOBODA II« TRBOVLJE
bo imela v gosteh godbo na pihala, moški pevski zbor in folklorno skupino »Svoboda« iz Javornika. 28. novembra bo sprejem gostov na železniški ka.

stov iz Javornika pred Spomenikom revolucije in spomenikom revolucije in spomenikom žrtv Orjune.

Ob 19. uri zvečer bo v Domu »Svoboda« slavnostna akademija. Sodelovali bodo: godba na pihala »Svoboda« Javornik, moški pevski zbor istega društva, godba na pihala »Svoboda« Trbovlje II, mešani pevski zbor, recitacijski zbor, tamburaški zbor in folklorna skupina gostujočih.

»SVOBODA-ZASAVJE« je v počastitev Dneva republike priredila I. črnski festival trboveljskih »Svoboda«. V sredo je v njihovem domu nastopila »Svoboda-Debrna« s Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«, v četrti »Svoboda II« z ameriško komedijo »Hvale vredna vlačuga«, v petek »Svoboda Center« z dramo »Ana Christie«. Danes pa nastopi domača skupina z igro »Vdova Rošinka«.

V ponedeljek bo v domu

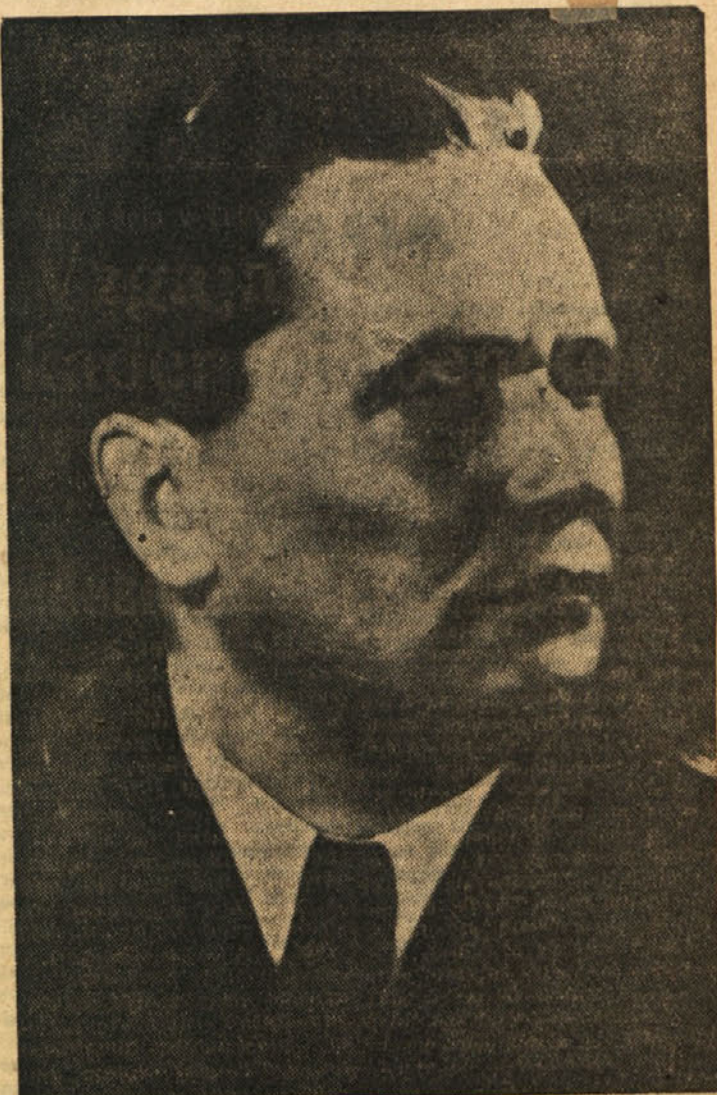
slavnostna akademija s sodelovanjem vseh skupin »Svoboda« Zasavje.

»Svoboda-Dobrna« bo 28. nov. uprizorila Cankarjevo igro »Kralj na Betajnovi«, 29. nov. bo ob 10. uri dop. odkritje doprsnega spomenika prvoborcu Alojzu Hohkrautu. Ob odkritju bo sodelovala delavska godba in pevski zbor »Zarja«.

V ZAGORJU
Zagorjanske »Svobode« bodo pripravile skupen program. Na predvečer praznika bo v Domu TVD »Partizana« slavnostna akademija. Sodelovali bodo: rudarska godba, moški, ženski in mešani zbor topliške »Svobode«, glasbena šola, recitacijski zbor nižje gimnazije in drugi.

Razen tega bodo v dneh praznovanja topliški in zagorski pionirji razvili svojo zastavo in pripravili kvaliteten pionirski program. Na svoje proslave bodo povabili svoje starše

(Nadaljevanje na 2. strani)

Borbene pozdrave in čestitke vsem delovnim ljudem okraja Trbovlje pošilja ob deseti obletnici osvoboditve in 12. obletnici obstoja socialistične Jugoslavije k PRAZNIKU DNEVA REPUBLIKE, 29. NOV. Okrajni ljudski odbor Trbovlje, Okrajni komite ZKS Trbovlje, Okrajni odbor SZDL Trbovlje, Okrajni odbor ZB NOV Trbovlje, Okrajni sindikatni svet Trbovlje, Okrajni komite LMS Trbovlje, Okrajni odbor Združenja rezervnih oficirjev

Naj živi praznik narodov socialistične Jugoslavije, 29. november!

Tudi slepi bodo počastili dan republike

Kakor vsi ostali, hoče tudi Združenje slepih v Trbovljah in Krškem ob DNEVU REPUBLIKE počastiti desetletnico našega narodnega osvobodjenja. To pridobitev hoče manifestirati na članskih sestankih in sicer za člane bivšega trboveljskega okraja v nedeljo, 27. novembra, ob 8. uri zjutraj v Domu »Svoboda II« v Zg. Trbovljah, za člane iz bivšega okraja Krško pa v ponedeljek, 28. novembra, ob 10. uri dopoldne v Krškem. Ob tej priložnosti bo Združenje iz sredstev, ki so jih prispevali naši uradi, podjetja in ustanove, obdarovalo okrog 60 socialno ogroženih slepih z zneski od 3000 do 7000 din.

dob v Trbovljah priredila. 19. in 20. novembra Invalidski dan.

V soboto, 19. t. m. zvečer je bila v Delavskem domu v Trbovljah slavnostna akademija s sodelovanjem godbe, moškega zbora, recitacijskega zbora »Svoboda-Center« in fizikulturnikov trboveljske gimnazije. Pokrovitelj praznika invalidov, prvoborec predsednik okrajnega odbora Zveze borcev NOV v Trbovljah tov. Ivan Sorn-Bojan je ob tej priložnosti razvil tudi zastavo Mestne ZVVI Trbovlje. Z lepo udeležbo na tej proslavi so Trboveljčani dali polno priznanje vsem tistim, ki so kot žrtve fašizma postali vojni invalidi. — Drugi dan, v nedeljo 20. t. m. pa so bile v Domu SD »Rudarja« v Trbovljah prireditve trboveljskih invalidov — športnikov.

V PIŠECAH BODO ODKRIL SPOMENIK PADLIM BORCEM

Odbor Zveze borcev NOV v Pišecah se pripravlja na odkritje spomenika padlim borcem in talecem. Ta slovesnost bo jutri, v nedeljo 27. t. m. v Pišecah.

Zgodovinsko mesto Jajce! — V stavbi, ki jo vidite na s. edini, je bilo 11. zasedanje AVNOJ

Kako izboljšati delavsko samoupravljanje?

Však napredno misleči delovni človek se spričo doslej doseženih uspehov v graditvi našega socialističnega gospodarstva in družbenih odnosov ne hote vprašuje, da li je mogoče, da združene sile delovnih ljudi dosega toliko uspehe v svojem delu, če teže pa je v našem sredi razumeti vse tiste, ki zaradi svoje konservativne miselnosti ne vedo videti utripa in življenja naše ogromne družbene organizacije, nečesto pogledati, kje so izvirni entuziazma delovnih množic za ustvarjanje in napredek. Ne vidijo in nečesto videti vsega tega, ker še vedno mislijo, da so delovne množice raja, ki je sposobna delati in ustvarjati le pod komando starih birokratskih buržujev. Ali bi bili mogoči toliko uspehi, če se naš družbeni razvoj ne bi oslanjal na zavest naprednih delovnih ljudi, da si morejo sami ustvariti in kovati svojo usodo, če se naš razvoj ne bi naslanjal na zavest skupnih koristi naših jugoslovanskih narodov? Ne — ne bili bi mogoči toliko uspehi.

V zgodovinskih desetih letih, ki so za nami, smo prehodili in preživeli po času sicer kratko, po doseženih uspehih pa veliko obdobje, ki se je razvijalo v različnih fazah, ki so jih naravljali čas in potrebe naše skupnosti. Od prvotnega centralističnega administrativnega sistema, ki je bil prva leta v našem delu in razvoju nujen, smo po nekaj letih uveljavili za naš nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj veliko socialistično idejo: upravljanje vse naše gospodarske in družbene dejavnosti naj prevzamejo neposredni proizvajalci, naši delovni ljudje sami. Uveljavljanje te velike ideje je bilo sprito okoliščine, da je v zgodovini brez zgleda in primera, po mnemu mnogih ljudi pri nas in v svetu nekaj tvegane, vendar je imela ta ideja svojo zanesljivo osnovo: naš revolucionarni delovni človek je že v prvih letih svoje svobode dokazal toliko zrelost, da mu lahko mirno zaupamo to veliko nalogo. Ne bomo tajili, da smo v naglem tempu našega dela in razvoja delali napake. Te so razumljive, zlasti še, če pomislimo, da smo naš družbeni sistem morali graditi pod najtežjimi pogoji, pod notranjimi in zunanjimi pretresi, pod okoliščinami, ki so terjali od naših delovnih množic prečesto nadčloveške napore. Toda vse napake, ki smo jih napravili pod silo razmer in v naši neizkušeni, so odpravljive in jih bomo odpravili, terjale pa bodo seveda še določeni čas. Za nadaljnjo gradnjo našega sistema pa imamo danes po desetih letih že trdno, čvrsto materialno osnovo — teže pa je v razvoju nove družbene miselnosti, v najširših ljudskih plasteh, ki se razvija in raste mnogo počasneje. Ta razvoj je rezultat trenja in boja med staro in novo miselnostjo, rezultat spopada med stari in novim svetom. Nova, napredna družbena miselnost pa bo prodira in se vkoreninila z neutrudnim vzgajanjem našega človeka v socialističnega človeka.

Danes nas tarejo še razne materialne težave, ki imajo svoj vzrok v pogojih, v katerih smo živeli in morali živeti. Te težave pa vendar vsakodnevno odklanjajo hitra rast naše proizvodnje in sredstev za proizvodnjo. Premagali jih bomo predvsem s proizvodnjo potrošniških dobrin, ki jih naš delovni človek danes najbolj potrebuje. To delo bo razumljivo terjalo še mnogo naporov, ne bo pa naše najtežavnejše delo; dosti težja naloga je premagovanje nasprotij med staro miselnostjo, ki se je stoletja vsajala v človeka, in miselnostjo, ki jo ustvarja revolucionarni čas. Tako naletimo v našem družbenem razvoju na težave, da se številni ljudje še ne zavedajo svojih nalog in dolžnosti do družbe, tako na primer tudi na področju našega delavskega upravljanja. Težave so konservativni nazori posameznih naših ljudi, zlasti v manjših podjetjih, ki namerno zaustavljajo razvoj delavskega upravljanja in še vedno teže za absolutnim, osebnim vodstvom v podjetju. Ti ljudje še dostikrat na prikrit, neopazen način zavirajo spodbude za boljše, demokratično gospodarjenje v podjetju; vesele jih, če se jim posreči izločiti iz podjetja ravno tiste ljudi, ki so žrtvovali in so pripravljali žrtvovati ves svoj prosti čas za zdravo, demokratično rast delavskega upravljanja. Taki in njim podobni ljudje so zado-

voljni le tedaj, če je delavski svet samo nekaj simboličen organ v podjetju, ali pa organ, ki brez ugovorov potrjuje sklepe operativnega vodstva podjetja. — Drug nedravin in za družbeni razvoj nič manj škodljiv pojav — tako imenovani »delavski anarhizem« — so tista podjetja, kjer teže za nekim absolutnim upravljanjem in gospodarjenjem, v katerih javno govore, da je delavsko upravljanje nesmiselno, saj da so delavskim svetom vezane roke z zakoni in uredbami, in nečesto videti, da je tudi njihovo podjetje le del velike družbene gospodarske celote. Namesto da bi se ti ljudje posvetili boljši in smotrnejši urejeni notranji organizaciji svojega podjetja, zahtevajo v delavskem upravljanju nove, širše, absolutnejše kompetence, poskušajo negirati vsako zakonsko uredbo, ki ureja v svojih določilih pravilne medsebojne gospodarske odnose, in iščejo vrzeli v predpisih, da bi le-te izigrali v korist svojega podjetja.

Vsi ti in njim podobni nezdružljivi pojavi in ekstremi so karakteristični ravno za vsa tista podjetja, v katerih je šibek politični kader, v katerih se kaj radi uveljavljajo razni ekstremisti. Za taka podjetja in kolektive je značilno, da čestokrat zaidejo v konflikt z običnimi družbenimi interesi in hoteče popolnoma samostojno in neodvisno odločati o višini svoje proizvodnje in tudi o ceni svojih izdelkov. Ne vprašujejo se pa o posledicah samostojnega ravnanja in dela in kaj bo čez jutri na trgu. Ti ljudje nečesto videti svojih napak, ampak radi na polna usta vpeljejo in se pritožujejo, da jim država ne pomaga na tržišču, govore, da se dopušča anarhija, ne vidijo pa, da jo sami ustvarjajo na tržišču.

Vsakemu našemu delovnemu človeku, ki odloča v naši družbi na svojem področju, mora biti jasno, da morajo naši zakoni odražati pravilne medsebojne odnose v naši družbeno-gospodarski skupnosti ter pravice in dolžnosti posameznikov in skupnosti. Vsako izgravanje zakonskih določil mora nujno voditi do motenj v družbi in gospodarstvu, ki se jih moramo na vsak način izogibati. Zavedati se mora svoje veliko odgovornosti pred družbo, ne glede na to, ali odloča o velikih ali malih problemih v gospodarstvu in družbi. Zavedati se mora, da utegne včasih najmanjša, a nepravilna odločitev, zlasti pa v našem gospodarstvu, roditi zle posledice.

Kje so vzroki takih in podobnih vrzeli in napak? Mnogo jih je in dolžni smo, da jim iščemo in odpravimo. V našem primeru se poglabimo in pogledimo na primer v delavsko upravljanje, pa se bomo lahko takoj

prepričali, če smo že izčrpali vse možnosti, ki jih daje zakon o delavskem upravljanju s tem, da delovni kolektivi aktivno odločajo pri vsaki važnejši razpravi. Za položaj, kakršen vlada v delavskem upravljanju, in za posledice sklepov, ki so bili storjeni v podjetju, pa ne moremo prenesti absolutne odgovornosti vedno na člane delavskega sveta. Težko je namreč članom delavskega sveta, ko posegajo v razpravo o gospodarskem upravljanju, če imajo vpogled le v kratko poročilo o gospodarstvu, nimajo pa možnosti, da bi globlje pregledali to gospodarstvo. Razpoložljivo, a premalo pregledno gradivo o tem gospodarstvu je glavni vzrok, da člani delavskega sveta ne posegajo pogosteje in debato in zaradi čestih nejasnosti in pomanjkljivosti približnega poznavanja gospodarstva podjetja razumljivo ne morejo nositi moralne odgovornosti za morebitne nevarne posledice tega ali onega sklepa. Res je sicer, da so gospodarsko-politična predavanja našim ljudem do neke mere pojasnila splošne pojme o socialističnem gospodarstvu — konkretni sklepi delavskega sveta pa terjajo konkretno proučevanje in poznanje tistega gospodarskega materiala oz. vprašanja, na katerega se naša sklep. Do tega materiala pa člani delavskega sveta največkrat ne pridejo, ali pa ga — če je na razpolago — le površno proučijo. Da pa so člani kolektiva vendar zainteresirani na gospodarstvu podjetja, nas prepričuje dejstvo, da so ravno člani upravnih odborov, ki imajo bližnji vpogled v gospodarski material, zelo aktivni v reševanju raznih vprašanj. Tako so nekatera podjetja za razna gospodarska vprašanja v okviru delavskega upravljanja vzpostavila komisije, ki danes že precej samostojno rešujejo probleme določenega sektorja podjetja. Ta praksa nam zgovorno pravi, kako nujno je poglobljanje v pravno delo in kako naj aktivno pritegnemo k delu vse člane delavskega sveta. Praktično delo na določenem sektorju bo za člane najboljše šola, najboljše predavanje in vzgoja, hkrati pa bomo s takšnim načinom dela odklanjali morebitna nasprotja med operativnim vodstvom podjetja in delavskim upravljanjem. Najboljša oblika sodelovanja bi bile komisije, sestavljene po operativnem vodstvu in članih delavskega sveta. Te komisije naj bi se formirale po že obstoječih operativnih resorcih. Njihova dolžnost bi bila, da zbirajo in pripravljajo material za seje upravnega odbora in za zasedanja delavskega sveta. S tako organizacijo bomo poglobili demokratičnost v upravljanju in ustvarili pogoje za stvarno odgovornost članov delavskega sveta za gospodarstvo podjetja.

Nesmiselno bi bilo sedaj čakati na izid novega družbenega plana, češ da nam bo prinesel popolnoma nove elemente delavskega upravljanja. Jasno nam mora biti, da bo novi družbeni plan menjal samo določene proporce v naši družbeni graditvi in nič drugega — zato bi bilo prav zgrešeno čakati in zanemarjati delo in poglobljanje v delavsko upravljanje. Vse spremembe, ki bodo nastale z novim družbenim planom, bodo samo odpravljanje nastalih disproporcij v našem gospodarstvu, kar pa bo seveda terjalo vse večjo disciplino in previdnost v delu naših podjetij in v skupnem gospodarstvu, kajti le skladnost in uravnoteženost posameznih področij našega skupnega gospodarstva je porok za njegovo pravilno nadaljnje razvijanje in porok za blaginjo naših delovnih ljudi.

(Nadaljevanje s 1. strani)
in predstavnike vseh društev in organizacij.
V HRASTNIKU
Ob 17. uri popoldne, na dan 28. novembra, bodo v dvoranah »Svobode« v Hrastniku in Dolu slavnostne akademije s sodelo-

vanjem vseh sekcij. Sodelovali bodo tudi telovadci TVD »Partizana« in učenci vseh šol. Zadnji dan pouka pred praznikom bodo tudi po šolah interne proslave. Pevski zbor »Svobode I« bo skupno z orkestrom pripravil koncert slovenskih narodnih pesmi in vključil ponovno iz-

vedbo Gobčeve kantate »Svobodna domovina«. Pionirska gledališka skupina bo s sodelovanjem profesorjev Glasbene šole ponovila v torek, 29. nov., v dvorani »Svobode« v Sp. Hrastniku spevoigro »V bratskem objemu«.

V VIDMU-KRŠKEM
Centralna proslava bo na predvečer Dneva republike v kino dvorani Videm-Krško. Program bodo izvedli Glasbena šola, DPD »Svoboda« in šolska mladina. Po šolah bodo interne proslave.

V SEVNICI
Sevnicičani bodo praznovali letošnji 29. november s slovesno akademijo, ki jo bodo priredili na predvečer slavnostnega dne. Dramski odsek »Svobode« bo prikazal na odru zadnje dejanje Kretrove drame »Velika puntarija«. Nastopila pa bodo tudi pomlajena godba na pihala, telovadci TVD »Partizana« pa bodo pokazali nekaj telovadnih točk. Sodelovali bodo tudi: moški pevski zbor PGD Sevnica, dijaki nižje gimnazije, otroci iz otroškega vrtca in tamburaški zbor Produktivne mizarске zadruge.

NA SENOVMEM
Proslava bo 29. novembra v kino dvorani v Senovem. Sodelovali bodo vse sekcije senovške »Svobode«. Prav tako bodo imeli po vseh šolah interne proslave šolski otroci.

V BREZICAH
Tudi v Brezicah pripravljajo bogat umetniški program. Na slavnostni akademiji bodo sodelovali vse kulturnoprosvetne skupine in otroci šol. Po šolah pa bodo izvedli otroci svoje lastne proslave.

V RADEČAH
Radečani bodo proslavili Praznik republike v svojem domu »Svobode«. Naštudirali so glasbeno spevoigro »Dijak-rošjak«, ki jo bodo uprizorili v soboto in nedeljo. Pred začetkom igre bo slavnostni govor o pomenu tega velikega dne.

Proslava bo 29. novembra v kino dvorani v Videm-Krško. Program bodo izvedli Glasbena šola, DPD »Svoboda« in šolska mladina. Po šolah bodo interne proslave.

Preberite in potrdili boste

Pred gospodarskimi odločili se vrstijo gospodarske organizacije oziroma zanje odgovorni ljudje, ki se morajo zagovarjati zaradi gospodarskih prestopkov. Res je, da so med tem odgovorni organi: tudi tak, ki so pr. št. na zatožni klop ker so iskali v pozitivnih gospodarskih predpisih »luknje«, s katerimi bi lahko ustvarjali koristi zase, a na škodo skupnosti. Zagovarjajo se nadalje tudi take organizacije, ki jih vodijo ljudje, ki pri vsakem trgovskem poslu mislijo najprej na-e, potem šele na podjetje. Ker pa je gospodarskim organizacijam treba dokazovati samo objektivno odgovornost, jih oko lščina da so go-podarske prestopke zagrešile fizične osebe v svojo korist, ne more rešiti večših zares visoke in za nadaljnje poslovanje celo pogubne k.z.m. So pa med njimi: tudi gospodarske organizacije, ki ne pridejo na zatožni klop zato ker so kršile predpise zaradi »vojnih lokalnih koristi«, temveč zaradi neznanja odgovornih ljudi v teh organizacijah.

Razne inšpekcije, ki so dolžne kontrolirati izvajanje gospodarskih predpisov pogosto n-letijo na nerazumevanje in to ne samo pri ljudeh, ki so odgovorni za kakšno podjetje, ampak tudi pri upravnih organih in terenskih družbenih organizacijah. Na inšpekcijo, ki je dolžna v kontroli, kako gospodarske organizacije izvajajo pozitivne gospodarske predpise, gledajo kot na nekaj, kar je neizvilen-ko n celo odv- Neredki teh ljudi priznavajo kot uspeh v delu inšpekcije samo kriminal, ki se preganja in kaznuje po kazenskem zakonu, medtem ko v odkrivanju gospodarskih prestopkov ne vidijo posebne koristi za skupnost. Tako gledanje pa je seveda zelo napačno in škodljivo. Meni, da so inšpekcije prej poklicane, da odkrivajo n opozarjajo na gospodarske prestopke, ker so pravzaprav edini organi, ki po zakonu morajo in smejo opravljati ta posel. Za odkrivanje »čistega« kriminala so še številni drugi organi: kar pa seveda ne pomeni, da ga tudi inšpekcije ne bodo odkrile. Cisti kriminali sem dal pod narekove zaradi tega, ker je po mojem mnenju kriminal tudi v gospodarskih prestopkih, k. so družbi čestokrat bolj nevarni kot p- navadna kazniv- dejanja. Vedeti namreč moramo, da pogosto kršijo predpise delovni kolektivi, lokalni organi in še drugi, kar navsezadnje lahko rodijo zelo velike težave v gospodarstvu celote. Tako na primer težave, ki se z njimi borimo v našem skupnem gospodarstvu, prev. sedaj, lahko v velik- meri pripisujemo okoliščinam, da so nekatere (ali pa mnoge) gospodarske organizacije — gledajoč samo na »voje ozke

interese n pozabljajo na skupnost — zelo pogosto kršile predpise na ta način, da so zatajele sredstva, ki bi jih morala dobiti družba, da so poslovale v nasprotju s predpisi, da so delale nenačrtne investicije itd.

Gospodarske organizacije oziroma njihovi predstavniki so se čestokrat strnjali z obsodbo raznih pojavov lokalizma, ki so ovirali napredek celote medtem ko »stojalo« takih in podobnih pojavov v svojem lastnem podjetju niso videli. Menim namreč, da je kršitev gospodarskih predpisov tudi: pojav lokalizma, zlasti še, če tako kršitev predpisa rodi željo po nečem ter v blaginjo skupnosti: ni dovoljeno. Posamezni prekrški so po navadi videti: precej nedolžni toda pomisliti moramo, da ti nedolžni prestopki; lahko prerastejo v: piošen pojav, ki naznanja resni problem za gospodarstvo celote.

Neredki so tudi, primeri, da se od inšpekcij zahteva, naj ne naznanjajo gospodarskega prestopka, naj ga »pregledajo« in podobno. Menim da je od organa, ki po zakonu mora naznaniti kazenski, gospodarski ali upravn- prekršek, kaj takega nemogoče terjati. Inšpektor nima pr.-ve, da razmislija o tem, če bo ugotovljen prestopke naznanil pr- toj-nemu državnemu organu ali ne. Tudi znan rek: »Kjer ni tožnika, ni sodnika« ne b. v t-tem primeru koristil. Inšpektor ki delale precej po svoji glavi, če bi bilo odvisno od njih kaj bodo naznanile in kaj ne...

O teh stvarih sem pisal zaradi tega, ker je z-dnje č-ase vedno več p-javov, da podjetja, ki jih inšpekcije naznanjajo go-podarskim sod-štem, »pritiskajo« nanje, naj umaknejo nazn-itev in podobno. Inšpektor k. vestno in dosledno opravlja svojo službo se po takih »prid-gah« o-pa-grafarstvu, o neizvilenjskem gledanju, o birokraciji, t.d., kaj rada vs-ljujejo vprašanja, če sploh prav delajo!

Visoke kazni neredko vzbujajo pri delovnih kolektivih in z-drugih upravljen- razburjenje. Odgovorne osebe nevedno oprav-čujejo kazni z »neizvilenjski-mi« inšpekcijami, ki da so krive da podjetje zabrede v težave, da se v z-drugi; pojavi politični problem namesto da bi same pokazale nase. Bolj pametno, kot razpravljati o tem, če je inšpekcija storila prav ali ne, bi bilo poklicati krivce na odgovornost in zahtevati od njih, da najprej preštudirajo predpise, nato pa naj jih spoštujejo in izvajajo. Podjetje ki bo dosledno v izva-ljanju zakonit-eti, ne bo imelo opravka z inšpekcijo in z go-podarskim sod-štem. Če pa o-take gospodarske organizacije, ki v okviru zakonit-eti ne morejo poslovati, je bolje, da jih ni...

Zaključek bo najlepši

(Nadaljevanje s 1. strani)
in predstavnike vseh društev in organizacij.

V HRASTNIKU
Ob 17. uri popoldne, na dan 28. novembra, bodo v dvoranah »Svobode« v Hrastniku in Dolu slavnostne akademije s sodelo-

vanjem vseh sekcij. Sodelovali bodo tudi telovadci TVD »Partizana« in učenci vseh šol. Zadnji dan pouka pred praznikom bodo tudi po šolah interne proslave. Pevski zbor »Svobode I« bo skupno z orkestrom pripravil koncert slovenskih narodnih pesmi in vključil ponovno iz-

vedbo Gobčeve kantate »Svobodna domovina«. Pionirska gledališka skupina bo s sodelovanjem profesorjev Glasbene šole ponovila v torek, 29. nov., v dvorani »Svobode« v Sp. Hrastniku spevoigro »V bratskem objemu«.

V VIDMU-KRŠKEM
Centralna proslava bo na predvečer Dneva republike v kino dvorani Videm-Krško. Program bodo izvedli Glasbena šola, DPD »Svoboda« in šolska mladina. Po šolah bodo interne proslave.

V SEVNICI
Sevnicičani bodo praznovali letošnji 29. november s slovesno akademijo, ki jo bodo priredili na predvečer slavnostnega dne. Dramski odsek »Svobode« bo prikazal na odru zadnje dejanje Kretrove drame »Velika puntarija«. Nastopila pa bodo tudi pomlajena godba na pihala, telovadci TVD »Partizana« pa bodo pokazali nekaj telovadnih točk. Sodelovali bodo tudi: moški pevski zbor PGD Sevnica, dijaki nižje gimnazije, otroci iz otroškega vrtca in tamburaški zbor Produktivne mizarске zadruge.

NA SENOVMEM
Proslava bo 29. novembra v kino dvorani v Senovem. Sodelovali bodo vse sekcije senovške »Svobode«. Prav tako bodo imeli po vseh šolah interne proslave šolski otroci.

V BREZICAH
Tudi v Brezicah pripravljajo bogat umetniški program. Na slavnostni akademiji bodo sodelovali vse kulturnoprosvetne skupine in otroci šol. Po šolah pa bodo izvedli otroci svoje lastne proslave.

V RADEČAH
Radečani bodo proslavili Praznik republike v svojem domu »Svobode«. Naštudirali so glasbeno spevoigro »Dijak-rošjak«, ki jo bodo uprizorili v soboto in nedeljo. Pred začetkom igre bo slavnostni govor o pomenu tega velikega dne.

Kako se je razvijalo kopitarstvo in Kopitarna v Sevnici

(Nadaljevanje s koncem)

Po osvoboditvi, ko je tovarna postala last skupnosti, je ostalo tu le nekaj starih kopitarjev, ki so v kratkem času spravili kopitarno v obrat. Začetno obratovanje je bilo silno težavno; zaradi zastarelosti naprav so imeli tu in tam popravila, težave so bile nadalje z lesom in s surovinami sploh. Kljub temu pa je kolektivni uspehi za prvo silo zadostiti domačemu trgu.

Kmalu so pričeli svoje izdelke tudi izvažati. S svojimi kvalitetskimi kopiti so se kaj kmalu uvrstili med prve na svetovnem tržišču. Pred leti so glede na strukturo kopit pričeli misliti tudi na izdelavo pet — da pa ne bi šlo preveč lesa v odpadke, še na izdelavo galanterijskih izdelkov. Niso pa ostali le pri besedah, marveč so leta 1952 res pričeli z izdelavo teh artiklov, in to s podobnim tehnološkim procesom kot pri kopitih. Pete gredo namreč preko kopirnih strojev in njim podobnim avtomatom, medtem ko gredo galanterijski izdelki preko šablonskih stružnic.

Galanterijski izdelki, kot so ročaji za pile, ročaji za konjske ščetke, srpe itd., prodajajo v pretežni večini tovarni Ceca Holjevac v Karlovcu.

Sam proces proizvodnje kopit je zelo zanimiv. Za izdelavo kopit pride v poštev le bukov in gabrov les. Les v tovarni razžagajo ter ga ročno obrežejo v grobo obliko kopita. Ko je tako grobo kopito izdelano, označijo

številke, nato sušijo ta kopita v posebnih sušilnicah eno do dve leti. V umetnih sušilnicah ta surova kopita posušijo na vlag do 8 odst. Po sušenju oblikujejo ta surova kopita na kopirnih strojih na razne načine, kakršne oblike pač zahteva današnja moda.

Kopitarna v Sevnici izgleda na zunan majhna. Zato človeka ob prihodu v strojnico prijetno preseneti, ko zagleda pred seboj preko 200 kopirnih in drugih strojev, ki stoje tesno drug poleg drugega. Kopito gre pri izdelavi iz stroja na stroj, torej po tekočem traku. Nerodno, predvsem pa zamudno je to, da ne gre od stroja na stroj naravnost, temveč sem ter tja, to je v ciklaku.

Večkrat smo že pisali, čestokrat pa so bile obširne razprave na sejah bivšega OLO Krško o razširitvi kopitarne v Sevnici, kajti tesni prostori, predvsem pa neprimerna higienska zaščita, to nujno terjajo. Leta 1951 se je delavski svet tovarne odločil, da iz lastnih sredstev zgradi dvorano, kjer bi poleg kopit izdelovali tudi pete in galanterijske izdelke, hkrati pa bi ta nova, moderno urejena dvorana ustrezala predpisom sanitarne inšpekcije. Pri gradnji so nalepteli na neštete težave. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je ta dvorana sicer zgotovljena, ni pa še v celoti dovršena, zaradi česar še ne služi svojemu namenu.

V dvorani je moderna kopal-

nica in umivalnica za delavstvo, treba je le še montirati vanjo stroje in urediti še posameznosti. Za ureditev tega objekta bi potrebovali samo dva milijona dinarjev. Uprava, kakor tudi upravni odbor, je to svojo težnjo že predložil vsem pristojnim organom, vendar zama-

Moški pevski zbor je znan iz slovenskega narodnega pesništva.

Božidar Jakac: Ranjeni

FRANC
ŠETINC

PRVE ŽRTVE V SPODnjem POSAVJU

S prihodom M. M. Stermecke- ga v Krško se začel je tudi zgo- dovina revolucionarnega delav- skega gibanja, ki je v kratkem času zajelo velik del mladine v Krškem in neposredni okolici. Maks Stermeck: je bil prekaljen komunist in borec za pravice de- lovnega ljudstva, zato ni čudo, da je tako hitro pridobil za- stavljanje toliko mladine in tudi nekaj odraslih ljudi. Njego- vo življenje je bila sosa dolga borba proti krivemu režimu, ki jih je vse leto 1929 pod vodstvom tovariša Kidriča razvijala napredna mladina je sodeloval tudi on. Policija je v tem času doživljala posmeh in prezir, kontrolo ji je pa uspelo prijeti skupino najbolj aktivnih skofce- v, med njimi tudi Maksa Na obravnavah, ki so se vrstile pred izrednim sodiščem v Beogradu, so se posebno odlikovali: Kar- delj, Kidrič in Stermeck. Po- nosno so izjavljali, da so komu- nisti, brnili se čast Partije in napadali diktaturo. Maks je do- bil zaradi svojega pogumnega nastopa sedem let zapora, ki jih je odsedel v Sremski Mitrovi- ci.

Tak je bil Maks. Preživel Kr- škani med njimi: tudi Gvdo Grabar, ki so se udeleževali sest- kov, ki jih je vodil on. Priprave- dujejo, da je bil po značaju po- šten in resnično ljubeč. Protijud- ski režim je sovražil iz dna du- še. Zato je bilo vse kar je po- vedal na sestankih, tako prepri- ljivo in resnično. Mlad fantje so kmalu uvideli, da vse krivice o katerih je govoril, tudi sami do- življajo. Večina od njih je bila večkrat brezposelna. Vsakdanji kruh so si služili s priložnostnim delom.

Sestanke so imeli nad Bresta- nico. Gvdo Grabar pa se spo- mnja, da je bil sestanek nekod- ni pri Piru v Leskovcu. Na te sestanke so hodili: Rado in Mi- lan Kaplan, Franc Preskar, Franc Bizjak in drugi. Sestanka se je večkrat udeležila tudi Majda Rejterjeva. Zves, Maksov sode- lavce je bil nad. Franc Pacek z Podloga. Bil je dalj časa mor- narški podčastnik. Bil je tudi v Rusiji. Nekaj let pred razpadom stare Jugoslavije se je reakti- vira in se ves posvetil borbi pro- ti režimu. Pripravljajo, da je vedno posil, okol: vrtu rdečo ruto. Zaradi tega se je moral ce- lo zagovarjati na sreškem načel- stvu.

Zvezo s CK je držal Maks, ki je večkrat potoval v Ljubljano. Nekajkrat je šel tudi v Podre- do, kjer so se verjetno shajali vodilni ljudje Partije. Ob razpa- du stare Jugoslavije ga ni bilo v Krškem, zaradi tega je bila zveza z Ljubljano pretrgana. Mlad komunisti so kljub temu vedeli, kaj jim je storiti. Začeli so zbirati orožje, municijo in razstrelivo. Iz veka, ki je stal na progi med Vidmom in Bresta- nico, so odnešli več zabojev mu- nicije in bomb ter jih zakopali ob Savi na Stajerski strani (pod sedanjim čakoladnico). Ko je Sa- va narasla je preplavila kraj, kjer so bili zakopani zaboji. Preskar in drugi so bili zelo za- skrbljeni. Baljo se da bo vo- da pokvarila vse municijo in bombe. Zato so takoj, ko je vo- di otekla, očakovali zaboj in jih prenesli v Rore nad Krškem,

kjer so imeli pozneje zaklonišče. Da bi se preprčali, če so bombe dobre so šli daleč v gozd in jih nekaj sprožili. Bile so še do- bre.

V Rorah nad Krškem so se shajali. Kmalu so tudi dobili zvezo s Pokrajinskim komitejem za Stejersko, od koder so dobi- vali propagandni material in na- vodila. Rado Kaplan sekretar neke celice, se je v Celju dogo- voril o nadaljnji povezavi. Uspeh ko, popravi otroku odevico in ga tega dogovora je bil prihod ku- rirke Ivanke Uranjekove. Dome- niki so se da jo bo Rado čakal na postaji. Iz neznanih razlogov je pa na postaji ni nihče čakal. Ker je vedela da sta oba Kapla- nova — Rado in Milan — zapo- slena pri brivcu Kregarju v Kr- škem, je šla tiskaj. Ni pa vede- la, da ma Kregar še lokal tudi na Vidmu (tehničar) ki je pa bil na ta dan — 28. julija — zaprt. Rado in Milan sta druge dneve delala v lokalni na Vidmu, zato ju razumljivo v lokalni v Krškem ni našla. To pa je bilo usodno za njo in za celo skupi- no. S povpraševanjem po Radu, ki se je že tako zdel sumljiv za- rad: svojega prezira do Nemcev, je vzbudila pozornost Ivanke pa se je najbrž tudi sama zmedla, kajti v lokalni je pozabila akto- vke. Pomočnik jo je odprl in za- gledal v nje, propagandni mate- rial. Hitro je stekel na policijo in ji izročil neka propagandna- ga materiala, ki ga je vzel iz aktove. Policija je takoj osu- mila Radota in Milana ter ju za- čela mrlično iskati.

Ker je bil že prej domenen- sestanek, so se tudi večer sešli na Rorah. Na sestanku sta pri- šla tudi: Ivanka in Rado ki sta se našla najbrž nekje na Vidmu. Vsi so vedeli da so izdani. Skle- nili so, da se bodo drugi dan umaknili čez bližnjo nemško- italijansko mejo. Zakaj niso odšli na pot še tisti večer ni do- volj znano. Verjetno je, da se niso zavedali resnosti položaja: precej so se pa tudi zanašali na slabo vreme. Tisto noč je namreč deževalo. Nekdo izmed članov skupine — Franc Bizjak — je bil bolj previden: svoje tovarše je svaril pred nevarnostjo. Ker pa se niso strinjali z njim, se je še tisti večer sam umaknil čez mejo. Na Dolenjskem je dobil zvezo s partizani. Pozneje — le- ta 1944 — je padel.

Nekdo, ki je stanoval v sever- nem delu mesta je žandarju k- je bil sledil, enemu zmed Kap- lanov, povedal, da ga je videl iti proti Rorah. Pravijo, da mu je celo povedal z pot. Kljub te- mu Nemci tist večer niso nade- ljevali zasledovanja, ker je moč- no deževalo. Z iskanjem skupine so nadaljevali drugi dan zgodaj zjutraj. Nekateri pravijo, da je šel zjutraj eden zmed Kaplanov domov po hrano, kar pa je ma- lo verjetno. Moje mnenje je, da so Nemci odkrili skupino ne to- liko zaradi njihove neprevdno- sti kakor zaradi izdaje. Če ne bi bila domačin povedal da je videl enega izmed Kaplanov iti proti Rorah, Nemci najbrž ne bi za- jeli skupine. Tako pa so jo ob- kolili in zajeli. Člani skupine so bili najbrž zelo iznenadeni in niso imeli niti toliko časa, da bi se lahko branili. Krčani, ki so

Ze treji dan so Nemci hajkali po Bohorju, uspeha pa nobenega. Zdaj je komendant nejevoljno ukazal, da se enota porazdeli na tri kolone in vsaka naj krene v drugo smer. Če nalete spoto- ma na kaj sumljivega, naj kratko in temeljito obračunajo.

Naneslo je tako, da se je Ja- nez, kurir bohorske tehnike, prav- tisti čas napotil v vas in se oglašil pri prvi kmetiji. Iz žepa je potegnjal »Radijski vestnik«, ga skrivoma izročil gospodarju in mu šepnil:

»Le beril! Od vraga jih vsepo- vod garboje! Nam tu pa tudi ne morejo do žvega.«

Kmetu so se razigrano zabli- skale oči toda kakor da so ošte- klenele so se h p zatem zastrme- le skozi okno: »Svabi!«

»Svabi!« je kričnil za njim še kurir in šinil proti durim.

Gospodar je planil v kuhinjo, vrzel časnok v krušno peč in, kar se da mirno odšel proti durim.

Takrat se je ves zmeden pripo- dil v hišo hlapec Marko.

»Vse zeleno jih je, komor ti ponese okc.« je ves trd zatarnal.

»Kakor kobilic ooc — le«

»Molči!« mu je zaupal Janez in ga močno stresel za rame.

»Tebi ne store ničesar samo mi- ruje«

»Vse zeleno... le je še vedno jecjal Marko

»Tiho, sicer jim postaneš zares sumljiv!«

Hlapec se je zdaj le še tresel in kazal skozi okno. Hiša je bila obkoljena, z dvorišča se je sliša- lo, kako vojaki rohne nad gošpo- darjem. Vsak poskus bega bi po- menil samomor.

Kurirju je šinila v glavo reši- na misel. N peči je zagledal staro canjo in jo bliskovito po- tisnil Marku v roke.

»Naj Trigaj to in obračaj, ka- kor veš in znaš. Razumeš? Ne bodi neroder nič se ti ne bo zgodilo, če se boš prav nosil. Če boš pa štorast, te zgrabi tako gotovo kakor stojš zdajle pred mano. Alo!«

»A ti...?« je zajekal Marko vtem ko ga je kurir z vso moč- jo potlačil na klop pri peči.

V veki so se že slišali koraki in vžig in krič številnih glasov. Nemci so obdejavali gospodarja.

Janez je kor kor matka planil proti zibelki. V njej je ležal otrok in mežikal z nevednimi očmi. Kurir je snel partizanko, jo potisnil otroku pod odevico in ga pričel zbiti.

Kakor divja joga se je pripo- dila v sobo tople razkačeni Nemci.

»Ti veš, kje so banditi, lopov!« je vpil nad gospodarjem koman- dant in ga pehal pred sebo v iz- bo. »Če ne poveš, ti zapalimo bajto in ti boš zgorel s svojo zleago vred. Odpr gobec!«

Preden mu je mogel gospodar kaj odgovoriti so se pogledi vo-

Njegov pogled se je zapičil v kurirja. Ali ta je kakor bebec bulji v vojake in vdano gonil zibelko.

Nemce je njegov mir še bolj razkačil.

»Kdo si, spaka smešna, a?« so robančili in tščali vanj.

Janez se je sklonil nad zibel- pri tem vžigal v nožico. Otrok je predirljivo zavekal.

»Še tega mi je treba!« je vzki- pel poveljnik. »Kdo si, capin, te vprašam? Če ne znaš, ti živemu slečemo kožo!«

Kurir je neprizadeto preletel Nemca dvignil kazalec k ustom zmajal z glavo in zmignil z ra- meni.

»Ali je nem?« se je komendant obrnil h kmetu.

»Nem, da, in še gluh povrhu. Občinski revež! S pametjo pa tu- di ni na boljšem.«

Kurirja je zadel tehtajoč po- veljnikov pogled. Sklonil se je nad zibelko in otrok je zajokal še huje.

»Tega civiljenja ne prenesem več.« je živčno vzrojl koman- dant. »Hej, ti mutec zmedeni! Vzem! otroka in poberi se ven!«

Gluhonem: je vprašujoče po- gledal okoli sebe: na ponovne pozive, ki so mu jih dajali vo- jaki z rokami, pa je le nekako prišel k sebi, pograbil zibelko in se med vojaki izmotal na pro- sto.

»In zdaj odvedite tega« je komendant pokazal na Marka,

imel je le še en sam skok do hoste.

Poveljnik je prebledel, potem pa mu je kri butnila v glavo, kakor da ga bo kap.

»In vi niste streljali?«

Podoficir se je zmedel.

»Streljali? Bilo je prepozno — in sploh, streljati na človeka, ki je zibal otroka.« Na podofi- cirju se je pokazalo nekaj plemeničjega.

»Otrok!« je revsknil koman- dant. »Se to mi zdaj pravite! Kdo ve, če ni mene zabil in va- zabil, vse skupaj zazibal in jaz sem ga spodil iz hiše! No to mu poplačaj! Za njim! Ves babiljon! D, kraja mi pretaknite hosto! Videti ga hočem. Živega ali mrtvega. Los!«

Planil je ven, vojaki so zdrveli za njim. Toda komi je preskočil prag, se je že sunkovito obrnil in krknil.

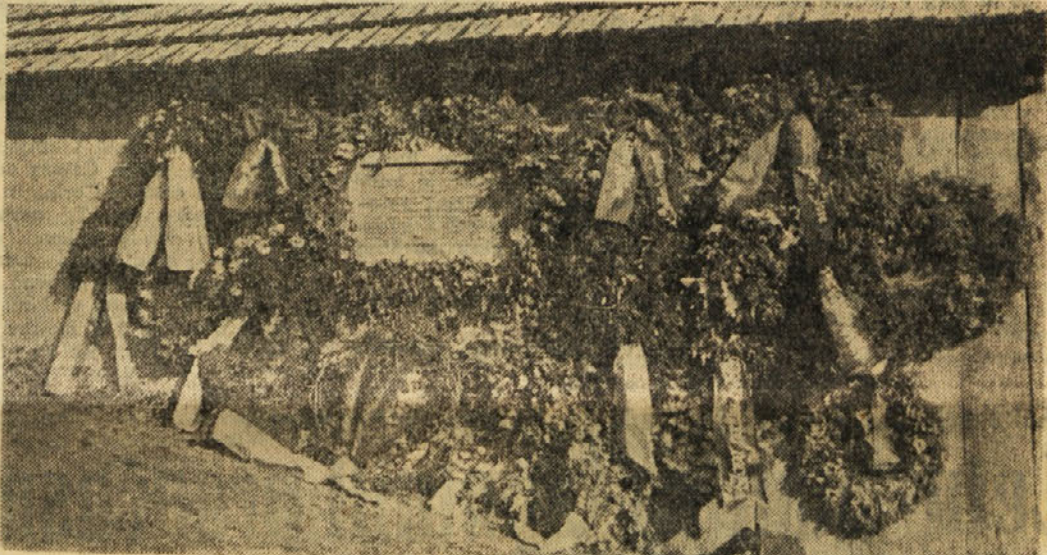
»Kje je gospodar? Gospo- dar!«

Planil je nezaj v hišo — gos- podarja nikjer.

»Za vraga!« je vzrojl. »Se te- ga mi je treba! Išče te ju za njima!«

Bataljon se je v hipu razkro- pil. Prvi so stekli skozi sadov- njak in proti hosti, kamor je bil pobegnil kurir, drugi so tekali okoli hiše, potem pa so se kar brez cilja zapodili v nasprotno smer.

Marko se je nenadoma znašel sam na dvorišču. Vojak ki ga je bil stražil, je stopil za hip za vo- gal, da bi laže sledil gonji. Po- tuhnul se je kakor zver, preden

Po vseh krajih in vaseh našega okraja smo v desetih letih po vojni postavili številne spomenike in spominske plošče tistim, ki so darovali svoja življenja za srečnejšo bodočnost naših ljudi. Spo- meniki in spominske plošče bodo večni dokaz naše globoke hvaležnosti do padlih borcev.

jakov obrnil na Marka, ki je ves otrdel sukaj v rokah svojo canjo.

»A kdo si ti?« se je naježil komandant.

Gospodar je hotel Marku po- moči. »Naš hlapec je,« je rekel.

»Al nima sam jezika?« je za- rjovel poveljnik. »Odkod si, kaj delaš tu?«

Marko je odprl usta, toda je- zik se mu je prelepil na nebo. Le kajno je dvignil predse in se ves tresel.

»Aha«, je zgrmel Nemec. »Ne več odgovora? Torej banditi! Zvežite ga, kmalu bo spregova- ril.«

»Toda to je vendar moj hla- pec.« je skušil posredovati gospodar in se postavil pred komandanta.

»Kaj misliš, da nas boš pre- motil, teslo?« je zarohnel nekdo. Gospodar se je opotekel od sun- ka, ki ga je prejel od zadaj in se zaletel v steno. V tem pa je že zaslišal poveljnika:

»A ta? Kdo je to tukaj? Tudi hlapec?«

in ga zastražite. Temu je m g- otrdel sukaj v rokah svojo canjo.

»A kdo si ti?« se je naježil komandant.

Gospodar je hotel Marku po- moči. »Naš hlapec je,« je rekel.

»Al nima sam jezika?« je za- rjovel poveljnik. »Odkod si, kaj delaš tu?«

Marko je odprl usta, toda je- zik se mu je prelepil na nebo. Le kajno je dvignil predse in se ves tresel.

»Aha«, je zgrmel Nemec. »Ne več odgovora? Torej banditi! Zvežite ga, kmalu bo spregova- ril.«

»Toda to je vendar moj hla- pec.« je skušil posredovati gospodar in se postavil pred komandanta.

»Kaj misliš, da nas boš pre- motil, teslo?« je zarohnel nekdo. Gospodar se je opotekel od sun- ka, ki ga je prejel od zadaj in se zaletel v steno. V tem pa je že zaslišal poveljnika:

»A ta? Kdo je to tukaj? Tudi hlapec?«

plane v odrešil- beg. V na- slednjem hipu pa je že drvel.

»Stoj!... Stoj!«

Sprožil so se rezk kriki in refaji in krogle, na goso kakor dež. On pa drvi in drvi... Pre- skočil je ograjo, šinil skozi sa- dovnske na pšenčno njivo. Še skok in bil je v hosti.

»Skandal, nezvestiškan skandal!« je robančil komendant.

M-rko lomasti po hosti, toda natančno ve komu velja ta zdivjani kriki; ker vidi stražarja, kako pred poveljnikovo jezo leze vase.

»Tako je zares bilo. Gospod poročnik.« je jecjal vojak. »Ta- ko iznenaden... le za h'pec sem se zaobrnil za onmi... in cap- na ni bilo več.«

»Molči!« je zatulil poveljnik. »Takšen skandal! In ta je že tretji, nas pa cel bataljon Sra- mota!«

Čeprav sta bila že globoko v gozdu, sta streljanje od domačije slišala tudi kmet in kurir Janez.

»Uboji Marko!« je zavzdihnil gospodar.

Kurir pa je prav tako prizadel menil: zdaj je vse končano! Obrnil se je in prevdno krenil nazaj proti kmetiji. Mahoma pa je zvezet obstal. Dolga nemško kolona se je vlekla od kmetije in zavijala navzdol preko pašnikov. Stopali so tiho in nekam popar- jeno.

Janez se je po ozarrah prevdno plizil naprej, stekel ob kraju sadovnjaka in se približal kme- tiji. Takrat pa se je zdrnil. Od hoste preko pšenčne njive je dirjal Marko in ga klicil na ves glas. Kaj če ga slišijo Nemci! — je strahoma pomislil in vzrojl. Toda ob pogledu na razvnetega Marka se mu je ves obraz razle- zel.

»Kako — ti si živ?« se je za- čudil Marko.

»Živ kakopak!« je krlknul Ja- nez. »Tudi gospodar je srečno ušel. Videl sem iz hoste.«

Marko je še bolj osupnil. To- da resničnost teh besed je potr- dil kmet sam. ki je ves zasopi- han pritekel na dvorišče in objel kurirja kakor lastnega otroka.

»Živ!« je pritrjeval. »A ne bi bil, če ne bi bilo tebe, mutec ku- rirski!«

»In tvoje zibelke, zibelke, Janez!« je dodal Marko, ki je žarel od razburjenja in zadovoljstva. »Sa- jih je bilo vse zeleno... u vse zeleno!«

Tri leta poslovanja Strojnega mizarstva v Trbovljah

Izdelki so že kvalitetni!

29. NOVEMBRA BODO POTEKLA TRI LETA, ODKAR JE ZAČELA OBRATOVATI V TRBOVLJAH NOVA TOVARNA POHIŠTVA — STALEŽ DELAVSTVA IN PROIZVODNJA PODJETJA STA SE DVIGNILA V TEM ČASU ZA 300% — PODJETJE SE JE SPECIALIZIRALO PREDVSEM ZA IZDELAVO POHIŠTVA IN OPRAV ZA RENTGENSKE SOBE — OSVOJILI SO TUDI INOZEMSKI TRG

Pred tremi leti, na Dan republike, 29. novembra, je imel kolektiv Strojnega mizarstva v Trbovljah lep domač praznik: prišel je delati v svojih lastnih tovarniških prostorih v Zg. Trbovljah. Že od spomladi leta 1952 je ta kolektiv hotel in delal ter si do 29. novembra navedenega leta zgradil svojo lepo tovarno, v kateri se je število delavcev dvignilo do danes za 300 odst., prav za toliko pa se je v teh letih dvignila tudi produkcija marijvega kolektiva te tovarne. Splošno strojno mizarstvo v Trbovljah si je s svojimi izdelki osvojilo ne samo jugoslovanski trg, marveč tudi že inozemska tržišča, kjer prodaja svoje izdelke s posredovanjem ljubljanskih izvoznih podjetij. Za potrebe v naši državi izdeluje kolektiv te tovarne vsakovrsten pohištven material. Podjetje je v zadnjih letih izvršilo med drugim večmilijonsko naročilo za pohištvo in opravo vojvodinskih sol, prav tako je sprejelo večje naročilo v vrednosti preko 10 milijonov dinarjev za opravo Internata medmestnih sester in bolnišnice v Celju.

Specialnost mizarstvih del tega kolektiva pa je predvsem izdelava pohištva in opreme za rentgenske sobe. Podjetje si je namreč zagotovilo posebno sredstvo

za lepljenje lesa s svinčnimi ploščami. Ta poskus je podjetje napravilo prvič pri izdelavi opreme za Zdravstveni dom v Zagorju. Poskus se je prav dobro obnesel. — Dobra kvaliteta pohištva je — kakor znano — odvisna v veliki meri od tega, koliko je posušen les, ki ne sme imeti preveč vlage. Za kontrolo tega si je podjetje nabavilo aparat za merjenje vlage v lesu in na zgotovljenih mizarstvih izdelkih. Poro-

čilo za mizarstve izdelke, pohištvene ali pa stavbene, je s tem popolnoma zagotovljeno, saj je s to pripravo mogoče ugotoviti ustrezen odstotek vlage v zgotovljenih mizarstvih izdelkih, in to po strokovnih navodilih zadevnih državnih ustanov v Ljubljani. Vlega lesa se meri sedaj pri prevzemu, po umetnem sušenju pred obdelavo in v končnem mizarstvenem izdelku pred odpravo. To delo opravlja posebna tehnična kon-

trola tovarne, ki kontrolira poleg vlage lesa tudi mizarstve izdelke glede na njegovo kvaliteto. Ta aparat je še redkost v naši lesni predelovalni industriji in je vsakega omembe vredna pridobitev, ki dviga sloves podjetja. S tem odpravi tudi vsaka bojazen, da bi izdelki Strojnega strojnega mizarstva v Trbovljah kvaliteto ne ustrezali naročilu.

Podjetje zaznamuje v treh letih svojega obstoja zelo lep napredek: s svojimi izdelki se je osvojilo inozemska tržišča, prekrbe lo aparat za merjenje vlage v lesu, dvignilo v treh letih svojo proizvodnjo za 300 odst., hkrati pa zagotovilo obstojno številnim mizarstvenim delavcem.

Aparat za merjenje vlage je važen pripomoček mizarjev strojnega mizarstva

Kaj je z izgradnjo ceste Brežice-Čatež-Stojdraga

Nekdaj so jo imenovali „volilno cesto“

Od državne ceste Ljubljana-Zagreb se v bližini Čateža odcepi občinska cesta v Cerino in dalje v Sobejno vas. Ta cesta je pred vojno dobila vzdevek „volilna cesta“, gradili so jo namreč priček pred drugo svetovno vojno v etapah — pred vsakimi volitvami nekoliko sto metrov (da potoležijo volivce). Ko so minile

volitve, so nehali tudi z deli na cesti. — Do leta 1941 je bila cesta ekonomska do vasi Zejne. Med vojno se za cesto ni nihče brigal; domačini so bili skoraj vsi preseljeni v Nemčijo deloma so zbežali na Hrvaško, tako da je malone ves predel do Stojdrage ostal prazen, razen redkih Kočevarjev, ki so jih tu naselili Nemci. Tudi po osvoboditvi so cesto slabo vzdrževali, promet po njej pa je precejšen saj vozjo izpod Gorjancev na stoletne kubičnih metrov tanjšega lesa in drv za kurjavo vsako leto proti Brežicam.

Kakor že rečeno, je bila do pričetka vojne cesta zgrajena do vasi Zejne, od tu dalje pa je bil slab kolovoz v Sobejno vas. Z minimalno podporo bivše občine Čatež in OLO Krško v glavnem pa s prostovoljnimi delom, so vaščani Sobejne vasi pretekla leta zgradili blizu dva kilometra ceste do Sobejne vasi in tako povezali svojo vas z ostalim svetom. Marsikakšna ves bi se po žrtvovalnost teh ljudi lahko vzela za zgled.

Cesta Čatež-Cerina-Zejno-Sobenja vas pa bo dosegla svoj namen samo tedaj, če jo bodo podaljšali do vasi Globočice in jo tako zvezali s cesto Velike Malence-Globočica.

Treba pa bo misliti tudi na gradnjo ceste iz Globočic preko Kraške vasi Kamence in Čednega do Stojdrage v NRH. S tem bi dobili večno zvezo s cesto Samobor-Zumberk. Zgoraj navedene vasi so sedaj odrezane od svoje občine v Brežicah, saj so med seboj povezane le s skoro neprehodnimi kolovozmi. Morda bi bilo mogoče z izgradnjo te ceste izkoristiti premožnosti v Kamenici? Premog je dober in žila ne leži globoko. Pravijo, da si neki tamkajšnje posestniki lahko kar v domači kleti nakopije premoga kolikor ga rabi za se.

Res je le to, da je ta cesta nujno potrebna. O tem bodo pač morali razmišljati na občini v Brežicah, a tudi OLO Trbovlje ne bo smel stati ob strani. Vsekakor je treba računati tudi na prispevke iz gozdnega sklada; sedanje vozne poti, kolikor jih tako sploh lahko imenujemo, namreč močno izkoriščajo vozniki, ki opravljajo les iz gozdov nekdanje mokriške graščine.

NAŠE GOSTINSTVO, ALI:

kako dobiš zajtrk v Trbovljah...

V Trbovlje, sedež okraja in njega dela našega okraja po opravkih v Trbovlje, ne dobe vseh krajev razni ljudje v zgodnjih jutranjih urah in vendar jih je veliko razočarano nad Trbovljami? Zakaj? V trboveljskih gostinskih lokalih ne dobiš zajtrka kave, mleka, čaja ali podobne tople pijače, dobiš pa tamkaj lahko takoj pol decija kakršnegakoli žganja ali pa druge pijače (ki z njimi ni drugega posla, kot da jo natočiš). Tako prihajajo ljudje iz Ljub-

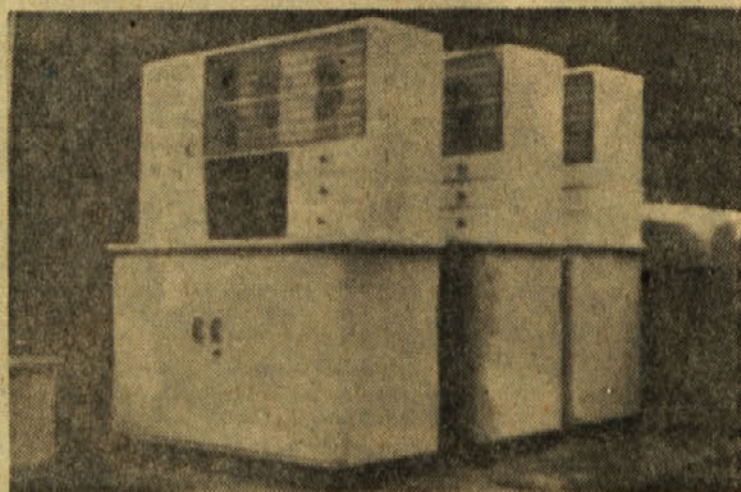
ljane ali od drugod ter iz spodnje dela našega okraja po opravkih v Trbovlje, ne dobe vseh krajev razni ljudje v zgodnjih jutranjih urah in vendar jih je veliko razočarano nad Trbovljami? Zakaj? V trboveljskih gostinskih lokalih ne dobiš zajtrka kave, mleka, čaja ali podobne tople pijače, dobiš pa tamkaj lahko takoj pol decija kakršnegakoli žganja ali pa druge pijače (ki z njimi ni drugega posla, kot da jo natočiš). Tako prihajajo ljudje iz Ljub-

ljane ali od drugod ter iz spodnje dela našega okraja po opravkih v Trbovlje, ne dobe vseh krajev razni ljudje v zgodnjih jutranjih urah in vendar jih je veliko razočarano nad Trbovljami? Zakaj? V trboveljskih gostinskih lokalih ne dobiš zajtrka kave, mleka, čaja ali podobne tople pijače, dobiš pa tamkaj lahko takoj pol decija kakršnegakoli žganja ali pa druge pijače (ki z njimi ni drugega posla, kot da jo natočiš). Tako prihajajo ljudje iz Ljub-

Novi kadri za gostinstvo

TEČAJ ZA KVALIFICIRANE IN POLKVALIFICIRANE KADRE V GOSTINSTVU V ČATEŠKIH TOPLICAH

Prejšnji teden so v Čateških Toplicah pri Brežicah pričeli s posebnim tečajem za gostinske kadre. Tečaj je organizirala krajna gostinska zbornica. V njem je 33 slušateljev, in sicer iz bivšega okraja Krško, stali pa iz trboveljskega pretekle okraja. V času treh tednov bodo tečajniki dobili osnovno znanje, ki jim je potrebno za opravljanje poklica. Ko pa bodo sklenili prvi tečaj, mu bo sledil še drugi, tako da bo

Novi izdelki strojnega mizarstva v Trbovljah. Na sliki: Nov tip kuhinjske opreme

V 44. številki našega lista smo priobčili na tretji strani sliko gornjega slapa in obljubili, da bo uprava »Zasavskega tednika« izplačala izžebancu 500 din nagrade, če ugaane, kje je ta slap v našem okraju.

Na naše vprašanje smo dobili številne odgovore naših naročnikov in bralcev. Večina teh je mnenja, da sliko prikazuje slap pri Mitovski v Trbovljah (nad Savo), ki ga lahko vsak vidi iz vlaka na progi Trbovlje-Zagorje, vendar so vsi v zmoti. Edino tovr. Rezi GRABLIČ, visokošolka iz Trbovelj, je uganila, kje je ta slap. Vidi jo ga lahko vsi pešci, ki hodijo mimo trboveljske cementarne na železniško postajo, kadar iz rudniškega zveznega rova Trbovlje-Zagorje spuščajo vodo v Truboveljščico. Slag je ujel na sliko naš trboveljski fotograf tov. Milan Cerinšek, ki je šel ob priložnosti s svojo kamero v strugo Truboveljščice, od koder je slap spretno slikal, kakor sami vidite.

Tovariško Rezi Grablič prosimo, da pride v upravo našega lista po razpisano nagrado 500 din.

Uprava »Zasavskega tednika«

Kako delajo v Tovarni čokolade in likerjev v Brestanici

Letni plan so izpolnili predčasno

Predelovalna industrija je pri nas potrebna

Tovarne čokolade in likerjev so znane samo pri nas temveč poznajo njeno dobro čokolado po vsej naši domovini in izven nje. Tovarniški prostori so v srednje velikih hišah ki ponosno stojijo pod Srečcem na Sotelskem. Človek ne bi verjel, da je v hiši sploh lahko tovarna, toda velik napis na njej to potrjuje.

Tovarna šteje le 22 članov kolektiva, ki hkrati sestavlja tudi delavski svet.

Do letos so delali v tovarni samo sezonsko sedem do osem mesecev. Letos pa so delali vse leto, kajti naročil, zlasti za čokolado, je izredno veliko. Že lansko leto so v tovarni sklenili da bodo letos izdelali 60 ton čokolade in 400 hl likerja. To nalogo pa so že v soboto, 19. novembra izpolnili.

Oglejmo si ob tej priložnosti še notranjost te male tovarne, ki je po svoje tudi zanimiva. Povsod naokrog, zlasti pa v notranjosti tovarne prijetno diši po čokoladi. Vseka znanja, kako iz kakaovca, ki je grenak izdelujejo dobro mlečno čokolado ki se ji ne moreš odreči, ker se ti kar sama stopi v ustih.

Kakaovec, podoban fižolu, očisti najprej vseh prinesov in ga dajo v pražilnik. Pri praženju se kakaovcu poveča aroma zato posvečajo praženju veliko skrb. Pražen kakaovec pride nato v drobilni stroj, ki hkrati sortira in izloča luske. Zdrobljenega prinesejo na to ko imenovani melnizer, ki ga zmleje v prah. Te mu dodajo še sladkor. Po približnih dvajsetih minutah se pod ogreti granitni valj prah stop in izloči se masčoba. To gneto k je podobna testu, rabijo za nevadno jedilno čokolado, medtem ko mlečni čokolado prdajo še mleko v prahu in določene arome. To testo dajo nato v peč, ki je segreta na 60 do 70° C. V peč ostane gneto 24 ur. Celoten postopek ponovijo še enkrat. Testo pride torej ponovno na melnizer k ga zopet temeljito predela. Na ta način predelano gneto dajo v modele, iz katerih s tresalkami izločijo zrak. Pri delu pa morajo biti zelo previdni, kajti zunanjo temperaturo kakor tudi model morajo imeti enako toploto 30 do 33° C. Napolnjeni modeli gredo v hladilnik, kjer ostanejo 1

delarne do hladilnice mora biti čim hitrejši. Iz hladilnice pride že prava čokolada.

Ves ta proces gre tako rekoč po tekočem traku, le da jim v tovarni ne gre vedno vse gladko. Tu n tam jim kaj pon gaja, kar pa ni nič čudnega; stroji so stari že okrog 60 let, so dotrajali in od njih ne morejo zahtevati več mnogo. Le ob skrajni pazljivosti je še mogoče izdelati čokolado.

Delavski svet je o strojem parku že dostikrat razpravljaj. Treba bi ga bilo modernizirati in najti primerno zgradbo, kajti razporeditev strojev ni primeren. Občinski ljudski odbor Videm-Krško je v svojem gospodarskem svetu že obravnal vprašanje lokacije nove tovarne čokolade na Vidmu. Kolektiv pa se ne bi zadovoljil le z izdelovanjem čokolade in likerjev, marveč bi vključil ob tej priložnosti v tovarno še predelovalnico sadja in hladilnico. Elaborat za to novo industrijsko podjetje je že v teku, odvisno je le še od gospodarskih čimteljev, če bodo imeli za ta projekt razumevanje.

Hladilnice, ki bi se priključile osnovnemu obratu bi služile med drugim tudi izvoznim podjetjem. Iz Bolgar je prevoziljo namreč mnogo sadja preko naše države v Nemčijo. To sadje je treba med transportom neke hladiti in prav tu bi bilo to najbolj pravilno, ker je na polovici poti.

V občini Videm-Krško pridelajo kmetje mnogo sadja. Mnogo so nadalje obnovili breskovih nasadov. To sadje bi v jeseni po kupila tovarna in ga dala v zmrzovalnico Pri — 40° C sadje zmrzne in po 48 urah se tekno zmrznjeno sadje vskladišči pri temperaturi — 18° C. Na ta način vskladiščeno sadje ostane lepo preko cele zime. Ob Novem letu se marsikdo poželi breskev ali grozdje in v tej predelovalni industriji bi ga potem lahko dobil. Ko se vzame zmrznjeno sadje iz skladišča, ga je treba v dveh dneh porabiti, sicer prične gniti.

V kolikor bodo na razpolago sredstva družbenega plana okrajnega ljudskega odbora, bo tovarna sama pridelala s plantaze malin in črnega ribizla in jagod. Te zlahtne sadeže bi izvažali, s kolikor ne, pa bi jih predelovali.

To bi bila prva tovrstna tovarna v Jugoslaviji. Občinskemu ljudskemu odboru kakor tudi

N. Pirnat: Matič z otrokom

Milan Vidic:

Smo pač knapi. ..

»Ne takol Joža, na ta konec! Zada prim! Le vzdigni, saj menda nisi zajtrkoval zgolj črne kave. Babnica te dobro brani! Pri mesarju hoče imeti najboljši kos mesa, v trgovini najboljšo moko, pa še na hribu jo starši zalagajo. Ješ in ješ, pa ti hlače še vseeno kar mahedrajo. Tine, stisni kol pod kolesa! Tako! Sedaj pa! Ho... ruk...«

Kot bi trenil, je bila »cicka«, naložena z zajetnimi hodi, spet na tračnicah. Skupina senovskih rudarjev se je oddahnila. Tistega, ki ga je starejši rudar, očitno vodja skupine, imenoval Jože, si je obrisal pot kar z rokavom.

»E, fant, s teboj nekaj ni v redu! Za takole ščene se znojš! Primojduš, včasih smo takale »cicke« vozili bolj po zemlji kot po »linah«. Naši pomagajstri so bili gospodje. Tako slabo so polagali tračnice, da se je še hudiču »grav-zalo«, niti ena ni bila ravna. Vsaka pa bolj podobna dolgim zverženim kačam. Ni čudno, da so se na vsaka dva metra vožnje »hunti« poklali. Uprli smo ramena, da so nam kosti kar pokale. Pa se zato ni nihče potil. Smo bili pač iz drugega testa, kot vi tule.«

»Saj pravim, dandanes ni več pravih knapov. Vsaj pri nas ne!«

»Včasih ste boljše delali, Jaka?« je hudoमुखo pristavil droben možak in pomežiknil sotovaršem.

»Ja, smo! In brez strojev, električnih vrtal in nepotrebne navlake, ki jo dandanes vlačimo v jame.«

»Ta je pa bosa, Jaka! Misliš, da ne vemo, da si prvi začel naoverjati obratovodjo za električne svetilke? Ko so prišli prvi stroji v jamo, si ga prav ti dva dni nebrešano mazal in čistil.«

Jaka je zaničljivo izpljunil »cike«. »No ja, saj ne mislim takol! Mislim reči, da smo včasih brez strojev nakopali dober premo.«

»Kar priznaj, Jazen si, ker so te dali iz jame. Kaj hočeš, star postaješ! Za stare pa jame niso.« Jaka je zamahnil z roko: »Pojdimo, kaj bi mlatili prazno slamo.«

Jakova skupina je odhajala proti separaciji. Jaka na čela, za njim mlajši rudarji...

Rudniška sivina je pravkar zatullila pol dve. Popoldanska izmena gre v jamo. Popoldanska oddaja svetilke. Poslednji je postaren rudar. Premišljeno dvigne svetilko in jo obriše.

Skrbno pregleda se kramp in sekuro in se zamisljeno ozre proti črnemu nebu.

»Spet bo deževalo! Preden bom doma, bom mokar kot miš.«

»Imate dolgo pot, sem radoveden?«

»Dolgo, dolgo, fant! Če imam jutranjo, vstanem ob treh. Danes, ko je slabo vreme, pa bom doma šele ob štirih.« Usta so se mu raztegnila v širok nasmehek, ko je pristavil: »Daj Ob štirih. Tako lahko kosim in večerjam obenem! Rad bi se preselil semkaj na Senovo, pa kaj, ko še ni dovolj stanovanj. Poleti že se gre, slabše je pozimi, posebno če je velik sneg.«

Stopala sva po blatni, razmočeni cesti v hrib. Prižgala sva cigareto. Hlastno je dvakrat potegnili, nato dal cigareto v levi kot ust in se tesno zavil v oguljen dežni plašč.

Molče sva stopala, kaplje dežja so glasno udarjale v njegov gumasti plašč in polzele po robovih navzdol. Ko je pokadil cigareto do polovice, jo je ugasnil in spravil v notranji žep.

»Za sedaj je dovolj. Takol po delu mi ne prija čeprav rad kadim. Nekateri se v jami tolažijo z zalogaji cigar ali žvečilnega tobaka. Meni ni do tega. Nekoč, bilo je še pred vojno, delal sem na nekem mrtvem odkopu. Po malici me je prišlo da bi kadil. V žepu sem imel staro polovičko. Pa sem prižgal! Takole okrog popoldneva pa je bil plamen v »bencinski« brleti. Naenkrat je luč ugasnila. Takrat sem jo komaj odnesel. Kajpak sem bil ob štiht. Kasneje sem nehal kaditi. Ponovno sem se prijavil v hosti. Kadili pa smo vse druge kot tobak. Kadilo pa se je le!«

Zavihnil je rokav do komolca. Pod njim se je do zapestja vlekla široko zaceljena rana.

»Pošteno sem jo skupil. Svabi so nas hajkali več dni. Ko smo se prebivali iz obroča, so me zadeli drobci mine. Tule sem: na roko in nogo. Šele tedni dni nato sem prišel do prve bolnišnice. Mlad zdravnik mi je hotel že gnojno nogo odrezati. Nisem pustil. Operiral me je brez narokov. Da bi laže zdržal, sem ga prosil za cigareto. Dal mi je tri. Vse sem pokadil.«

»Ja, ja, to so bili časi! Zagledal se je v oru-menelo listje, nastilano na poti...« Težki, surovi,

Pišemo leto devetnajst sto trinštirideseto!

Na koledarju je z mastnimi črkami zapisano število 27. Spodaj November!

Izpod neba padajo gosti kosmiči mokrega snega, ki se staplja v lepljivem umazanem blatu.

Zagorje se pogreza v temo. Tu pa tam prona iz kakega sicer skrbno zatemnjenega okna žarček svetlobe. To pa je tudi vse, iz česar je moč sklepati, da je kraj obljuden. V zraku visi nekaj težkega, morečega. Ceste so prazne.

Od železniške postaje prinaša veter odmeve parne piščalke lokomotive. Kazno je, da vlaku ovira hitrejšo pot vedno gostejši snežni metež.

To občuti tudi drobna ženska srednjih let, ki z debelim omotanin svežnjem v rokah hiti po zasneženi cesti. Močno ga pritiska k sebi. Očividno se boji, da ji bodo roke odrekale poslušnost. Kdaj pa kdaj pritisne obraz k svežnju in skuša omiliti malčkov plač.

Zaskrbljeno se ozira proti temnemu nebu. V nogah čuti omamno utrujenost; prsti ji kar silijo vsak sebi.

Mimo žandarmerijske postaje še bolj »peši korak. Le-ta pa ji zastane, ko zasliši pred seboj tujo moško govorico. Policisti si odkavejo lepljiv sneg s plaščev in škornjev. Plaho zavije ob občestni jarek. Očita si, da ni šla po zgornji poti. Zdaj je prepozno!

Nemci glasno žlobudrajo. Videti je, da so se vrnili z nekega svojih običajnih pohodov. Najglasnejši je majhen zalit feldvebel. S pruskim naglasom ponavlja, kako je kmetico prisilil, da je namesto krljcev in k'slega jabolčnika pri-

nesla predenj kos svinjine in stare žganice. Vmes vpadla drugi, ki trdi, da bodo prihodnjič zagrozili s požigom kmetij tudi pri drugih kmetih. Naposled se grohotaje napotijo v postajo.

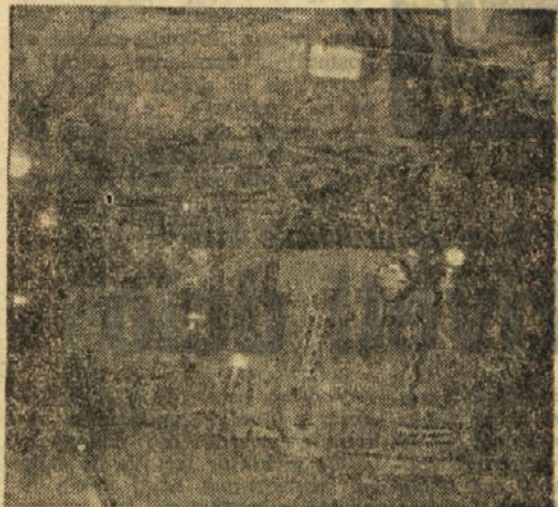
Sele ko se za odhajajočimi trdno zaklenejo vrata, se iz teme utrne ženska postava in naglo nadiljuje pot.

»Spet so neke ropali,« razmišlja ženska. Srce ji začne divje utripati, ko se spomni svojih. Zapustila jih je med tropo najkrevoločnejših zverj v človeški podobi. Kovinsko svetle mrtvaške glave na njihovih kapah res ne naznanjajo drugega kot smrti. Vendar: njej se je posrečilo, da jih je ugnala. Skrbno skoval nafrt, spočet v glavi komaj še živečega komisarja Iva, se je obnesel.

Sele zdaj skoro na cilju, se ji jamejo v glavi vrstiti pravkar doživeti dogodki. Razpredala je misel; takole je bilo:

Stopila je iz bajte. Sto metrov niže v globeli so jo ustavili gestapovci. Malce ji je zadržela noga, pa se je takol zbrala.

Ponovila je pripravljeno laž. V potrdilo je razgrnila sveženj in povedala, da mora z otrokom k zdravniku. Niso ji verjeli. Morala je prinesiti otroka bliže. Vzdržela je, ko je mesnata roka

Spet nekaj ton premoga več.

najbližjega gestapovca surovo prišla otrokovo glavo. Kaj če bi segla za otrokov hrbet, kjer je bilo drobno pisemce? Le misel na ranjenega komisarja, ki ji je z zadnjimi močmi zatrdil, da je od tega pisma odvisno življenje tridesetih partizanov, ji je pomagala, da je obraz ni izdal.

Gestapovec je nekaj zamomljal in vtaknil roko v usnjeno rokavico. Pustili so jo sredi ceste in se umaknili. Ni razumela kaj so govorili, vendar je iz njihovega sadističnega smeha došla da so ji namenili nekaj slabega.

Odločitev, da sme nadaljevati pot, jo je presenetila. Njihovi pogledi so izdajali, da so pripravili skrbno nastaljeno past. Naročili so ji, ko mora iti. Se daleč za njo je odmeval njihov pošasten smeh.

Po nakazani poti je šla le toliko časa, da ji je izginila izpred oči. Nato je naglo zavila na ozko zasneženo pot in obstala.

Morala je premisliti. Pot so ji označili... Če bi šla po tej poti, bi ne prišla daleč. Ze ob prv gestapovski zasedi bi jo popadli njihovi pa. Zgrozila se je ob tej misli... Obenem pa je tukaj, kako se bo izmotala iz tesnega obroča.

Rasla je v teh krajih nad Savo. Poznala je vse globeli, soteske in kozje steze. Pastirila je sosedovim grunjarjem!

Poldrugo uro se je prebijala skozi sneg; nekajkrat je silila oddaljeno zavijanje gestapovskih psov. Najteže je bilo ob Savi. Skritega čolna ni in ni mogla najti... Končno ga je potegnila iz zameta. V sredini reke bi jo kmalu prevrnil močan tok.

Sedaj je to za njo. Vsa tale stvar se ji je dozdevala nekam nerešična. Včasih se je ob večerih bala daleč od bajte. Se celo, ko se je poročila in rodila pet otrok, je ni od hiše nihče spravil. Instinktivno se je bala teme.

Ko so Nemci prišli v njeno vas — tega se ji živo spominjala — je šla zvečer po vodo. Tistega dne je prvič vstala po tretjem porodu. Pri vodnjaku se je srečala z mladim nemškim dolgi nom, ki jo je kar požiral z očmi. Medtem k je natakala vodo, je kazal dve vrsti belih zob — zdelo se ji je, da so podobni pastim čakanom in žlobudral. Ni ga motilo, da mu ni privoščil niti pogleda. Ko je potegnila škaf na rob vodnjaka, ji je hotel pomagati. Ob tem se je do aknil njenih prsi. Vse jo je obilila rdečica. Ona se je divje zakrohotal.

Mesec pred božičem je moral mož v dolino. Dolgin je to vedel. Delal si je oprava v hlevu, ko so se za njenim hrbtom odprla vrata. Glav ji je zamrl, ko se je približal. Planil je v njo in jo hotel spodviti. Ni mogla odskočiti. Pri podcu je zadela ob steber in se nehote oprle na lesene goliše. S prosto roko je zamahnila po njegovi rami. Stisk njegovih rok je v hipu ponustil. Naglo je izkoristila predih in skočila na tla. Preden jo je ponovno dosegel, ga je konj divje brnčil. V loku je zletel na kup gnoja. Bolestno ja zajčal. Poskušal se je ponovno zagnati v njo. Skrila se je za konjevo glavo. Bil je ves povojan; blato se je kar oprjemalo njegove obleke. To jo je rešilo. Zapretel ji je s pestmi in se zgubil v noč.

Tokrat sama ni vedela, od kod je vzela toliko poguma. Ko so partizani prvič potrkali na njihovo okno je za moževim hrbtom trdno oprjela veliko sekuro, odločena, da se bo branila. Sebe in otroke! Mislija je, da so prišli Nemci. Ko so prišli drugič, je dobila nalogo. Vestno jo je izpolnila in brez strahu.

Današnja je bila najtežja. In čudno: nekaj se je v njej za vedno prelomilo. Zdelo se ji je, da dela za koristno stvar in brez strahu.

Vsa premočena obstoji. Nikjer niti trohice svetlobe. Otroci se prebujajo! Skrbno izvleče pisano in ga v roki potežka. Še malo in oddala ga bo pravemu človeku. Rahlo potrika na spodnjo

oknico. Enkrat, dvakrat, trikrat... Oknica se nalahno odpre. V temi vidi močno belo roko. Hitro izmenjata nekaj besed. Okence se zapre. Končano je...

Kljub mrazu, mokrim nogam, ji je toplo pri srcu. Divje objame otrokovo telo in ga prekrije s toplo jopico.

Gestapovci bodo odšli iz vasi praznih rok. Odreda ne bo. Zastonj so pripravili peklenški načrt. Psi je ne bodo trgali! Obrnilo se bo! Jutri bo odred pripravil zasedo, sicer ne v vasi, pač pa spodaj pri Savi.

Pot nazaj je še napornejša. Veter divje vrtinči snežinke. Ob Savi je komaj pravočasno planila v sneg. Mimo je šla številna nemška patrulja.

Mora biti blizu polnoči, ko obstane na robu svoje vasi. Nikjer ni čuti niti najmanjšega šuma. Gestapovci čakajo. Čakajo na odred, ki mora zanesljivo priti.

Komisar Ivo premišljuje. Ji bo uspelo? Mora! Odreda ne smejo pogubiti! Dobre ve... bo še nekaj tednov priklenjen na bunker. Preveč so ga zdelali. Se jutraj so pretaknili celo vas. Slutiti so, da se je zatekal sem. Drugam takšen, kakršen je bil, ni mogel iti. Niso ga našli.

Na stopu zasliši močno hojo. Roka mu stisne italijanko. Pokrov bunkerja se naglo odpre.

Gospodar izdavi:

»Nemci! Naglo pograbi nemočnega komisarja. Odpre drugi pokrov bunkerja, in že sta na zahodni strani hleva. Komisar se brani. Vendar ga gospodar naloži na ramena in se divje zažene v breg.

Nemci divjajo! Oba slišita cecetanje za njihovim hrbtom. Otroci so! Najstarejši vleče za seboj oba najmlajša. Pred seboj vidijo očeta in komisarja. Oče priganja!

»Mihec še malo! Kmalu bova na varnem.« Otroci stiska zobe; komaj zadržuje jok.

Zenska se vrača k hiši od zadaj. Komaj še premika noge. Čudno se ji zdi, da v hiši gori luč. Naenkrat plane iz hiše ognjen zubelj. Divje se obrne, hoče zbežati v sneg, toda močna roka gestapovca jo prestreže.

Nekaj bistrh pramenov žepnih baterij ji plane v obraz. Gestapovci so divji. Psi se besno zaganjajo v njen sveženj.

Se poskuša uiti. Nekje v svoji notranjosti občuti, da je vse izgubljeno. Domačija gori!

Pripeljejo jo pred hišo. Tropa gestapovcev zaman brska po hlevu in kozolcu. Vračajo se praznih rok. Ne najdejo ne gospodarja ne otrok. Zenska se divje zareži. Ni ji mar sebe, otroci, mož in komisar so se rešili. Misel, da so rešeni ji prežene zadnjo troho strahu.

Delo pri šahtu

Gestapovci se naglo odločijo. Pripeljejo je pred gorečo hišo. Nekdo ji iztrga otroka. Takrat divje zakriči. Njen krik se razlega v noč in odmeva daleč naokrog.

Gospodar z otroki in ranjenim komisarjem se sunkovito obrne. Dolgi pod vnožjem hriba gori kmetija. Vsi razločijo postave in žensko, ki stoji ožarjena od svetlobe ognjenih zubljcev.

Otroci hočejo nazaj! Oče jih trdno oklene. Razločno vidi svojo ženo med tropo gestapovcev. V njem divja silovit boj. Komisar čuti, kaj se dogaja v njegovi notranjosti.

Naenkrat preseka tišina dva strela. Zenska pade! Postava gospodarja se zgrudi v sneg. Komisar objame otroka in na njegovo roko padejo debele tople solze pritanjenega joka.

Na pogorišču osvetljuje ogenj dvoje trupel. Oči obeh so uprte v gozd. Za trideset življenj, dvoje dragocenih življenj.

Pišemo leto devetnajst sto trinštirideseto. In sneg še neprestano pada...

Za vsa dela morajo prijeti rudarski vajenci. Popravilo vozil, kov terja precej delovne veštine.

O delovanju naših društev in organizacij

Skozi sito in rešeto...

V TRBOVLJAH SO NA ZBORIH VOLIVCEV JA SNO POVEDALI, DA NE MAR
AJO POLOVICARSTVA — STA VILI SO VEČ KORISTNIH PREDLOGOV

Prejšnji teden so bili v Trbovljah in okolici zbori volivcev, in sicer po rajonih: v centru, na Dobrni, v Zg. Trbovljah, v Sp. Trbovljah, na Kleku, nadalje v Čeah, na Dobovcu in v Gabrskem. Vsi zbori so bili kar dobro obiskani, nekoliko slabše je bilo v tem pogledu v Zg. Trbovljah. Če vzamemo povpreček, je bil na zboru volivcev vsak 20. volivec, kar pa je seveda premalo. Zanimivo pa je, da so volivci kaj živahno posegali v razgovore, ki so se gibal največ okrog važnih gospodarskih vprašanj. Tako je bilo mnogo govora o vprašanjih v zvezi z nedavnim posvetovanjem o gospodarstvu v Beogradu.

Sama diskusija je pokazala zrelost volivcev, ki so pripravljeno spopasti se z vsemi tistimi, ki poskušajo zavirati naš zdrav gospodarski razvoj. Volivci rajona Trbovlje-center so postavljali vprašanja, zakaj v Trbovljah ni dobili jajc, če so pa na razpolago, je njih cena tako visoka, da je za večino gospodinjstev nesprejemljiva. Seveda so bila na vrsti še druga

vprašanja, in sicer, da je trg v Trbovljah največkrat prazen. Na trg danes ne prihajajo pridelki kmetov, medtem ko jih je bilo nekoč v bližnje in daljnje okolice Trbovelj tamkaj na pretek. Vse kaže, da mnogim pridelovalcem tega danes ni treba, vsaj kmetovalcem v najbližji okolici ne. Trbovlje so industrijski center, kjer se veliko gradi. Tako ima danes skoro vsak kmet konje v hlevu in dosti jih je, ki imajo lepe kmetije, ki so jih nekoč intenzivno obdelovali, danes pa se ti kmetije raje ukvarjajo s prevozi, kot pa da bi svoje kmetije obdelovali tako marljivo kakor prejšnje čase. Tako je v bližini Trbovelj poznan kmet, ki je pred leti redil na svoji kmetiji toliko prašičev, da je imel dovolj masti za svojo družino in jo je nekaj še prodal; danes pa ta mož, čeprav nima nič manj zemlje, kupuje slanino v prodajalni. Danes se raje ukvarja s prevozništvom. In ta primer ni osamljen. Mnogo je kmetij, ki danes niso tako obdelane, kakor so bile nekdaj; takrat so dajale dovolj pridelkov za preživljanje kmečkega prebivalstva in za industrijske kraje in mesta, danes pa je teh pridelkov mnogo manj. O tem in o drugih vprašanjih je bilo govora že na posvetovanjih v Beogradu. Ta vprašanja, ki so nezdružljivi v našem narodnem gospodarstvu, bomo morali seveda reševati tudi v našem okraju. Ni pravilno, da kmet, ki ima dovolj zemlje, to zanemarija in si n. pr. kupi konje, da z njimi dela donosne prevoze, ki pridejo kakšnemu gradbenemu podjetju ceneji kot pa prevoz s kamioni, ki so dražji in jih ni vedno na razpolago. Glede tega bi bilo tudi pri nas pametneje, da bi napravili tako, kot so storili n. pr. v Novem mestu, kjer so uredili prevoznišvo s konjsko vprego organi-

zirano. To delo naj opravljajo donosnejši voženj s konji in še drugih poslov zanemarija svojo lepo kmetijo, ki je dala nekoč toliko, da je bilo kmetijskih pridelkov še za druge. — Toliko o tem. S takimi in podobnimi nezdružljivimi pojavi v našem kmetijskem gospodarstvu se bodo morali spoprijeti tudi naši lokalni gospodarstveniki. Če se jih bodo pravilno lotili — in upamo, da se jih bodo — bo to prav lep delež k rešitvi vprašanj, ki so bila na dnevnem redu na posebnem gospodarskem posvetovanju konec meseca septembra v Beogradu pod vodstvom maršala Tita.

Pa predimo spet k zboru volivcev v Trbovljah in nadaljnjih razgovorih na njih. Tako so n. pr. v Zg. Trbovljah stavili predlog, naj se krajevna mesnica drži predpisov glede odpiralnega časa in da naj bo odprta vsaj trikrat tedensko. Prav tako so se volivci pritožili, da tukaj večkrat ni dobili mesa, medtem ko ga je v Trbovljah-centru dovolj. Pa tudi čež peko kruha so se pritožili v Zg. Trbovljah in se vprašujejo, zakaj je kruh v drugih pekarnah boljši, v njihovi pekarni pa slab (najbrž zato, ker pek v Zg. Trbovljah nima konkurence). Precej so volivci govorili tu-

di glede nujno potrebne zadrževalnice v Trbovljah. Naši gostinski obrati bi prav lahko imeli na razpolago kavo, mleko in čaj — s tem pa je seveda več dela, zato v gostinskih lokalih mnogo raje prinašajo namizo zganje, ki z njim ni dosti posla, saj ga je treba samo natočiti. Malo dela — veliko zaslužka, to težnja opazi skoraj v vseh naših gostinskih obratih, če vanje prideš ali zaideš. — Volivci so razpravljali tudi o potrebi javnega strnišča v kraju. V Trbovljah so ga že gradili in porabili zanj velike količine cementa, potem pa so zaradi nepravilne lokacije tega prepotrebne objekta delo opustili. Danes so tamkaj na zidu reklamne omarice...

Pa tudi o kino predstavah za otroke so govorili in vpraševali, zakaj ni na sporedu več mladinskih filmov. Dobili so pojasnilo, da prav teh filmov primanjkuje, vendar so volivci predlagali, naj bi Svet za prosveto in kulturo pri občinskem ljudskem odboru posvetil temu vprašanju potrebno pozornost.

Se o marsičem so volivci govorili na svojih zborskih, vsi pa so bili edini v tem, da so potrebni v raznih naših uslužnostnih podjetjih dosti boljši odnosi do delovnega ljudstva, prav tako bo treba zaostri vprašanje plačevanja davkov in drugih obveznosti, ki se jim številni ljudje kaj radi izmikajo. — ar.

Franjo Stipkovec: Brežiški motov (1954)

Rezervni oficirji v Vidmu-Krškem za prihodnje leto

Še bolj poživeti delo

Pred kratkim sta se sešla upravni in nadzorni pododbor Združenja rez oficirjev v Vidmu-Krškem. Na tem sestanku so rezervni oficirji napravili delovni načrt za prihodnje leto.

Urešitve tega načrta pa terja seveda od vsakega poseameznega rez. oficirja vestno in čisto izpolnjevanje njegovih nalog, no izpolnjevanje njegovih nalog, zlasti še, da razširi svoje vojaško strokovno znanje. To pa razumljivo terja ureditev primernega prostora, kjer bo rez. oficirji na razpolago vojaška literatura, vojaške strokovne knjige, revije, vojaški časnik in ostali nujno potrebni pripomočki. V ta namen so seveda potrebna določena denarna sredstva, ki pa delajo pododboru skrb. Ob razumevanju občinskega ljudskega odbora, podjetij in ustanov v kraju pa bi bilo mogoče rešiti tudi to vprašanje. Kakšnega pomena je izpolnjevanje strokovne izobrazbe rez. oficirjev, menda ni treba posebej poudarjati. Tega se zavedajo prav gotovo vsi odgovorni ljudje v našem kraju, ki bodo namero pododboru ZROJ zanesljivo podprli.

Da rez. oficirji razširijo svoje strokovno znanje, hoče pododbor ZROJ Videm-Krško s svojim članom obiskati reško ladjedelnico »3. maj« Hkrati pa bi se rez. oficirji seznanili z našo vojno morarico in njenim najmodernejšim orožjem. Predviden je nadalje obisk vojaške šole v Zagrebu.

V Brežicah so začeli s tečaji tujih jezikov

Pod okriljem Ljudske univerze so pričeli na gimnaziji v Brežicah s tečaji angleškega in nemškega jezika. Za tečaje je v kraju veliko zanimanje. Tako se je na zadnjem sestanku odločilo za angleščino 25 začetnikov, 10 do 15 za nadaljevalni tečaj, za nemški jezik pa nad 30 slušateljev. V Brežicah je nadalje precejšnje zanimanje za tečaj mednarodnega jezika esperanta — škoda le, da zanj ni predavatelja. Za dvig kulturne ravni in strokovne izobrazbe v poklicih je prav, da se vključijo čimveč državljanov v pouk tujih jezikov.

Ljudska univerza ima v narčni razna predavanja o temah, ki so važne za naše državljanje. Pravilno bi bilo, da se vključijo v sestav predavanj tudi razprave o našem gospodarstvu in našem novem gospodarskem sistemu. Predavanja bodo kvalitetna, aktualna in zanimiva, zato je nujno, da se jih udeležuje najširši krog slušateljev iz vrst članov delavskega in družbenega upravljanja, mladine in ostalih delovnih ljudi.

Ne pozabite: vsak naročnik „Zasavskega tednika“ je zavarovan!

Vodstvo garnizona JLA v Krškem z vsem razumevanjem zasleduje prizadevanje pododboru ZROJ v kraju. Izrazilo je željo po medsebojnih ožjih stikih in odstopilo organizaciji lep prostor v Domu JLA v Krškem, prav tako je pripravljeno sodelovati pri praktičnem in teoretičnem pouku in je apeliralo na rezervne oficirje, da se aktivno vključijo v Dom JLA.

Pododboru ZROJ v Vidmu-Krškem želimo v njegovem nadaljnjem delu mnogo uspehov. K.D.

Z II. penuma Okrajnega sidikalnega sveta Videm-Krško

Trezno bo treba presojudati

Prejšnji petek se je sešel v sidikalni dvorani Tovarne celuloze in papirja II. razširjeni plenum občinskega sidikalnega sveta v Vidmu-Krškem. Poleg članov so se udeležili plenuma vsi predsedniki in tajniki sidikalnih podružnic, predsedniki upravnih odborov ter delavskih svetov in direktorji oziroma upravniki krajevnih podjetij.

Predsednik sveta Rado Barovič je obširno poročal o plenumu RSS. Po tem in ostalih poročilih se je razvila pisana lahko bi rekli tudi burna diskusija, ki je zajemala gospodarska vprašanja, naloge sindikatov in organizacijska vprašanja.

Na plenumu so mnogo razpravljali o proletarcih in polproletarcih. Vsi so prišli do enotnega zaključka, naj bi zakonske določbe in predpisi, ki v tem pogledu bi splošne smerice, medtem ko bi občine oz. okraj lahko zavzele o tem vprašanju svoj kriterij, treba je namreč upoštevati, da kmetje v naši občini nimajo tako rodovitne zemlje kot n. pr. v Banetu. Poleg tega imamo pri nas 3000 do 4000 polproletarcev, ki imajo komaj po 1 ha zemlje. Če pogledamo kako je živel pri nas kmet v star. Jugoslaviji, lahko vidimo, da so samo v krškem odkupili kmetije tedensko po dva do 3 vagone moke, ovsu in koruze. Ker so bili ti kmetje med vojno izseljeni, zemlja ni bila primerno obdelana. Vse to je dolga leta vplivalo na količino kmetijskih pridelkov, kljub temu so kmetje v prvih po. vojnih letih izpolnili svoje obveznosti do skupnosti do 90 odst.

Ker so regresni odpravljeni, bodo zlasti mal. kmetje precej prizadeti, posebno zaradi tega, ker bi morali kontrahirati žito, tega pa pridelajo zelo malo ali nič. Kolikor bi ta prodajni postopek razširili tudi na vino, bi to vsaj do neke mere bilo v pomoč našemu kmetu, ker je vino njegov glavni pridelek. Poudarjal so pa, da bo kontrahiranje oviralo prosti trgovanje.

Da se nekateri polproletarci v industrijskih podjetjih odpuste iz službe, ni oporekati, vendar je treba vsak primer obravnavati individualno. V podjetju Elektro-Krško so n. pr. odpustili iz službe kvalificiranega monterja — ker so pa dobri monterji škarni, je še istega dne dobil službo drugje. Oče tega monterja ima okrog 10 ha zemlje, ki bi oba dobro preživljala. Nujno je torej,

da podjetja postopajo v takih primerih enotno, namreč, da ne bodo nekatera podjetja polproletarce z več hektari odpustili, druga pa jih takoj nato vzela v službo. — Opaža se nadalje, da so polproletarci, ki imajo nekaj zemlje, čestokrat boljše in vestnejši delavci, kot pa tako imenovani čisti proletarci. Zgodi se celo, da se tak proletarec postavi pred predstojnika in mu zabrusi v obraz: »Kaj mi pa moreš, saj nimam zemlje, ne smeš me odpustiti! Tak in podobni nezdravi odnosi opominjajo pogosto, da je treba odpustiti tudi proletarce, ki v svoji službi nimajo nujno potrebnega čula odgovornosti, s čimer se bo zaveš naših delovnih ljudi nedvomno dvignila. Ako bi iz naših podjetij odpustili vse polproletarce, bi naleteli še na neko veliko težavo: stanovanjska kriza v Vidmu-Krškem je velika — z odpustom polproletarcev v Tovarno celuloze in papirja, ki jih ni malo, pa bi se stanovanjska kriza še poslabšala, kajti mnog od teh stanujejo v svojih hišah.

V občini Videm-Krško je namreč nad 800 gradbenih delav-

cev, ki so po večini zaposleni le v sezoni. Potrebno bi bilo, da se le-tim v poletnih mesecih delovni čas podaljša, da bi lahko pozimi prejemali plačo, ki bi jo zaslužili že poleti, s čimer ne bi pretrgali službenega razmerja. Gradbeni delavci, ki delajo pozimi, napravijo v hladnih mesecih relativno zelo malo, pokurijo pa mnogo drv, ko se grejejo, večkrat tudi niso primerno oblečeni, tako da zbolijo in so neposobni za delo.

Na dnevnem red so prišli tudi odkup na kmetih. V bodoče bodo morale odkupe na kmetih opravljati le kmetijske zadruge, ki bodo svoj dobiček uporabljale za pospeševanje kmetijstva. Pa z'it je treba, da ne bodo prav sindikalne organizacije dvigale cene pri kmetih, kot se je to že zgodilo; letos so namreč prišli zastopniki raznih sindikalnih organizacij h kmetom in odkupovali pri njih najboljša po višjih cenah, kot so bile na razpolago v prodajalnih kmetijskih zadrugah.

Glede zobrazevanja težj člani sindikatov za tem da bi se izobraževali v zimskih mesecih. Znano in dokazano je, da je iz-

obrazen delavec produktivnejši in v službi tudi bolj vesten. Vsak delavec se bo moral izobraževati v Ljudski univerzi, ki bo skrbela za strokovna, politična, tehnična in še druga predavanja. Rezen tega bodo v zimskih mesecih tudi tečaji za tuje jezike, strojeprajo, stenografijo itd. Ker pa bodo morali polkvalificirani in kvalificirani delavci delati strokovne izpite, želijo, da bi se izvedli poglobitveni tečaji, v katerih bi predelali snov, ki je predvidena za te izpite. Dosej pa se ne še v nobeni sindikalni podružnici pojavila težnja po ustanovitvi večerne gimnazije. To vprašanje je prišlo prvokrat na dnevnem red na II. plenumu, kar dokazuje željo članov po primerni izobrazbi. Sindikalne organizacije bodo zbirale priključitve in če bo dovolj zainteresentov, bodo z večerno gimnazijo pričeli še letošnje zimo.

Po ugotovitvah in zaključkih, ki jih je prinesel ta plenum, bodo člani na teh občnih zborskih, ki jih bodo imele sindikalne podružnice ravno sedaj, lahko živahno razpravljali načrt za bodoče delo svojih organizacij.

Na plenumu so se tudi razpravljali o potrebi, da se v našem kraju ustanovi fotoamaterski klub. Za tečaj Fotoaparate radi posojajo mladim amaterjem starejši tovarši. Težave imajo le s filmi, ki so zelo dragi. Na razpolago imajo le kamere 6 x 9. Nakup filmov jim dela torej velike skrbi. Omenbe vredna je tudi poizrtvovalnost leskovskih fotoamaterev; slikajo namreč doma in v bližnji okolici, filme pa bodo razvijati, kopirati in povečevati slike v laboratorij fotokluba v Krškem.

Elektro krožku pomagajo pri padniki JLA. Ti so jih doslej seznanili s telefonom. Za praktično delo pa nimajo na razpolago materiala. Ne boljše ni z modelarskim krožkom. Pričeli so z izdelavo PP modelov. Za večje modele žal nimajo vezanih plošč.

V splošnošolskem krožku izdelujejo trenutno razne lesene izdelke, med drugim tudi lučke, pri čemer pa jih močno ovira pomanjkanje orodja.

Pri vseh delih jim pomagajo učitelji, ki tudi vodijo vse krožke in jim dajejo nasvete. Iz prednjega vidimo, da kljub marljivo delu in da je voljen doseči še večje uspehe, kot jih je imel doslej. To pa mu brez kakršne koli denarne pomoči nikakor ne bo mogoče. Okrajni odbor LT Trbovlje, ki posveča vso skrb razvoju tehnične mladine, bo gotovo uvidel potrebo tega mladega kluba po pomoči, ki mu zanjo ne bo samo hvaležen, marveč bo s svojim marljivim delom dokazal, da pomoč ni bila zaman.

diplomo. Glavni odbor Ljudske tehnike je podaril klubu štiri opreme mladega kmetarja in razno drugo orodje. Foto krožek kluba je priredil samostojno razstavo fotografij iz domačega kraja, šole in iz vsakdanjega življenja.

Letos pa bo leskovski mladim tehnikom znatno težje, ker v šoli nimajo delavnice. Sklenili so, da si bodo sami uredili delavnico v kletnih prostorih, kjer se bodo shajali in delali. S svojimi sredstvi so že napeljali električni tok, pripravljajo še okno in vrata. Za vse to bi potrebovali še okrog 32.000 din. Okrajni odbor Ljudske tehnike v Krškem jim je nakazal 10.000 din, toda to zdaleč ne zadostuje za ureditev zasilnega prostora. Morala bi okrajni odbor LT Trbovlje lahko kaj prispevali mladim marljivim tehnikom? Sami si namreč še ne upajo priti z besedo na dan in prositi za denar. Mislili pa, da so ti mladi ljudje že s svojim doseganjem delom dokazali, da zaslužijo podporo.

V okviru kluba delujejo štiri krožki: foto, elektro, modelarski in splošnošolski krožek.

Foto krožek ima sedaj osnovni A tečaj Fotoaparate radi posojajo mladim amaterjem starejši tovarši. Težave imajo le s filmi, ki so zelo dragi. Na razpolago imajo le kamere 6 x 9. Nakup filmov jim dela torej velike skrbi. Omenbe vredna je tudi poizrtvovalnost leskovskih fotoamaterev; slikajo namreč doma in v bližnji okolici, filme pa bodo razvijati, kopirati in povečevati slike v laboratorij fotokluba v Krškem.

Elektro krožku pomagajo pri padniki JLA. Ti so jih doslej seznanili s telefonom. Za praktično delo pa nimajo na razpolago materiala. Ne boljše ni z modelarskim krožkom. Pričeli so z izdelavo PP modelov. Za večje modele žal nimajo vezanih plošč.

V splošnošolskem krožku izdelujejo trenutno razne lesene izdelke, med drugim tudi lučke, pri čemer pa jih močno ovira pomanjkanje orodja.

Pri vseh delih jim pomagajo učitelji, ki tudi vodijo vse krožke in jim dajejo nasvete. Iz prednjega vidimo, da kljub marljivo delu in da je voljen doseči še večje uspehe, kot jih je imel doslej. To pa mu brez kakršne koli denarne pomoči nikakor ne bo mogoče. Okrajni odbor LT Trbovlje, ki posveča vso skrb razvoju tehnične mladine, bo gotovo uvidel potrebo tega mladega kluba po pomoči, ki mu zanjo ne bo samo hvaležen, marveč bo s svojim marljivim delom dokazal, da pomoč ni bila zaman.

V PEČICAH POTREBUJEJO NOV VODOVOD

Vas Pečice, ki je sedaj priključena novi brežiški občini, ima več problemov, ki jih bo treba rešiti, najvažnejši pa je seveda preiskrba naselja z dobro pitno vodo. Pred kratkim si je komisija s predsednikom občine tov. Kolencem na čelu ogledala položaj in ugotovila, da je ureditev vodovoda izvedljiva.

Pretekli teden je organizacija ZVVI v Trbovljah razvila novo zustavo

Italijanke!

F. Mihelčič: Mlada partizanka, 1944.

Iladnega jesenskega večera je bilo, ko sta se v tehniko vrnila kurirja s po več starimi puškami na vsaki rami. Prejšnjo noč so jih bila med drugimi rečni odmetavala letala, ki so jih bila prinesla iz osvobodene Dolenjske.

V bunkerju je završalo. Razen dveh pištol in pokvarjenega samokresa na bobnič, pravega orožja, sploh niso imeli, in kar neprijetno jih je obšlo vsedkar, kadar koli je v trdi noči blizu bunkerja v hosti kaj zašumelo.

Zdaj je bilo orožje tu. Vseh deset jih je planilo h kurirjem, ki sta samozavestno odlagala neverjetno dolge pihalnice, katerim se je poznalo, da so pokvarili že mnogo smodnika.

»Italijanke so,« je v prvem navdušenju spregovoril Jože. »Primojver, da so.«

To je povedal na moč prepričevalno in še na misel ni prišlo nikomur, da bi mu bil ugovarjal. Le mali Vanjo, ki mu tovariševa trdnost vprito tovarišic ni bila nikdar po volji, ni mogel molčati. »Če so,« je bleknil iznenada, in kakor bi mu bili ti bleknili, usil je v plahi zadregi pogledal velikega Jože.

Ta se je pomikovalno ozrl nanj. »Ti, Vanjo, ti si to dejal, ti ki še svojega polomljenega samokresa nisi nikdar sprožil. Ti? Ho-ho!«

Tedaj je spregovorila Tanja: »Se vama izplača načenjati prepri za prazen nič? Italijanke so zdaj tu, bodite hvaležni zanje.«

Italijanke torej! Ime je vzgalo z neko prizanesljivo veselostjo in ves bunker je na mah oživel. Vsak je stikal svojo Italijanko, jo dvigal k licu, meril na soseda, sprožil, pa spet nabijal, meril in sprožil, dokler Tanja ni vsemu temu napravila konec. Podelila jim je puške in si zapisala številke.

Takrat pa jih je začela gristi radovednost,

ali so tolikanj zaželene puške zares za kaj, in medtem ko so jih ženske pomerjale in so jim bingljale daleč preko kolen, je Vanjo previdno vprašal:

»A kdaj jih bomo preizkusili?«

Tanja mu skoroda ni mogla verjeti. »Preizkusimo?« je vzkipela. »Ali si ob pamet? Mi — tehnika! — v takšni tajni, in naj streljamo kakor na strelišču!«

Niso bili vsi njenih misli, toda ugovarjati si ni upal nihče več, s takšno odločnostjo je zavrnila Vanjo: Toda kakor bi bila zaslutila njihove misli, se je zavarovala že vnaprej.

»Ne boste se igrali z njimi, ne,« je rekla. »Kadar bo sila, bo že vsakdo opravil s puško toliko, kolikor je pač vreden. Zdaj pa jih obesite na skončnike in — mir!«

Tako se je zgodilo.

Jože je bil ves prihodnji dopoldne nemiren, sredi popoldneva pa je stopil pred voditeljico. »Na Zajsela bi rad,« je rekel nekoliko negotovo.

Tanja se je začudila. Iz tehnike so smeli tovariši malokdaj, da bi se izognili vprašanjem radovednežev, ki so nenehno dregali vanje.

Jože pa je pritiskal dalje: »Škarpete imam votle, k čevljarju bi moral.«

»Kurirja bi to opravila spotoma — — «

»Najraje bi sam,« je prosil Jože.

Takrat pa se je za njim oglašil še Radovan: »Jaz tudi, Tanja. Res, vse imam votlo.«

Jože ga je oplazil z zlovilnim pogledom.

»Kako?« je osupnila Tanja. »Oba naenkrat — — ?«

Godrnjala je, jima napravila pridigo, naposled pa je privolila. S skončnika sta snela puški, ju zavrhela na ramo in odšla.

Jože je zakorakal v hrib — proti Zajsalam, Radovan za njim. Toda komaj sta bila onim v bunkerju izpred oči, se je Jože znenada obrnil.

»Kam hoče pravzaprav?«

»Kam? K čevljarju vendar!«

»Ne lovi slepih miši!«

»A zakaj jih loviš ti?«

Skivnosti med njima ni bilo več.

»Tja gor ne sme,« je zašepetal Jože in z brado pokazal proti soteski, globoko pod njima.

Spustila sta se navzdol, previdno obšla bunker in ostala spodaj pri potoku. Puški na rami sta ju strahovito zasrbeli.

»Ne, tu še ne,« se je obvladal Jože, ko je Radovan že snemal puško in ves gorel od strasti. »Pojdiva viš, k stari žagi!«

Hitela sta navzgor in drhtela od nestrpnosti. Bila sta na mestu. Tukaj se soteska čisto zoži in na eni strani naglo vzpne v breg. Ob potoku stara, zapuščena žaga, ki jo s treh strani obkroža gozd — visoke jelke, bori in macesni.

Tišina, da bi mogel slišati lazenje črvička. Snela sta puški in ju nabila.

»Cilj?« je nečakano vprašal Radovan.

»Tvoj je debeli macesen: tistile, ga vidiš? — moja je jelka poleg njega.«

Pomerita — strel, in za njim priči drugi. Po soteski je jeknilo, jeknilo ostro in razkano, kakor udari klofuta.

»Duš, je užgal!« je dahnil Jože in se zazrl v tovariša, ki je bil ves nemiren. »Te je strah?«

»Strah? Kaj bi me bilo strah! Ampak, če si takole sam nakoplješ — ?«

»Kaj si nakoplješ? — Bova še?«

Radovan ni kazal navdušenja, toda za bojazljivca za vse na svetu ne bi hotel veljati. »Hm!« se je napravil ravnodušnega. »Če imava smolo, potem je pač vseeno, sproživa enkrat ali dvakrat.«

Spet sta dvignila puški, spet je neznanško tresčilo v deviški mir globeli.

»Zdaj beži!« je vzklil Radovan in planil, da ga je tovariš komaj zaustavil.

»A cilj, ha? Krogle, a — — ?«

V nekaj korakih je bil pri jelki in obraz se mu je razvlekel.

»Oba zadetka, pomisli! In ti?«

Le ena Radovanova krogle je oplazila macesen, druga je zgrešila. Toda Radovan niti na to ni več mislil, zagnal se je za tovarišem, ki ni čakal odgovora. Ubrala sta jo navzgor, prav v nasprotno smer, od koder sta bila prišla. Naenkrat pa ju je vzklil pred njima skoro podri na tla; na kolovozu, tri korake višje, sta stala

Dva izmed organizatorjev splošnega upora na Štajerskem: tov. Stane in Skala

dva partizana z namerjenima puškama in ju sršeče gledala.

»Kdo sta?« je zagrmel eden od njiju.

Jože je v hipu postal ves drzen in zarohnel:

»Kdo sta vidva, vaju vprašam, ki si nama upata zastavljati pot?«

»Počasi, tovariš, z Narodno zaščito ni šale! Povejta, kako si drzneta...«

Toda Jože ga ni čakal. »S poti!« je vzklil. »In če sta zares, kar pravita, potem sta dolžna, da jo ubereta z nama za tistim norcem, ki si upa za prazen nič streljati po hostah.«

Preden sta se onadva znašla, je Jože odrinil prvega, in planila sta mimo začudene zaščite, ne meneč se za vzklikanje za sabo.

Ko sta bila že čisto na vrhu, sta se oddahnila, Jože pa je zajunčal:

»Takšni tapli! Le cevi bi jima bilo treba poduhati, pa bi bila midva v kaši.«

Izza drevja se je pokazala zajselska kmetinja. »K čevljarju morava,« je rekel Radovan. »Že zavoljo dokaza samega, da sva bila pri njem.«

MILAN VID.

Loški svobodarji

Delovsko prosvetno društvo »Svoboda« na Lokah pri Kišovcu je bila usiarovljena skupno z istoimenskim društvom v Toplicah in Zagorju. Za kulturnoprosvetno dejavnost so vzeli: rudarji tega dela Zagorja so vedeli, da je tudi pri njih potrebno tako društvo. Konec koncev pa so bile Loke in Kišovec že pred desetletji žarišče delavske zlate, rudarske kulture. Tu, v tem delu Zagorja so se vzgajali najnaprednejši revolucionarni rudarji; od tu se je napredna miselnost širila tudi v Zagorje in naprej.

Četud so protiljudske oblasti pred objo na vse moč govorile zločin, usmrtno, zlati po seveda politično in kulturno dejavnost, ondaj rudarji niso nikdar klonili. Vseeno so prihajali različno zborovanja, vsakoravno prireditve z naprednim programom, ob katerih so ljudje čutili ost, naperjeno proti zatlačem. Iz leta v leto je rasla njihova revolucionarna moč, krepla se je tovarštvo spletole so se tisočere vezi v boju za oblikanje in pravico. Kronst doslejše ni ugotovil, ko kšen delež so prinesli, ki sovali n loške rudarji v tem neenakem boju bodis na političnem al po prosvetnem področju za zboljšanje osnovnih življenjskih pogojev tistih časov. Brez sleherne gmoine pomoči, toda ob silni moralni podpori vseh prebivalcev so jim uspemale vse zamišljene akcije, sleherna prosvetna prireditve.

Starejši rudarji, ki niso pozabili teh težkih »urov«, a po svoje vendar lepih časov. In mnogo jih je ki še danes aktivno ali pa drugočas pomagajo srolemu sedanjemu društvu. Njihove bogate izkušnje pa so kaj pot

mlojšm svobodarjem pri njihovem delu. Delovanje »Svobode« pomeni pravzaprav nadaljevanje tistih svetlih tradicij predvojnih delavskih društev četud: ma nekatere povsem druge naloge. Društvo dandane, še ni zavzelo tolikšnega obsega, kot bi gleda na kraj in tradicije moralo. Vendar ima vse pogoje mor

Skupina loških rudarjev ob odhodu na delo

da še več pogojev kot obe društvi v Zagorju.

Zakaj?

Loke in Kišovec tvorita okroglo celoto. Loka brez Kišovca in obratno ne pomeni nič. Oba kraja sta neločljivo povezana; vežejo jih trdne vezi, čeprav menijo Kišovec, da postajajo Loke meščanske. Morda je v tem trohica resnice, kajti Loke so že od nekdaj lošile pravico

središča tega predela Zagorja. Sicer pa to ni važno. Važno je predvsem to, da sta oba kraja precej oddaljena od Zagorja in zategadelj ni čudno, da ljudje poredko zahajajo na prireditve, ki jih prirejajo ostala delavska društva ali druge organizacije. To element je bil prvenstveno važnosti za ustanovitve svojih kulturnih institucij. Zato so pri

pa ni imela dovolj prostora niti igralna niti ostale društvene skupine. Upravni odbor je sklenil dom preurediti, zlasti pa povečati dvorano, oder in urediti neke druge prireditve. Začetki so pravzaprav prazni rok. Ni bilo niti potrebnega gradbenega materiala in drugih sredstev. Imeli pa so trdno voljo.

Danes po enem letu je glavno delo opravljeno. Oder, dvorana in prepotrebne prireditve so dograjene. Dvorana je neprimerno večja, večji je tud oder in talnica s knjižnico. Hvalavredno je, da so jim pomagali, karneje videč resnično voljo graditeljev, mestni ljudski odbor v Zagorju, Okrajni ljudski odbor, Zveza »Svoboda« in rudnik rjavega premoga. Opravljeno delo cenijo na približno sedem do osem milijonov dinarjev. Svobodarji pa ne bodo nikdar pozabili nesebične pomoči nekaterih tovarišev kot: Viktorja Drorčiča, Alberta Kovarčiča, Franca Boltefa, Franca Kopriška, Staneta Zupničiča, Petra Juvana in mnogih drugih. Pomagali so, kjerkoli je bilo potrebno in tako pripomogli, da bo dom lahko s ponosom nosil ime »Dom loške Svobode«.

Ni še vse delo opravljeno. Treba bo prostore opremiti in jih tako urediti, da bodo ljudje prihajali vanje z veseljem. Treba bo še bolj aktivirati mlade ljudi in vse ljubitelje društva za smotno in nestransko kulturnoprosvetno delo.

Vedo, da tudi to delo ne bo lahko še bode težave — odločeno pa so dokazati, da se v tem delavskem društvu vzgajajo stolpne rudarjev in njihovih otrok.

Toda noge so ju same zanesle k Zajselskim, h košatemu kmečkemu domu, ki je bil viden daleč naokrog. Gospodinja, ki je vsakogar pozdravila s smehom na licu, ju je sprejela vsa zaskrbljena.

»Kaj se godi?« je sklenila roke in jima postavila pot.

Brezbržno sta zmigala z rameni.

»Kako? Kaj nista slišala pokanja, ko je vendar grmelo prav tule pred nosom?«

»Ne bo sile, ne,« je menil Jože.

Takrat pa je vzkipela. »Kaj! Kdo pa potem flečkari po hostah in zakaj? Za prazen nič — da bi ga strelal Sicer pa, naj le počaka, Narodna zaščita — pravkar je bila tu — mu je že za petami! Ta bo okusil, kaj je leskova mast. Čisto kakor paglavca ga bo, in prav je tako!«

»Morda pa je bilo kaj drugega,« se je delal nevednega Radovan. »Lahko bi se komu nehote sprožilo.«

»V glavi se mu je sprožilo, tepcu! Povejta mi, kaj drugega je človek, ki kaj takšnega počneja.«

S tem je gospodinja opravila. Pred njiju je položila na mizo hleb kruha in prinesla latvico mleka. Naenkrat pa je dodala, kakor da se je pravkar spomnila:

»Vaša kurirja, to sta ti fanta! Ko so zagrmeli strelji, sta bila ravno pri nas. Kakor blisk sta bila zunaj in ko sem stekla za njima na prag, ju nisem ugledala več.«

Ta vest ju je do kraja poparila. V tehniki torej za strele že vedo. Predstavljala sta si bunker, kjer je gotovo vse kvišku, vse zmedeno kakor v hajkahi.

Odložila sta žlici in se poslovila. Pred hišo pa se spomnita, da bi bila morala najprej k čevljarju. Dokaz, da sta bila pri njem, jima je postal vsak hip važnejši. Zavila sta k njemu in ga našla na njegovem stolcu.

»Čevlje nama bodi zakrpal, Ivan,« je pohitel Jože. »Pa mudi se!«

Čevljar se zasuje na stolcu, Jože dvigne nogo, zdaj desno zdaj levo in tako stori tudi Radovan. Čevljar ju gleda, gleda, naenkrat pa bruhne v smeh:

»Pa kaj naj vama zakrpal, ko nimata na podplatih niti ene same luknjice, pa če jo z lučjo iščeta!«

Pogledata — resnica. V čudni zadregi sta zapustila čevljarja. Zunaj je bil že mrak in zavest jima je narekovala: da morata najprej k svojim. Zdrčala sta navzdol po pašniku in strmi rebri do bunkerja. Vstopila in pozdravita, previdno in negotovo. Odzdrava ni bilo, le zbegano in čudno so se vse oči zapikavale v njiju.

»Kaj se je zgodilo?« je tesnobno vprašal Radovan, ko sta odložila puški.

»Sta bila vendar zunaj!« ga je ostro zavrnila Tanja. »Ali je zares hajka?«

Jože je zrasel: »Kdo pa je rekel, da je hajka?«

»Hajke ni,« ga je podpri Radovan.

»A kaj je potem bilo?« Kurirja nam nista lagala. Na Zajselah sta bila in slišala streljanje. No, Janez in Stef, ali ni tako? Pa kaj govorim, tudi vidva sta ga morala slišati!«

»Slišala sva — —,« se je začel izmotavati Radovan, a tako nerodno, da ga je Tanja pri priči ustavila.

»Kje sta ga slišala?«

»Kje?« se je naglo oglašil Jože. »Nekje v hosti, v gorih.«

»V gorih?« ga je pogledal Radovan. »Blizu stare žage je moralo biti.«

»In kaj sta delala pri stari žagi?« je vrtala Tanja.

Cutila sta, kako pogubno lezeta v past. Jože je postal drzen.

»Kdo je rekel, da sva bila tam?«

»Samo streljanje je prihajalo od tam,« se je opomogel Radovan.

Tanja je muhasta nabrala čelo in rekla, navidez mirno:

»Prav, šla sta krpate obutev. Pokazita?«

Onima so zagoreli podplati, ki niso imeli niti ene same zaplate.

»Zakaj ne pokazeta?«

Molk.

Tanja ju je hip ali dva predrljivo gledala, potem pa je zaključila:

»Zdaj vem, da strelav nista samo slišala, temveč tudi vesta, kdo je streljal!«

Bila sta v pasti, tako gotovo, kakor se nikoli. In vedela sta, da je bilo treba to past samo še zapreti.

»Kdo je streljal?« je vztrajala Tanja. »Nimate besed?«

Zares, imela nista niti ene same.

Izenada pa je Tanja od togote zardela.

»Molčita ali ne?« je vzklil. »Vseeno! Zdaj vem, da sta to storila vidva, vidva — bedaka!«

Očitek je bil tako neovrgljiv, da sta grešnika kakor polz zlezla vase. Vendar samo za hip.

»To je krivično!« se je upri Jože in celo Radovan mu je nepričakovano odločno pritegnil.

Tanja je vzklipela. »Krivično?« je vzklil.

»Streljati nekaj sto korakov od tehnike in pehati v pogubo kópo ljudi, to pa ni krivično?«

Toda Jože je hotel vztrajati do konca. »Dokaze, prosim!« je zakričal.

Takrat je Tanja osupnila. Ali je mogobe, da bi se motila vkljub vsemu, kar naravnost vpije za njuno krivdo. Ne, ni mogobe! In kakor da za nobeno ceno ne sme odnehati, je z ves ostrino zaplčila pogled v njuni čeli, kakor bi hotela predreti do njihovih najbolj skritih misli.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj, kar je na mah potrdilo njuno krivdo. Kurir Janez, ki je dotlej le molčal in se zanj nihče ni zmenil, je naenkrat planil pred Tanjo in, držeč v rokah Radovanovo in Jožetovo puško, vse razvnet zaklical:

»Kaj hočeta ta dva dokaze? Poduha! Tanja, poduha! Vsi in povejte, kdo je streljal! Kakor sam žvepleni smod jima smrdita italijanski.«

Na mah je bil ves bunker kvišku — nast, ki je bila skoro že na stečaj odprta, se je za krivcema hrupoma zaprla.

Združitev mladinskih organizacij bivšega krškega in trboveljskega okraja

Naprej, ne nazaj!

V RADEČAH JE BILO MINULO NEDELJO VELIKO MLADINSKO ZBOROVANJE, NA KATEREM SO DELEGATI OSNOVNIH MLADINSKIH ORGANIZACIJ ZASAVSKIH OBČIN IN VASI PREGLEDALI DOSEDANJE DELO IN SPREJELI NAPOTILA ZA BODOČE DELOVANJE

V tem kratkem sestavku ne bo moč analizirati celotnega bogatega in ustvarjalnega dela mladine bivšega krškega in trboveljskega okraja; še manj bo mogoče obrazložiti vse dragocene napotke i referentov i sekretarja CK LMS tov. Toneta Kropuška, podpredsednika zasavskega okraja, tov. Toneta Zupančiča ter naštetih mladincev.

Hotel pa bi povzeti najpomembnejše misli, smernice, mnenja, napotila in ugotovitve mladih ljudi, ki so se ob tej priložnosti združili v skupno mladinsko organizacijo zasavskega okraja. To pa pomeni vzeti za izhodišče razprave dejstvo, da so se združili mladi ljudje, ki so doslej imeli povsem različne težave in vprašanja, saj so prvi živeli v industrijskih, drugi pa v kmečkih predelih.

Dosedanjim okrajnim komitejem LMS okraja Krško in Trbovlje pravzaprav ni bilo težko pred 120 mladinskimi aktivisti polagati obračuna o svojem delu. Kot vstopovod, v vseh predelih naše ožje domovine, je bilo tudi za Zasavje preteklo leto — leto vztrajnega, nesebičnega, čeprav ne vedno povsem zadovoljivega dela. Uspehi pa so navzlic temu vidni med delavsko, kmečko in ostalo mladino. Kažejo pa se pri aktivnem delovanju in poseganju mladine v malone vsa področja družbene dejavnosti.

Skupščina je odgovorila na celo vrsto perečih in pomembnih vprašanj, ki so v bližnji preteklosti ovirala večjo vključevanje preostalih mladih ljudi v svojo organizacijo, zmanjševala pomen iste in povzročila ponekod, v nekaterih občinah celo stagnacijo mladinskega dela.

Skupščina pa je tudi obsodila celo vrsto zgrešenih mnenj, med katerimi sodi na prvo mesto miselnost nekaterih starejših političnih in društvenih delavcev, da je organizacija kot taka omejena zgolj na pridobivanje mladih ljudi za kulturno-prosvetno delo, se pravi, da je nekakša posredovalnica ali zbirna baza za usmerjanje mladine v ta ali ona področja družbenega življenja.

Kazno je, da je prehod iz več ali manj akcijskega načina dela osnovnih organizacij v po-

globljeno ideološko-politično delo, marsikateremu posamezniku zameglil in zmešal pogled na razvojno pot Ljudske mladine. Ne nazaj, naprej je usmerjena pot delovanja mladinskih organizacij; v iskanju takih načinov dela, ki bodo mlademu človeku odprla na stežaj vrata in mu dala vpogled v vse naše družbeno dogajanje. Docela nesprejemljiva pa je tudi zahteva, naj bo Ljudska mladina sama organizator in idejni vodja različnih vej kulturnega, športnega in drugega dela. Na ta način bi bržkone prišlo do tega, da bi še tisto mladino, ki dela v raznih društvi — torej tam, kjer so za to dani pogoji — odtegnili od delovanja. Konec koncev pa mladina nima za to niti razpoložljivih gmočnih sredstev, še manj pa sposobnih

kadrov. Zmotna pa je miselnost, da se organizacija ne sme zanimati za delovanje raznih društev, kajti organizacija ne le da sme, marveč celo mora vedeti, kako se vzgajajo njeni člani.

Mladi ljudje pa so ugotovili še, da mladina ne pozna družbeno ekonomskih sprememb, ki se nenehno pojavljajo v našem družbenem mehanizmu. To velja i za delavsko i za kmečko mladino. Morda pa je tudi to vzrok, da v zasavskih podjetjih in drugih ustanovah ni najti mladih ljudi v organih delavskega in družbenega samoupravljanja. Prav verjetno je, da bi starejši delavci radi volili v te organe tudi mlade ljudi, če bi vedeli, da so za to delo sposobni.

Odločno premalo, lahko bi

dejali tudi pomanjkljivo, pa je bilo v preteklosti delo z kmečko mladino. To se ne vidi zgolj iz tega, da je v organizaciji najmanjši procent kmečke mladine, pač pa mladinski aktivisti tej mladini niso vedno dovolj jasno in odločno prikazali njene perspektive. Tudi zgolj strokovno izobraževanje kmečke mladine venomer ni neogibno potrebno. Ta mladina potrebuje v prvi vrsti splošno orientacijo, nujno je, da spozna naše napore v izgradnji jutrišnjega lepšega življenja. Vsekakor pa ne sme čutiti da je zapostavljena.

Problemi, ki so bili načeti na skupščini, so zelo zanimivi. Se precej jih je, ki jih ni mogoče tu podrobno obdelati. Vendar pa je moč sklepati, da bo novi okrajni komitej skušal premostiti vse ovire in izboljšati celotno delo mladinske organizacije.

Milan Vidic

Nekaj misli s posveta fizkulturnih društev zasavskega okraja

Prvo bo, pridobiti mlade ljudi

Okoli 60 delegatov, ki so zastopali fizkulturna društva iz področja bivšega krškega in trboveljskega okraja, se je sešlo v nedeljo, 13. t. m., v Radečah na posvet. V svoji sredi so pozdravili tudi za to pomenke telovadne zveze Slovenije N. men posveta je bil, da se pogovore o delovanju in napredovanju fizkulturnega dela v tem območju in to po sklepih ki jih je sprejelo zborovanje v Kranjski gori.

Pogovor je bil zelo ploden in živahen, saj so delegati osvetlili marsikak problem in tudi nakazali poti za reševanje perečih vprašanj. V naslednjem povzemanju nekaj misli, ki so bile v ospredju razgovora.

Največji problem, o katerem je govoril skoraj vsak udeleženec, je vprašanje, kako pridobiti v našo telovadno organizacijo čimveč delavke in kmečke mladine, in to predvsem poštojske od 16. leta naprej. To je problem, kakor je n. g. glasil tov. načelnik Savnik ki ni lasten samo telesno-vzgojnemu delu, ampak je viden v vsem našem družbenem delu in življenju. In prav zato bo treba, da ravno njemu posvetimo največjo skrb in ga imamo stalno pred očmi. Najti bo treba poti,

kako to pošolsko mladino privedi v telovadnice in ji tu vzbuditi zanimanje za telesnovzgojno delo in jo tudi privedi do tega, da bodo mladinci zavestno spoznali vrednost sistematične telesne vzgoje. Te poti bodo seveda v različnih krajih drugačne, vendar bodo vse imele skupen smoter. Treba bo zato čimveč individualnega dela, čimveč povezave in skupnih naporov z mladinsko organizacijo in z ostalimi športnimi organizacijami, a tudi popolnega razumevanja lokalnih političnih in oblašnih forumov. Treba se bo tako rekoč boriti za vsakega posameznika. Prav tako bodo potrebni stiki s starši, ki imajo glavno vlogo pri vzgoji svojih otrok, da bodo tudi ti vplivali na svoje otroke v tem smislu, ne pa ostali ravnodušni do teh vprašanj, ali pa celo njim nasprotni.

Jasno pa je, da bodo pri reševanju tega vprašanja odigrali svojo pomembno vlogo red in disciplina ter skrbnost za vedno ure in sploh celotnega dela pri Partizanu. — S tem v zvezi pa se odkriva drugo vprašanje — vprašanje vadbitejskega k. dra. V tem pogledu smo doslej večkrat le premalo premišljeno pošiljali na

tečajne kar prvega, ki nam je prišel pod roko, pozneje pa se je izkazalo, da nima ne zmožnosti ne veselja, ali pa če je oboje imel, da je to človek, čigar služba ni vezana samo na ta kraj, in zgodilo se je, da se ga lepega dne izgubi iz oddelka je ostal brez vadbiteja. Ze delujoči vadbiteji pa si morajo biti na jasnem, da b. ti vadbitej, ne pomeni samo »odbrnkat« tistih svojih ur na teden, ampak da mora biti vadbitej tudi vzgojitelj svojega oddelka. S svojimi telovadci mora zaživeti, mora se znati vzivet v mlade ljudi, jih jemati kot celoto, mora poznati njihove razmere doma in v službi — torej precej odgovorne naloga ki jo je treba jemati resno in vestno. Na ta način bodo postale telovadne ure splošno vzgojne, kjer si bo posameznik sistematično krepil svoje telo in se vzgajal v državljana nove socialistične družbe, kakor to tudi predvideva statut. Marsikaj in marsikje pa manjka tudi tiste tople družinske domčnosti, tistega prijateljstva in tovarišstva, kar vse je odlika družstva, ki hoče uspevati. Tako družbene življenje pa potem odbija, a ne privlačuje.

Problem, ki je izstopil na tem posvetovanju je nadalje vprašanje zdravstvene kontrole in tudi zdravstvene vzgoje. Bilo bi prav, če bi društva svojih zdravnikov ne imela le na papirju, ampak da bi ti tudi v resnici opravljali svoje dolžnosti v društvu. Seveda so tu težave, ker so zdravniki že tako preobremenjeni z delom, toda: lepa beseda lepo mesto najde. V zvezi z zdravstvenimi pregledov, vodenje zdravstvene kartoteke in podobno ni treba posebej podčrtavati. Brez take kontrole telesna vzgoja lahko marsikaj več škodi kot koristi.

Tudi vprašanje propagande in tiska bo treba poiveti več pozornosti kot doslej. Društva naj poročajo o svojih težavah in uspehih, da bo javnost seznanjena z njimi, da bodo pa tudi druga društva po izkušnjah gradila svoje delo.

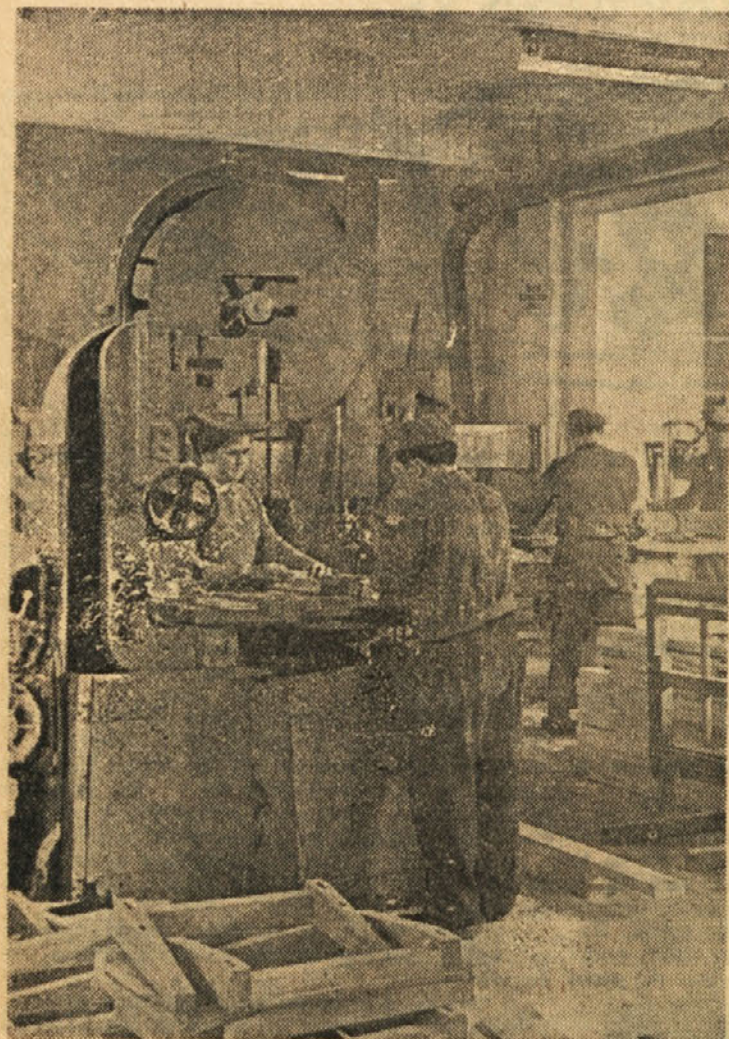
Prav tako pa bo treba da bodo občine in tudi podjetja v danih možnostih skrbela za to, da finančno stanje naših telesnovzgojnih društev ne bo več tako kritično. Saj so v našem področju društva, ki nimajo najpotrebnejših rekvizitov, društva, ki imajo sicer dvorane, lastne telovadnice, so pa v njih bolj gojiti kot lastniki. Telesna vzgoja ne sme biti samo stvar telesnovzgojnih društev, marveč stvar in briga celotne družbe, saj so njene smotri in sadovi last celotne družbe.

V društvih pa naj bo delo umirjeno in ne nervozno. Vsega ni mogoče doseči naenkrat. Postopna pot je pač najboljša pot. Nervoza vodi kampanjščino, ta pa je znamenje nezadovoljanja.

Nazirali smo nekaj misli. Dobro pa bi bilo, če bi se z posameznih društev in krajev še oglašili v zvezi s temi problemi, pokazali morda pot, a katero so rešili ta ali oni problem.

Ob tej priložnosti je načelnik tov. Savnik v imenu Telovadne zveze Slovenije podelil 23 članom spominska priznanja za njihovo uspešno delo v področju telesne vzgoje. Ta priznanja naj bodo izpodbuda še k večjemu elanu in še večji pripravljenosti žrtvovati v prid telesne vzgoje naše mladine še več.

Popoldne je tov. Savnik imel zanimivo predavanje o »Spartakiadi« v Prag. Žal, da zaradi nekega nesporazuma ni mogel pokazati slik, ki bi predvajale še bolj ponazorile in poživile. Predavanja se je udeležilo poleg delegatov tudi o. t. l. občinstvo.

Vsepopod, širom Zasavja delajo v podjetjih številni mladinci in mladinke

Otroških vrtcev je premalo

Vprašanje nadziranja in vzgojanja otrok, preden pričnejo hoditi v redno šolo, je dokaj pereče tudi v naših revirjih, zlasti še za otroke tistih mater, ki so poklicno zaposlene. Na zadnjem sestanku odbora za predšolsko vzgojo otrok pri Svetu za šolstvo pri OLO Trbovlje so o tem vprašanju poglobljevali razpravi. V našem okraju so take predšolske ustanove — otroški vrtci v Hrastniku, Trbovljah, Zagorju, na Lokah-Kisovcu, Toplicah pri Zagorju, Brežicah, Krškem, Seonici in na Vidmu. V oseh teh vrtcih je 25 oddelkov. To vprašanje so doslej najbolje rešili in uredili v Zagorju, kjer imajo otroške vrtce v Zagorju-Toplici in na Lokah-Kisovcu z 9 oddelki. Trbovlje imajo le dva otroška vrtca s petimi oddelki. Pogrešamo pa to otroško ustanovo na Senovem in v Radečah. Vseh vzgojiteljic v otroških vrtcih je 27, na razpolago pa je 23 do 24 učilnic. — Mnogo % v odboru razpravljali o kadru za otroške vrtce ter o prireditvi tečaja za dopolnitev oz. pridobitev kvalifikacije za vzgojiteljico. Teh moči nam še vedno primanjkuje, zato je nujno potrebno, da se okraj in naše občine poborijo tudi za rešitev tega vprašanja in štipendirajo gojenke, da si pridobijo potrebno strokovno izobrazbo v srednji vzgojiteljski šoli.

Predvsem pa je važno vprašanje, preko katerega ne moremo iti namreč vprašanje preskrbe potrebnih prostorov za otroške vrtce, in to predvsem v gošto naseljenih industrijskih krajih. Tako se v teh krajih gradijo novi stanovanjske bloke in naselja ter hiše, ki imajo skupno tudi po 50 družinskih stanovanj. Prav bi bilo, da se v takih blokih in naseljih prekrbe tudi prostori za otroške vrtce. Takih primerov imamo več, da omenimo samo v Brežicah stanovanjsko kolonijo JLA, v Trbovljah pa n. pr. nove rudniške stanovanjske zgradbe in stanovanjske bloke Strojne tovarne, nadalje kolonije mestne občine. Na vprašanje zagotovitve ustreznih prostorov za otroški vrtce je treba misliti še sedaj, ko so stanovanjske bloke še v gradnji, ne pa potem, ko bodo zgortljeni in vsi prostori že oddani. Vzemimo n. pr. samo primer gradnje velikega stanovanjskega bloka rudnik. Trbovlje poleg upravnega poslopja trboveljske občine. V tem bloku bo 54 družinskih stanovanj. Prav gotovo bo tamkaj 50 do 60 otrok, če ne še več. To je samo eden izmed primerov, ki pa jih je v revirjih še več. Treba je, da o tem že sedaj razmišljamo in tudi to prašanje zadovoljivo rešimo.

Glavna naloga Društva prijateljev mladine Skrb za žensko mladino

Tudi v Hrastniku so že razpravljali, kako bodo letos pripravili našim najmlajšim Novoletno jelko. Ko je Društvo prijateljev mladine v Hrastniku na svoji zadnji seji obravnavalo naloge, ki ga čakajo, so ob tej priložnosti sklenili, da bodo skupno z občinskim odborom SZDL, obema »Svobodama« in s pomočjo občinskega ljudskega odbora in krajevnih gospodarskih podjetij pripravili bogat program ob Novoletni jelki. Glavna prireditev za mladino bo uprizoritev spevoigre »Dedek Mraz«, ki so jo v Hrastniku že pred leti z uspehom prikazali. Dvorani v hrastniškem gradu in v Delavskem domu bosta ob tej priložnosti spremenjeni v pravični grad, kjer bo cel teden novoletno rajanje naših najmlajših, ki bodo za ta praznik tudi pogoščeni.

Na seji je DPM razpravljalo nadalje o vprašanju, kako pomagati doraščajoči ženski mladini. Društvo je že sklicalo sestanke članstva v obeh sekcijah — v Zg. in Sp. Hrastniku — kjer so izvolili potrebne sekcijske odbore. Ta dva odbora sta sedaj prevzela naloge izvesti priprave in voditi v letošnji zimski dobri šiviljske, kuharske in pletilske tečaje. Priglasitve ženske mladine za te tečaje oba odbora že sprejemata. Profesorji in učitelji v kraju bodo izdelali program vzgojnih in drugih predavanj, ki bi bila ob večerih predvidenih tečajih, ker se jo ta način izobraževanja deklet in žena že pokazal kot uspešen. Društvo prijateljev mladine v Hrastni-

ku je tesno povezano s šolskimi odbori in svetom za zaščito matere in otroka. Ta povezava je porok, da bo delo društva tudi v bodoče uspešno in v korist hrastniški mladini.

Trboveljski „Partizan“ za letošnji praznik republike Nastopili bodo vsi oddelki

Člani TVD »Partizana« v Trbovljih bodo letošnji praznik, 29. november, zelo slovesno proslavili v svojci telovadnici, ki jo bodo za ta praznik lepo ozaljšali.

Dne 29. novembra bodo v dopoldanskih urah od 8.30 do 10.00 vsi telovadni oddelki nastopili z vajami, ki jih pripravljajo za svojo telovadno akademijo, ob enajsti uri pa bodo v prisotnosti celotnega upravnega odbora društva in vseh telovadnih oddelkov razdelili izkaznice pionirskim in mladinskim vrtam. Hkrati bodo slovesno sprejeli v članske vrste telovadečih vsi mladinci in mla-

dinke, ki izpolnjujejo za to pogoje v letošnjem letu. Ob tej slavnostni priložnosti bodo vsi pripadniki TVD »Partizana«, ki bodo prejeli članske legitimacije, izrekli zaobljubo pred družbeno zastavo in upravnim odborom, da hočejo izpolnjevati pravilnik telovadnega društva.

V soboto 3. decembra t. l. pa bo TVD »Partizan« v Trbovljih priredil ob 7. uri zvečer v Delavskem domu telovadno akademijo, na kateri se bodo predstavili občinstvu vsi telovadni oddelki s pisanimi in dobro nastudiranimi telovadnimi točkami. Pripravljeni smo, da bodo Trbo-

veljanci to pot pokazali več zanimanja za orodno telovadbo in ostale vaje naših telovadcev kot v letošnjem marcu.

Orodna telovadba ima v Trbovljah najstarejšo tradicijo, znano pa je tudi, da so trboveljski telovadci nastopali na olimpijadih in mednarodnih telovadnih tekmovanjih.

Z obiskom akademije bomo poleg razvedrila dali pobudo vsem nastopajočim telovadcem, da se bodo še bolj trudili pridobiti si čim večje znanje in sposobnost v lep. orodni telovadbi. S. G.

Tovanec T. lo ob slapu Pivce, ob prvi osvobodilni Jajci (29. novembra 1942).

Naša nova šola in Založba Obzorja

Reforma našega šolstva — predvsem splošnoizobraževalnega — dobiva vse bolj določene oblike iz množice informacij, nasvetov, mnenj ter predlogov za in proti se že kritično razpravi. Spoznanja, ki se bodo verjetno združila v najširši osnovi: dati naši mladini čim manj »šolskega« znanja, pa več praktičnih, življenjskih spoznanj. Šola je treba odpreti življenju, ki naj začne s polnim pljuči tudi v njej!

S tega — najširšega — vidika izhaja seveda potreba po čim nazornejšem pouku. Tam, kjer od-

pove nepo- redni primer v življenju šolske okolice, naj spregovorijo slaka, predmet, knjiga. Misel niti ni nova, toda pri nas toliko težje izvedljiva, ker nismo imeli niti aparatov za različna projiciranja niti slik oziroma filmov zanje, učni pripomočki so bili na razpolago le v skupnem zboru (kadar so bili), knjige so preprosto dobivale določeno obliko in vsebino, primerno različnim stopnjam razvoja naših otrok.

Pri tem je deloma kriva tudi logotip DSZ, ki je imela v izdaja-

nek monopol na pa v zadostni meri upoštevala potrebe šole in apelov prosvetnih delavcev v borbi za omenjene smotre.

Prosvetni delavci, zato upravičeno z večjim pozdravljam širšerokopetnostno akcijo mariborske založbe Obzorja, ki naj zadovolji osnovnemu načelu: dati naši šoli take pripomočke in knjige, ki so izraz našega življenja, izraz naših potreb, potreb šole, naše vzgoje in prosvete na sploh.

Založba je pravilno sklepala da mora v vsem tem uspeti le r najtesnejši povezavi s prosvetnimi delavci iz vse Slovenije. Okrajni in občinski poverjeniki iz naših vrst bodo zbirali potrebe in zahteve glede učnih pripomočkov preko zvezkov, učbenikov in priročnikov pa vse tja do tiskaric, založba pa bo upoštevala celo nasvete v zboru beletristike. Za trboveljske okraj je to n. pr. razveseljivo, da bodo izšle v slovenščem prevodu pravljične o premo- gi in premogorijah pravljičice Hermynie v. der Mühlenove.

Za začetek založba obljublja, da bo skrbela predvsem za pravočasno dostavo knjig, za kvaliteto in za primerne cene, pri čemer »veda račun na subvencije republiškega SPK, s katerim je to akcija sporazumno spo- žila.

Povezava s pedagoškim cen- trom daje vseh akcij potrebno globino in nas lahko potrjuje v pričakovanju, da bomo kmalu lahko doživeli njene prve sadove.

MILAN VIDIC

Zagorjani so zadovoljni...

Ljubitelji kulturnoprosvetne in druge dejavnosti v Zagorju za- trijujejo, da so z letošnjimi prireditvami nadse zadovoljni. Pira- vijo celo, da so bili najbolj zadovoljni s prireditvami v po- letnih mesecih.

Poglejmo nekoliko, zakaj so letošnje prireditve tako lepo upele. Menimo, da je treba ne- koliko analizirati delo ondošnih »Svobod« in ostalih organizacij, je zagotovo, ker bodo morali odgovoriti tovariš, ravno iz letoš- njega prosvetnega in drugega us- tvarjanja povzeli nekatere ko- rišne napotke za prihodnje leto. Na drugi strani pa je še celo zelo potrebno dati javno prizna- nje vsem tistim ljudem, ki so nesebično skozi vse leto bogate in zanimive nastope.

Nekateri pa se vprašujejo, za- kaj niso bile boljše obiskane pri- reditve v dvorani TVD »Partiza- na«. Odgovor je na dlan! Dvo- rana je pravi premajhna, drugič pa ne ustreza okusu obiskoval- cev, saj je znano, da je zelo ne- akustična. Pa tudi galerija ni primerna, saj morajo gledalci stati. Iz tega sledi, da bo treba gradnjo doma na kakršen koli način popraviti.

Ob zaključku sestavka lahko pribijemo le še to, da bi prire- ditelj tudi za drugo leto pripra- vili toliko raznih prireditev. Le na ta način si bo Zagorje ohrani- lo sloves, da pripravljajo za »po- je občne skozi vse leto bogate in zanimive nastope.

Za sedaj ni moč ugotoviti, ko- liko prireditev je bilo od janu- arja do sedaj. Vendar v Zagorju ravno te dni skrbno zbirajo za- davne podatke, ki ne bodo slu- žili zgolj za statistiko, marveč za prikaz »plošne dejavnosti« Zagorja. To pomeni, da hočejo Za- gorjanci ohraniti podatke iz tega jubilejnega leta, ki je bilo res- nično leto praznovanja.

Kot rečeno, so bili Zagorjani najbolj zadovoljni s poletnimi prireditvami. Z drugo besedo po- vedano, ljudje so radi prihajali ob večerih na letni prireditveni prostor, ki je bil mogoče vno- mer prijetno in okusno urejen. Končno pa velja ta prostor za enega izmed najboljših v Zasav- ju, saj lahko »prejme« tudi do štiri in več tisoč obiskovalcev. Sploh so ljudje mnenja, naj bi v do- glednem času ta prostor še bolj preuredili, zlasti naj bi tu- di na trziniku uredili sedišča in tako omogočili, da bi na letnem odru priredili še zahtevnejša de- la. Kazno je, da so bile najbolj obiskane dramske in pevske pri- reditve. Sicer ne v, pa vendar ljudje so že začeli čutili, da je ta vrst umetnosti najboljša. Nekoliko slabše so bile obiskane glasbene prireditve, vendar le- dotlej, dokler ni godba dobila novih glasbil. Čim pa je godba nastopila z novimi glasbili, je bilo čuti ravno nasprotno. Obi- skovalci so nekaj koncertov god- be navdušeno pozdravili, kar je dokaz, da cenijo prizadevanja godbenikov.

PREDAVANJA PODOBORA ZROJ V TRBOVLJAH

Pododbor Združenja rez. ofi- cirjev v Trbovljah ima v načr- tu vrsto strokovnih predavanj. Tako bo v četrtek, 1. decembra, ob 17. uri predavanje »Zakon o JLA«. Naslednja predavanja bomo navedli v prihodnji šte- vilki našega lista.

Edgar Wallace:

MELODIJA smrti

Oči so mu utrujeno zrle v tovariša in v obraz je bil ne- navadno blede. Za sabo je imel naporno noč. Sedaj je sedel v pisarni svojega zakonatega banč- nega podjetja in edina družba mu je bil Callidino.

»Skoraj sem prepričan, da nas bo ubogi stari Persh izdal,« je dejal.

»Kako, Persh?« je vprašal Callidino.

»Sofer bo lahko izpovedal, da sva ga midva spremljala. Ču- dim se, da še nikogar ni bilo. Pobrisati jo nima smisla. Vede- ti moram, je nenadoma dejal, da se angleški policiji nihče, ki ji je znan, ne more izmuz- niti. Človek si prihrani kup nevšečnosti, če mirno čaka na potek stvari.«

»Misliš sem, da si bil na po- licijski postaji?« je presenečeno dejal Callidino.

»Saj sem tudi bil,« je odvr- nil Wallis. »To sem najprej sto- ril — in sicer v trenutku, ko sem imel za to vzrok — nam- reč, da jim sporočim Pershove osebne podatke. Ne bi imelo smisla tajiti, da ga poznam. Edino, kar morava storiti, je, da dokaževa svoj alibi. Kar mene zadeva, sem vso noč spal doma.«

»Te ni nihče videl, ko si se vrnil?« je vprašal Callidino.

»Ne,« je odgovoril Wallis in odkimal z glavo. »Na straži so pustili moža, ki se je po cesti sprehajal sem in tja. Nič ni bi- lo lažjega, kakor mu slediti tik za petami in ob primernem trenutku smukniti v hišo.«

Nadzorna služba je skrajno utrudljivo delo in le malo jih ve, kolikšen telesni napor je potreben, da človek nečesa ne izgubi iz oči in da vztraja v zmeraj istem položaju. Tudi iz- urjenega policista je mogoče na najpreprostejši način pre- motiti; kakor je Wallis zatrdil, mu ni bilo prav nič težko vrniti se neopaženo v zastraže- no hišo. Edina nevarnost je bi- la v tem, da bi se kdo med njegovo odsotnostjo oglašil v stanovanju.

»Toda, kako je s tabo?«

Callidino se je smehljaj. »Moj alibi je zapletenejši in hkrati enostavnejši,« je dejal; »moji dragi rojaki bodo zame prisegli, če bo treba. Ti Napoli- tanci so pripravljeni se takoj zlagati.«

»Nisi tudi ti Napolitanec?«

»Sicilijanec,« se je smehljaj Callidino. »Napolitanec! Kaj pa misliš!«

Wallis se je zabaval, kako prezirljivo je govoril o Napoli- tancih.

»Kdo je četrti mož?« je nena- doma vprašal Callidino.

»Na skrivnostni tujec, o tem ne dvomim,« je dejal Wallis razdraženo. »Toda zvedeti, kdo je ta tujec! Nikdar v svo- jem življenju se nisem nikogar ubil, toda pri tem človeku, če mi pride v roke, se bom moral do skrajnosti brzdati!«

»Plen bo treba razdeliti,« je dejal čez nekaj časa. »Lotil se bom tega posla še danes. Persh ima neke na svetu sorodnike, hčer ali sestro, ki mora dobiti svoj delež. V Southwarku je neki zakoniti odvetnik, ki bo prevzel to stvar. Za kritje nam bo moral umreti kak bogat stric.«

Callidino je prikimal.

»Kar se mene tiče,« je dejal in se pretegnil, »me že dolgo vabijo vinogradi v moji domo- vini. Postavil si bom vilo v Montecantinu in pil žlahtno vi- no, drugo si bom zgradil ob Lago Maggiore in se tam kopal. V življenju, ki mi še preostaja, bom samo jedel, pil in se ko- pal.«

»Strašno!« je odvrnil Wallis.

Uganka četrtega moža ga je bolj mučila, kakor si je priznal. Grizla mu je živce. S policijo je bilo lažje; z njo je računal in se lahko proti njej tudi bo- ril; toda ta četrti mož je bil prav tako prekanjen kakor oni sami; poznal je njihove načrte; zasledoval jih je stalno in nad-

Poudariti je, da akcija ni naper- jena proti komu (konkretno proti DZS), temveč za čim uspeš- nejšo uresničitev želja občanov, prosvetnih delavcev, staršev in otrok: čimprej postaviti temelje naši šoli, ki ne bodo več ekspe- riment, temveč trdna podlaga razvojni rači našega šolstva.

Mile Klopčič - petdesetletnik

Prejšnji teden je praznoval svoj petdesetletni rojstni dan pesnik in prevajalec Mile Klop- čič. Rodil se je v L-Hopitalu v Lotaringiji, kjer je bil njegov oče rudar. Družina se je kmalu vrnila v domače Zagorje.

Mile Klopčič se je šolal v do- mačem kraju in v Ljubljani. Nekaj časa pred drugo vojno je bil dopisnik slovenskih časopisov v Ameriki, nato tajnik Slovenske matice v Ljubljani. Med okupacijo je bil vojni ujetnik v Nemčiji, leta 1943 je odšel v partizane, kjer je oprav- ljal razne pomembne funkcije. Po osvoboditvi je bil direktor Slovenskega knjižnega zavoda, direktor Drame SNG, zdaj je uslužben pri Slovenski akade- miji znanosti in umetnosti.

Klopčičeve prve pesmi, ki jih je izdal v zbirki »Plamteči okovi«, so polne revolucionar-

Glasbena šola v Trbovljah je opravičila svoj obstoj Vzgaja se dober kader godbenikov

Ne da bi vstopil v trboveljsko Glasbeno šolo in se seznanil z njenim delom, opazamo, da je delo te šole močno ožvele in da s tega njen vpliv celo izven njenih

prostorov. Njeno delovanje je v resnici aktivno, kar dokazuje tu- di to, da smo imeli 17. t. m. pr- ložnost prisluškovati, 23. javni produkciji šole v trboveljskem Delavskem domu. Pripomniti mor- amo le, da so bile doedanje javne produkcije šole vedno ob koncu šolskega polletja ali pa ob koncu šolskega leta, kar je se- veda oviralo delo in napredek tako šole kot gojencev, ki so bili »prapravo« za nastop na pro- dukciji in s svojim rednim študi- jem prekomerni obremenjeni. Za- radi takega domisleka bo to le- toso odpadlo.

V obširnem programu so na- stopili gojenci od prvega do pe- tega letnika in zvalj: dokaj težka dela najrazličnejših doma- čih in tujih skladateljev. Na splošno so prevladovali klavir- ske izvedbe in skladbe za violi- niste pretežno iz »Zlatega razreda«. Tem pa se je pridružio še eno delo na flauti in čelu. Mirno smemo reči, da je bil napredek klaviristov in violnistov viden in je treba šoli v tem pogledu izre- čati vse priznanje. Razrede violi- nistov so uspešno pripravili direk- tor šole Slavko Marin, honorarni predavatelj prof. Slavko Gulč in Stane Krulj, pianiste pa redni predavatelj Filip Kržnik, Emi- lija Bernež in Anica Paršek, enega flautista je pripravil za produkcijo honorarni predavatelj Tone Hudar, čeloviko pa, ki je nastopila izven napovedanega sporeda, tudi honorarni predava- telj Ado Tavšič. Kakor nas vse- sel napredek omenjenih, tako smo zmedeni da niso bila na produkciji zastopani pihala, ra- zen omenjenega flautista. Ali glasbena šola nima v svojem uč- nem načrtu tudi poučevanje teh instrumentov ali pa mladina mor- da ne kaže zanimanja za uk na teh glasbilih? Doslej smo bili vajeni slišati na produkcijah tako soliste kot v orkestru tudi pi- halne instrumente. Da je mladih pihalcev v primerjavi z godalci čedalje manj, nam priča tudi to, da srečamo v orkestru izven šole dokaj gojencev glasbene šole med godalci, zato pa toliko manj pri pihalih.

Celoten spored so barvali na- stopi šolskega pevskega zbora, kvartet, mladink in godalnega orkestra. Vse te nastope je pri- pravil profesor Albin Weingerl. Pevski zbor je bil dinamično prav dober, škoda le, da je izpa- del Tomček »Mrzeka«. — Mla- dinke, ki so pele v kvartetu, so glasovno nedvomno ustrezale, ni- so pa še dosegle ravni, ki jo je napovedala napovedovalka v svo- jem uvodnem govoru. Če pa bodo zanje zbrane res pesmi, ki so prirejene za ženski kvartet in ki ne terjajo močne zborovske osnove, kakor n. pr. Adamičeva »Uspavanka«, ima kvartet vse pogoje, da se bo razvil v to, kar je bilo napovedano. Godalni or- kester in oba solista so dali to, kar smo omenili že v začetku, da šola vzgaja dober kader godalcev.

Torej, če bi dopolnili še to, kar manjka, bomo na prihodnji pro- dukciji lahko rekli, da uživa trboveljska glasbena šola upravi- čen sloves, ki ga ima med doma- čini in ki ji ga sleherni leto iz- rekajo njeni nšpektorji. S tem po- bo opravičila željo in potrebo po ustanovitvi Srednje glasbene šole v Trbovljah.

-a-

Rešitev nagradne uganke iz 45 številke

Rešitev nagradne predstavljali- ce, ki smo jo priobčili v predzad- nji številke našega lista, se gla- si: L. A. M. A.

Žreb je odločil, da dobi 1. knjižno nagrado za rešitev te uganke ALOJZ KRIZNIK, učenec 7. razreda osnovne šole pošta Zabukovje, kateremu bomo knji-žno darilo poslali po pošti, drugo nagrado pa je žreb prisodil JO- ZICI TOMC učenki 5. razreda osnovne šole, Preska št. 8, pošta Polšnik (Sava pri Litiji). Tudi njej bomo knjižno darilo zaradi oddaljenosti od Trbovelj poslali po pošti.

Vsem stalim pionirjem in pio- nirkam, ki jim žreb to pot ni bil naklonjen za poslano rešitve in pozdrave iskrena hvala!

UREDNIŠTVO

Nova nagradna uganka za pionirje

Poslušajte sledečo uganko:

Kadar z doma na polje gre, proti domu obrne rogé, ko pa spet domov se vrača, proti polju rogé obrača.

Ste že uganili, kaj bi to bilo? No, če ste, nam prinesite odgo- vor na uganko ali pa nam ga po- šljite po pošti do nedelje, 4. de- cembra, opoldne. Tudi tokrat bo- sta dobila izžrebanca od nas lepo knjižno darilo.

UREDNIŠTVO.

»V ostalem,« je pripomnil, »bom danes naložil v banki na tvoje ime nekaj denarja.«

»Na moje ime?«

Prikimal je. »Da, zadnje čase sem imel na borzi precej sreče: vrednostni papirji ameriških že- leznice so mi vrgli dvanajst ti- soč funtov.«

Ostro ga je pogledala. »Mi- sliš resno?« ga je vprašala.

»Zakaj ne bi mislil resno?« ji je odvrnil. »Veš, papirji ame- riških železnic so se zadnje ča- se precej dvignili in tako sem prišel do tega dobička.«

Spet se je smehljaj. »Kupil sem jih, ko so stali nizko, in jih prodal, ko so se dvignili. Tu je obračun posredovalnice!« Potegnil ga je iz žepa in ji ga pomolil čez mizo.

»Zdelo se mi je potrebno,« je dejal v navidezno šaljivem to- nu, »da zveš, da ne dobivam vseh dohodkov iz svoje temne ob- rati.«

Na to mu ni ničesar odgo- rila. Vedela je, kdo je bil čer- tni mož. Zakaj je šel tja? Kak- šen namen je zasledoval?

Ko bi bil detektiv ali ko bi bil delal v službi vlade, ki ji je priznal. Srce ji je trepetalo, ko je brala v časnikih razbur- ljivo domnevo.

On je bil drugi vlomilec!

Vse to ji je rojilo po glavi, ko je položil obračun na mizo.

Obračun je bil povsem ja- sen: tu so stali čedno urejeni in drug za drugim napisani zneski.

»Opazila boš, da nisem vsega denarja naložil na tvoje ime,« se je šalil, »nekaj gre tudi na moje ime.«

»Gilbert,« je vprašala, »zakaj imaš skrivnosti pred mano?«

»Kakšne skrivnosti?« je od- vrnil.

»Zakaj si mi zamočlal, da si bil predinočnim v banki, kose je zgodila ta strašna stvar?«

Ni ji takoj odgovoril.

»Nisem ti zamočlal,« je nato dejal. »Dejansko sem ti pri- znal — ušlo mi je, po pravici povedano, toda priznal sem ti.«

»Kaj si delal tam?« ga je vprašala dalje.

»Sledil sem svoji srečni zvez- di,« je dejal slovesno, toda Edith se z njegovim šaljivim tonom ni dala premotiti.

»Kaj si delal tam?« ga je po- novno vprašala.

»Opazoval sem pri delu tri zanimive vlomilce,« je rekel. »Kakor sem jih opazoval ne le enkrat, marveč še mnogokrat. Vidim, imam neki poseben dar: po naravi bi moral postati vlomilec, toda moj rod, vzgoja in neko spoštovanje pred zakoni so mi preprečili tako življenjsko pot. Sem amater: hudodelstva ne počenjam, pač pa imam za- nje velikansko zanimanje. Po- skušam,« je počasi nadaljeval, »dognati, v čem obstaja za nor- malnega človeka privlačnost hudodelstva. Razen tega imam poseben vzrok, da nadziram zt- klade, ki jih ti ljudje zbirajo.«

(Dalje prihodnjič)

Iz življenja in dela združnega posestva Boštanj-Sevnica

Plantažni nasadi imajo v sadjarstvu bodočnost

Tokrat ne bomo pisali o delu in prizadevanju kolektivov v industrijskih podjetjih v revirjih, temveč o delavcih in strokovnjakih združnega posestva Boštanj-Sevnica, ki dosegajo lepe uspehe v sadjarstvu in živinorejstvu. To združno posestvo je izključno sadjarsko-zivinorejski obrat, v katerem je težišče dejavnosti v sadjarstvu in drevesničarstvu, medtem ko je živinoreja le pomožna gospodarska veja, ki daje nujno potrebni hlevski gnoj za intenzivni nasad jablan in drevesnic tega posestva. To združno posestvo, ki je nastalo iz bivše KDZ Boštanj in ekonomije v Sevnici, so ustanovili šele 1. marca 1954. Vendar je že v tem kratkem času doseglo lep napredek in razvoj. Celotno posestvo obsega 73,25 ha celotne zemlje, vendar ni vsa zemlja plodna; od te površine je 35,82 ha travnikov, 9,80 ha njiv, 14,50 ha nasada priljubljenih jablan, 13,10 ha pa je v sklopu drevesnic.

PLANTAŽNI NASADI — BODOČNOST V SADJARSTVU

Kakor smo že rekli, je glavna gospodarska veja tega posestva sadjarstvo in drevesničarstvo, čigar glavni iniciator je delovodja posestva tov. Dobovšek. Danes je drevesnica ena izmed največjih v Sloveniji, ki ima, kakor že zgoraj omenje-

no, 13,10 ha površine, od katere je vsako leto 5,40 ha aktivne drevesnice. Parcele so razdeljene na velikost 1,80 ha, na katero površino vsako leto posade okrog 54.000 podlog za okuliranje. Drevesnica je bila določena izključno za vzgojo pečkastega sadnega drevja (jablan in hrastov), vendar je povprševanje po ostalih sadnih vrstah tako veliko, da uprava posestva razmišlja, vzgajati v manjših količinah tudi ostale sadne vrste.

Spomladi so v Sevnici dosadili 14,50 ha velik nasad priljubljenih jablan. Tam, kjer je danes mladi nasad, je bilo prej staro, zapuščeno sadno drevje in grmovje. Leta 1952 so to zemljišče najprej očistili in ga po potrebi sklanjali. Po rigoliranju so pa na vso površino posejali lupino za podar. Jablane so nasajene v vrstah, ki so glede na bujnost podlage različno oddaljene med seboj. Na strmejših mestih terena so izpeljane terase, ki so posejane s travno mešanico, da se ne bi rušile. V celotno nasado je, razen poskusov, predvidena vzgoja vilaste palmete na podlagah EM, II, IV in V palmete na podlagi EM IX. Glavna sorta v nasadu je jonatan, poleg nje pa so še sledeče sorte: eo x or, renata, zlata parmena, dolenska voščenska, ontario ter malenkost zlatega delišesa in krivopecija.

V zavetni legi na prisojni

strani, kjer je čebelnjak, je posejano še okrog 300 hrastov. Res je sicer, da so stroški za take nasade prilično veliki, vendar so izdatki rentabilni, saj bodo z leti prinašali lep denar. Za 1 ha nasada je treba okrog 800 tisoč din. Sorazmerno je najcenejši sadni material, prav tako gnojila in škropila, medtem ko je delovna sila precej draga, zlasti pa vprega, ki je stala v prvem polletju nekaj čez pol milijona dinarjev. Seveda je pri takih nasadih najdražja ograja, ki je terjala nad 2 milijona dinarjev. Cementne stebre in mrežo so izdelali doma, kar je prihranilo nekaj denarja.

Nasad je prvi te vrste pri nas in ga je vredno pogledati. Kljub začetnim težavam pa bodo na posestvu lahko že v nekaj letih dokazali, da je plantažno sadjarstvo rentabilno in da ima bodočnost. V Sevnici so tako navdušeni nad tem, da bi vso staro drevje najraje posekali in nasadili novo, če bi imeli za to potreben denar.

Vzporedno se posestvo ukvarja z živinorejo ter ima v obeh hlevih v Sevnici in Boštanju 50 glav govedi. Redijo sivojavo pleme ter je bilo posestvo ob zadnji medzadružni razstavi v Sevnici nagrajeno s prvo nagrado za bika, kravo in telico. Velik problem pa je za to posestvo poleg krme strelja, ker

pridelujejo na svojih parcelah le krmne rastline in tako nimajo slame za steljo. Posestvo ima namreč to slabost, da nima svojega gozda. Tako mora za vsak količar za drevesnico in za nasad delati prošnjo za sečno dovoljenje, ki ga je treba kolikovati, potem pa še dolgo čakati, da pride do lesa. Umestno bi bilo, da bi posestvo dobilo del gozda, kar bi mnogo pripomoglo k razvoju in napredku posestva, ki ima v svojem programu propagirati in tudi dokazati, da je bodočnost v plantažnem sadjarstvu. Tov. uprava Černetova je dejala, naj bi tudi v tem primeru veljalo pravilo, da sta moč in uspeh samo v skupnosti.

IZ SODNIH DVORAN

Zaradi tatvine ponovno obsojen

Anton Naroglav, mizarski pomočnik z Hrastnika št. 306, je bil letošnjo spomlad po Okrajnem sodišču v Brežicah kaznovan zaradi kraje na tri mesece zapora. Ta kazen pa ga očitno ni spametovala, kajti pred kratkim se je moral zopet zagovarjati zaradi dveh tatvin, in sicer tokrat pred Okrajnim sodiščem v Trbovljah. Teko ima na vesti tatvino fotoaparata v vrednosti 20.000 dinarjev, ki ga je vzel s tovornega avtomobila na škodo Z. M. iz Celja prav tako pa je vzel na škodo Stefana Bekavca pri rudniški vzpenjači v Hrastniku moško uro v vrednosti 4000 dinarjev. Zaradi tatvin je bil obdolženec obsojen na sedem mesecev zapora, poravnati pa mora tudi sodnijske stroške.

Čez mejo je hotel priti

Leopold Udovič, delavec z Hrastnika, je z namenom, da bi na nedovoljen način prišel čez

mejo, dne 5. septembra t. l. zapustil Hrastnik ter se s vlakom odpeljal do Maribora, nato je odšel peš do bližine Kungote, kjer je prenočil v neki kopiceni sena — naslednjega dne je zatem nadaljeval pot proti državnemu meji, ki pa je n. m. mogel prestopiti, ker so ga tamkaj preleteli organi LM. — Obdolženec se je s tem pregrešil proti členu 303-2 kazenskega zakonika, zaradi česar ga je Okrajno sodišče v Trbovljah obsodilo na pet mesecev zapora.

Alkohol povzroči nesrečo

Pred okrajnim sodiščem se je moral zagovarjati Ljubo Juvan, šofer reševalne postaje v Trbovljah, stanujoč v Zagorju, ker je iz malomarnosti ogrozil javni promet na cesti in s pravil v življenjsko nevarnost ljudi s tem, da je v lenskem novembru okrog 6. ure zvečer kot šofer reševalnega avtomobila potem ko je zaužil nekaj alkohola vzel k sebi v kabino svojo mladoletno hčerko in jo odpeljal proti bencinski črpalki v Zagorju, kjer je nato z zadenjsko vožnjo vozil tako malomarno, da je vozilo zapeljalo preveč na levo do brega potoka Medija, zaradi česar se je avto prevrnil v dva in pol metra globoko strugo, vendar po naključju s svojimi dejanji ni telesno poškodoval svoje hčerke, ki je bila tedaj v voziču. — Obdolženi šofer je s svojim ravnanjem napravil pregrešek proti čl. 271-3 kazenskega zakona in ga je sodišče zato obsodilo na 3 mesece zapora, pogojno za dve leti.

Iz Rake

Tudi na Raki se pripravljajo na počastitev državnega praznika 29. novembra tako da bo ta slovesnost res na doštojni višini. Na akademiji, ki jo pripravljajo člani KUD hokeja mladina, gesli: ni in prazni pokazati, da je praznik 29. november, naš veliki dan. Na proslavo, ki bo v nedeljo 27. novembra, v šolski dvorani, vabimo vse prebivalce Rake.

Dopisujte v

„Zasavski tednik“

IZ HRASTNIKA

Slovo od umrlega tovariša

Pionirji oddela »Partizan Luka« v Hrastniku so se pred kratkim poslovili od svojega sotovariša Edija URANO k, ki je neusmiljena bolezen spravila v prezgodnji grob. Maj. Ed. je bil priden učenec IV. razreda osnovne šole na Logu ter je pokazal mnogo volje za učenje in šolski napredek. Njegovi zadnji potiski so ga spremili v godbeni in hrastniški »Svobode« in pionirji oddela »Lidije Sentjura« z zastavo, prav tako tudi njegovi sodelavci oddela »Partizan Luka« z zastavo Dolga, ki je bila vrsta mladim in starim prijateljem malega Edija, ki so se poslovili od njega ob grobu z lepim nagovorom in nešteti šopki cvetja, a katerim so mu okrasili krsto. Besede k jih je zrekla ob grobu njegova razredničarka: »Tvoje večje doba in prdnost nam bosta še dolgo kot zgled, Edil. Naj ti bo Ed. svobodna slovenska zemlja poslednji dom!« bodo ostale vsem v toplem spominu.

Izobraževanje delovnih ljudi in delo v »Svobodah« v Hrastniku in Dolu

Na območju sedanje velike občine Hrastnik deluje 26 raznih društev. O njihovem delu je podrobno razpravljala na svoji zadnji seji Svet za prosveto in kulturo pri občinskem ljudskem odboru v Hrastniku. Po temeljiti analizi dela po vseh društviš jim je ljudski odbor mestne občine odobril skupno denarno pomoč v znesku 550 tisoč dinarjev. Ko so predstavniki društev poročali o delu in težavah, je zanimivo, da so navajali prav lepo število članov. Žal pa je od teh res aktivna komaj desetina. Povsod so postavljali na prvo mesto vprašanje materialnih sredstev, vse premalo pa so povedali o izobraževalnem delu, zlasti pa o uspehih pri vključevanju mladine v društva. V društviš »Rudars«, »Bratstvo«, »Partizan« in pri tabornikih ter v pionirskih odredih je precej mladine, žal vse premalo pa je v »Svobodah«, v Planinskem društvu, strelski družini, Ljudski tehniki itd. Sama diskusija o tem vprašanju je med drugim pokazala, da mladina v šoli rada igra, poje in telovadi, po izstopu iz šole se pa ne vključuje v mladinske odseke društev, zaradi česar nastaja v društviš vrzel med najmlajšimi in starejšimi člani. — Na seji so tudi ugotovili, da so se vodstva društev vse premalo pripravila na bližnjo zimsko sezono. Na sejo so prišli brez delovnega načrta v tej sezoni čez da bodo o tem vprašanju odločali na občnem zboru. Ker bodo občni zbori šele konec novembra ali v decembru, bodo trije meseci ostali skoro neizkoriščeni. Mrzilo, ki ga je opaziti v hrastniških dvoranah, je potrdilo zaključka, ki ga je napravil pisec teh vrstic.

Na seji so nadalje ugotovili, da je popolnoma nevezdrna trditve, da se zlasti učiteljstvo

premalo vključuje v delo naših društev. Kljub prekomerni zaposlitvi učiteljstva na šoli pa vidimo, da le-to vedar dela v društviš, kar je posebno pokazal letošnji Teden otroka, kjer so vse prireditve vodile učiteljice in vzgojiteljice. Nobenega ugovora pa res ne prenese trditve (ki je bila tudi izrečena na tej seji), da ostala delovna inteligenca z najvišjo šolsko izobrazbo, ki dela in živi v kraju, ne prispeva k razvoju kulturnoprosvetnega in izobraževalnega dela v Hrastniku prav nič, ako izvajamo nekaj redkih izjem. Poprava tega nezdravega stanja bo ena izmed glavnih nalog sveta za prosveto in SZDL. Priporočljivo bi bilo vsakogar, da bi se sodelovanje, kot ga je na primer opaziti med gledališkimi odseki »Svobode« ter pevski in godbeni odseki, razširilo tudi na ostale odseke, zlasti pa na področje izobraževalnega dela med delovnim ljudstvom in mladino. Kako pridobiti v naša društva kar največ mladine, je prav tako velika naloga sveta za prosveto in kulturo in tudi naloga družbenih organizacij v kraju.

Novo urejene kino dvorane v Hrastniku

V Hrastniku delujeta v okviru »Svobode« dva kinematografa. Pred kratkim so na novo uredili kino dvorano pri kemistični tovarni in na rudniku. Obe dvorani sta sedaj lepo ure-

jeni, posebno vprašanje pa je še ureditev odrov teh dvoran. Tu so potrebne večje investicije, zlasti pri odru »Svobode«. Gledališka dejavnost »Svobode« se ne more razmahniti v željenem obsegu, kajti njena igralska družina nima sobe za vaje, ne prostorov za shranitev kulisa itd. Mnenja pa smo, da bi mogli z dobre volje rešiti tudi to vprašanje.

Pomoč ljudskim knjižnicam

Da se omogoči knjižnicam v Hrastniku nakup novih knjig, jim je Svet za prosveto in kulturo odobril pomoč v znesku 75 tisoč din. Posebna komisija bo v knjižnicah pregledala vse knjige in izločila neprimerne. Tudi knjižnica »Svobode« na Dolu pri Hrastniku je dobila pomoč 25.000 din, enak znesek nadalje knjižnica v Turju.

Pomanjkanje učnih moči v Hrastniku

Med važnimi problemi, ki je o njih razpravljala Svet za prosveto in kulturo pri hrastniški občini, je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje pomanjkanja učnih moči na hrastniških šolah. Na osnovni šoli na rudniku manjkata dve učni moči, na nižji gimnaziji pa kar pet. Na osnovni šoli v centru kraja je položaj še slabši: tam sploh nimajo nadomestila za obolelo učiteljico. Tako bo pomožna šola v Hrastniku po upokojitvi tovarišice Vovnarjeve ostala brez učiteljice.

Za večjo politično vzgojo državljanov

Decentralizacija in širjenje samoupravnih pravic naših delovnih ljudi terja višjo raven gospodarsko-politične izobrazbe in širši pogled na interese družbene skupnosti. Lokalistične težnje, pohlep za čim večjim dobičkom, izkoriščanje trenutne ekonomske situacije itd. — so v glavnem posledica premahne aktivnosti posameznikov, kolektivov in družbenih organizacij na tem področju. Odpraviti te pomanjkljivosti na torišču gospodarsko-politične vzgoje naših ljudi, predvsem pa tistih, ki delajo v raznih organih družbenega samoupravljanja, bo neposredna in važna naloga komisij za vzgojno-politično delo, ki se formirajo pri okrajnem in pri občinskih odborih SZDL.

Njihovo delo in vzgojno-politična dejavnost nasploš dobiva še večji pomen s stališča tembelev naše prihodnje gospodarske politike, ki so bili postavljeni pod vodstvom tovariša Tita na beograjskem posvetovanju. Izvajanje zaključkov tega važnega posvetovanja bodo nedvomno

spremljale mnoge spremembe v našem gospodarskem sistemu, ki pa same po sebi, brez vsestranskega razumevanja in prizadevanja najširšega kroga državljanov, ne morejo dati popolnih rezultatov.

Teme in predavanja, ki jih ima v tem smislu v načrtu komisija pri Okrajnem odboru SZDL v Trbovljah, obsegajo široko družbeno-ekonomsko problematiko — od tolmačenja no-

ve smeri v gospodarstvu do osnovnih ekonomskih pojmov in načel naše notranje in zunanje politike. Naša dolžnost je, da se teh predavanj polnoštevilno udeležujemo in po svojih močeh priporočamo k širjenju izobrazbe vseh državljanov — zavečajmo se, da je od tega odvisen naš hitrejši napredek in v končni liniji tudi dvig življenjske ravni delovnega ljudstva.

O. M.

Zb r volivcev v Leskovcu

Devetdesetega novembra zvečer so imeli v Leskovcu pri Krškem zbor volivcev, ki se ga je udeležilo nad 60 ljudi. Zboru je prisostvoval tudi predsednik občine Videm-Krško tov. Stane Nunčič. Zbranim volivcem je govoril o pomenu krajevnih odborov v razpravi so prisotni poročali, da bivši vaški odbor ni opravil tega dela, ki mu je bilo zaupano. Kot primer so navedli vaški vodnjak, o katerem govorijo že več let, storjenega pa do danes

ni bilo še nič. Tudi ceste v Leskovcu so v zelo slabem stanju; po dežju jih pokriva plast blata. Najslabša pa je cesta v Dolnjem Leskovcu. Govor je bil tudi o prosvetnem delu o stanju šolstva, davkih itd.

Da se bodo stvari kot so vodnjak in ceste čimprej uredile, je sveds odločilo od volivcev samih. Prav v soboto so odločali o svoji vaši, kako bo le-ta v bodoče napredovala. Tov. predsednik je pozval navzoče naj iz svoje srede izberejo take ljudi, da bodo skrbeli za napredek vasi. Pojani je tudi da bo škoda, ki jo povzroča gradbeno podjetje »Gradis« pri avto cesti poravnana; v ta namen je bila pri občinskem ljudskem odboru postavljena komisija, ki bo stvar v kratkem uredila.

Na koncu so izvolili 9-članski krajevni odbor v katerem so štirje občinski odborniki.

Posnemanja vreden

Kmetje iz Loč pri Dobovi so se na pobudo predsednika KZ Dobove in naprednih sadjarjev domenili, da s kupijo novo sadno škropilnico, ki jo bodo plačali vsi kmetje te vasi; na vaškega kmeta odpde približno 500 din. Navajamo to za zgled, k je posnemanja vreden. Na ta način bodo večni v Ločah brez skrbi, da jim škropilna ekipa morda ne bi mogla poškrbati sadnega drevja, ker je na področju kmetij ke zadruga premalo škropilnic (ki jih doslej tudi niso tako izkoriščali, kot bi bilo potrebno).

Ti kmetje bodo torej imeli sedaj svojo škropilnico, pod dobrim vodstvom sadjarskega odseka pa se bodo — upamo — lahko kmalu postavili še z zdravim sadjem, kar jim v veliki želimo.

Koliko posetnikov pa je v vaši? Pomislite na ta primer in posnemajte kmete iz Loč! To še posebno v okoliših, kjer imajo zadruga premalo sadnih škropilnic in žal preveč ameriškega kaparja in še drugih nevarnih škodljivcev sadnega drevja.

Hrastnik! Mesto rudarjev, steklarjev in kemistov, ki se je ta naš kraj vedno spreminjal. Iz tola so rasle nove stanovanjske hiše in druga poslopja

Izšla je knjižna zbirka „Kmečke knjige“ za l. 1956

V kmetijskih zadrugah, pa tudi v domovih po naših vaseh, je te dni razgibalo življenje razveseljavajoči kulturni dogodek. Založba Kmečka knjiga v Ljubljani, že pošilja naročnikom svojo vsakoletno knjižno zbirko, ki obsega štiri prvovrstne knjige, pravične po znanju in notranji opremi.

Ko velikega pomena je za kmečkega človeka vsaka dobra knjiga, ve samo tisti, ki pozna, s kakšno ljubeznijo kmet knjige prebira in hrani. Vrednost takšne zbirke pa je težko oceniti. Za marsikoga na vasi namreč pomeni edino branje in edino sredstvo, ki ga uporablja za širjenje svojega znanja.

Takšna ugotovitev terja od založbe, ki pošilja svoje knjige na vas, predurjeno določanje knjižnega programa. Vtis imamo, da se Kmečka knjiga tega v polni meri zaveda. Program njene knjižne zbirke je namreč sestavljen iz obsevnih odgovorov. Poleg tako trdnega uvedenega Koledarja brez katerega letna knjižna zbirka na vasi prav gotovo ne bi uspela, ima v programu še povelj, tretja knjiga je znanstvene ali poljudno znanstvene vsebine, četrta pa je strokovna kmetijska. Tako sestava programa ustreza potrebam in željam kmečkega bralca.

Oglejmo si letošnji knjižni dar Kmečke knjige!

V Koledarju Kmečke knjige za leto 1956 je vreden omembe izbor iz del predstavnikov slovenske Moderne. Tu najdemo

značilne pesmi: Dragotina Ketteja, Josipa Murna-Aleksandrova in Otona Župančiča. Iven Cankar pa je zastopan s črtico Skodelica kave. Namen založnice, da bi s tem kratkim izborom opozorila bralce knjižne zbirke na veliko kulturno bogastvo zastopnikov Moderne, je brez dvoma dosegel, zasluži pa tudi priznanje. Nemara drži, da naša vas premalo pozna kulturno dediščino naše preteklosti. Dalje je v Koledarju ponatisnjena pretresljiva črtica Pot na klop, ki jo je napisal Prežihov Voranc. Poleg jubilejnih člankov o nekaterih zaslužnih umetnikih in znanstvenikih je v Koledarju več potpisov, ki kažejo bralcu tuji in domači svet; objavljeni so poljudno znanstveni sestavki, zgodovinske članki, obširni pa je kmetijski strokovni del. V tem razdelku bo kmečki bralec našel polno navodil in vzpodbud za svoje vsakdanje delo. Omenili bomo zlasti razpravo ing. Gvida Fajdige: Nekaj pripomb k našemu gospodarjenju na travnikih, ing. Miška Judeža: Pravilno kletarstvo — dobro vino; ing. Viktor Repanšek objavlja članek Priskrbimo rastlinam dovolj hrane, Anton Fleger pa članek: Pomlajevanje sadnega drevja. Dr. Jože Zupušek pa je prispeval razpravo: Novo dedno pravo pri nas. Omenili smo le nekaj člankov iz Koledarja, ki je poln zanimivega gradiva in bo brez dvoma našel med naročniki navdušene bralce.

Druge knjige se imenuje Kmetijske slike in povesti. Tu je zbrano več najboljših spisov priljubljenega pisatelja Jenka Kersnika, ki je bil globok poznavalec kmečkega življenja.

Tretja knjiga je Zgodovina slovenskega naroda II. del. Z mnogimi slikami, zemljevidi in skicami opremljena Zgodovina, ki jo piše univ. prof. dr. Bogo Grafenauer, obravnava usodni čas slovenske narodne preteklosti: izgubo narodne samostojnosti in kolonizacijo tujcev na slovenski zemlji. Težko je govoriti o pomenu tega široko zamišljenega dela, dokler ne bo pred nami vseh sedem ali osem zvezkov, kolikor jih založnica naznani. Po dosedanjih dveh sodeč, bo ta Zgodovina ena najpopolnejših.

kar jih Slovenci imamo. Kmečki knjigi, ki je v množično izdajo omogočila vsakemu našemu človeku, da si lahko za malo denarja prekrbi tako dragoceno zgodovinsko delo, je treba izreči priznanje. Zares bi ne smelo biti nič ene hiše pri nas, kjer bi te knjige ne imeli.

Kot četrta redna knjiga je v zbirki Perutinarstvo. Napisala sta ga ing. Ločnikar in Vrečko. Rejci perutnine bodo imeli v tej odlični strokovni knjigi koristnega svetovalca. Menda se ne moremo, ako rečemo, da je bil izid takšne knjige zelo potreben. Tako temeljito napisana strokovna dela so znamenje, da imamo pri nas razgledane strokovnjake.

Knjižna zbirka Kmečke knjige tedaj opraviča pri nas pomembno kulturno in prosvetno nalogo. Razočara nas pa razmeroma nizka nakalda. Zbirka izhaja samo v 15.000 izvodih. Za prihodnje leto založnica sicer napoveduje večanje naklade, razumljivo pa je, da ji moramo pri tem plemenitem stremeljenju pomagati vsi, ki se zavedamo, kako važne so dobre knjige za našo vas. Prepričani smo, da poziv Kmečke knjige ljudem, ki še niso naročeni na njeno knjižno zbirko, ne bo ostal brez odziva. Takšne knjige za tako nizko ceno bi morale zares najti pot v vsako kmečko družino.

Za prihodnje leto objavlja Kmečka knjiga za knjižno zbirko tak program: 1. Koledar za

leto 1957. 2. Anton Ingolič: Uglasla dolina. Povest o železnih s Prevalj na Koroskem. Na koncu prejšnjega stoletja so tuji gospodarji opustili tamkajšnje železarne in pogonili ljudi z dela. Povest je polna zanimivih dogodkov. 3. Bogo Grafenauer: Zgodovina slovenskega naroda III. del. V tem zvesku bo avtor obravnaval kmečke upore proti graščokom, boje s Turki, začetek zgodnjega kapitalizma in reformacije na Slovenskem. 4. Kot četrta bo pa izšla pri nas trsko potrebna knjiga: Obnova našega sadjarstva. Napisal jo je docent ing. France Adamič.

Program knjižne zbirke Kmečke knjige za leto 1957 je tak, da bo prav gotovo privedel številne nove naročnike.

Cena knjižne zbirke za prihodnje leto je 300 dinarjev.

Kmečka knjiga pošilja hkrati s knjigami bralcem knjižne zbirke vprašalno polo ter jih prosi, naj jo kmalu izpolnijo in ji jo pošljejo. Izjavlja, da bo glede na zaključke te ankete določala svoj knjižni program za zbirko. Takšna ankeča je lahko koristna, ako se bodo ljudje zavedali njenega pomena ter izpolnili vprašanja vestno in predurano.

V spremni besedi bralcem in poverjenikom založnice prosimo, naj bi se vsi lotili s podvojeno silo nabiranja novih naročnikov ter zaključuje: »Naše geslo naj bo: Vse sile za razširitev knjižne zbirke Kmečke knjige!« Menimo, da bodo ljudje po naših vaseh to prizadevanje zares podprli, saj bo uspeh koristil njim samim.

Na rob prvemu dramskemu festivalu trbovelskih DPD „Svoboda“

Da danes ste, dragi bralci, videli že vse štiri predstave. Toda način teatralne ne dopušča, da bi mogli že danes ugotoviti ali se zgražati nad kritiko odigranih predstav. Zato danes le kratek informandum.

Ideja o dramskem festivalu je sprožila teren SZDL Zasavje v Trbovljah. Od prvotnega namena tekmovanja dramskih skupin na čast prazniku republike so pridržali moralni odstopiti, ker se nekatere povabljene družine niso strinjale, da bi amaterje strokovno ocenjevali. Preimenovanje v »Teden kulture« ob istem prazniku pa je bilo vsem všeč. No, naslov »Sedaj razširila in obsegala oba prejšnja imena, le da ne v tako strog formulaciji. O tem, koliko se je posrečilo oziroma presrečilo, pa ste si verjetno že utvorili svoje mnenje, mi pa ga bomo povedali danes teden.

S Cankarjem so se Trbovlje že večkrat srečale. Tudi »Kralj na Belajnovi« je bil že igran in Trboveljane ni treba podrobneje seznanjati niti z avtorjem niti z delom. Tudi Golarjeva »Vdova Rošinka« je že znana. Pač pa sta za Trbovlje nova Eugene O'Neill in Jean Paul Sartre.

Eugene O'Neill je utemeljitelj moderne ameriške drame, ki ji je treba priložiti trojno oznako: literatura, poezija in izpoved. Sele z O'Neillom je postala ameriška dramatična del zgodovine ameriške umetniške in moralne misli. Stopila je v isto vrsto z napredno evropsko dramatikom. Svetovni sloves in naslov kraljica pa so O'Neillu prinesle »moderne tragedije«, pretresljive igre strahu in sočutja, ki jih evropska drama pogreša že odkar je postala tako trezno meščanska.

Rojen 1888. v nekem newyorškem hotelu igralškemu paru, je doživel v mladosti vse epizode potujočih igralcev, razmišljal je zelo zgodaj o gledališču in v resničnem življenju in postal zelo zgodaj samostojen. Preživel je, je kot trgovski potnik, a to ni bilo zanj; šel je iskat zlato, pa je pri tem obubožal Brez sredstev, kot naraden mornar, je potoval v Južno Afriko. Toda tudi morje — »the old devil« — kar ga imenuje v »Anni Christie«, ga ni osvojilo. Postal je novinar, a jetika ga je pogoltna sanatorij. Tam je pričel študirati evropske sociologe in evropsko dramo od Ibšena dalje. Vrnil se

je k svojemu ljubeznivim otroškim letom — postal je dramatik. Njegova najbolj znana dela so »Strast pod brestom«, trilogija »Elektrika v črnini«, »Veliki bog Browne«, »Nenavadna medlaga« in »Anno Christie«, ki pa vodi v ciklus dram morja in je romantično iracionalna.

Jean Paul Sartre pa je Francoz. Mnogo jugoslovanskega in svetovnega črnila je bilo porabljenega za tega tako neustaljenega človeka. Danes ga uvrščamo med eksistencialiste in ga idejno odklanjamo. V svojih delih je dovolj zanimiv da je vreden uprizoritve. Sartre je oblikovalec, pravzaprav nakazovalec pomembnejše dnevne tematike. Toda vrednost problemov zmanjšuje njegov nepravilni pogled na svet — namreč ohraniti se za vsako ceno, pošteno ali nepošteno. Tak je v »Mrtvecih brez pogrebov«, tak je tudi v »Hvale vredni vlačugah«, sploh v vseh njegovih delih. Toda sovražnika se laže braniš, če ga poznaš zato smo ga v om predstavi.

Za konec pa še besedo o izboru repertoarja: slovenska družbena drama in ljudska veseliga, grenok realizem O'Neill in naša problematika predvčerajšnje Amerike. Kako? Bomo videli oziroma saj ste že videli.

Gostoljubni, Zasavje in materialna pomoč Cementarne nam je vsekakor pripravila zanimiv teden, ki — predlagam — naj bi postal tradicija.

Joža Zagorc

29. november v Krmelju

Priprave za slovesnost so v teku. Godba na pihalni pridno vadi in bo prvič nastopila na ekademijski. Mladi godci, delavci rudnika so navdušeni in so vsak dan pri vaji. Godba ima sedaj stalnega kapelnika tov. Hrovatiča, ki je uslužben na rudniku.

Na akademiji bo nastopil nadalje pevski zbor »Svobode« pod vodstvom tov. Ludovika Ahačiča, prav tako pionirji osnovne šole, dramski odsek »Svobode« pa bo uprizoril enodejanko »Tr. zaostale ure« v režiji tov. Kampjutove. Slavnoščno akademijo prireja Zveza borcev ob 14. ur v Domu »Svobode«, nato pa bo sledila ljudska zabava.

Deset let dela radeške igralske skupine

V soboto, 5. t. m., je radeško gledališče proslavilo desetletnico svojega delovanja. Za to proslavo je izbralo igro, s katero so se radeški gledališčniki v novembru leta 1945 prvič po osvoboditvi predstavili svojemu občinstvu; bili so to Borov »Raztrganci«.

Pred pričetkom predstave je predsednik radeške Svobode tovariš Pergar v kratkih in topih besedah orisal delo gledališča, njegove težave in uspehe z zadnjih desetih letih. Nedvomno je da gre radeškemu gledališčniku velika zasluga za to, da je bilo društvo Svoboda v Radečah na kongresu na Jesenih odlikovano s srebrno kolajno. — »Raztrganci«, delo vzeto iz najtežjih dni našega narodnega življenja, pomenijo torej začetek razmeroma kralkega, a plodnega obdobja v katerem so radeški gledališčniki pokazali, da se ne strahuje ne truda ne znoja da jim ni žal za prosti čas, a tudi, da se dobro zavedajo, kakšno poslanstvo vrše. Čez njihov oder je šlo malo takih gledaliških del, ki bi bile namenjena izključno cenenim zabavam, smehu zaradi meha samega. Toda ne samo zbirata repertoarja, tudi kvaliteta podajanja je bila ves čas na dostojni višini in se je od predstave do predstave boljšala — večkrat pa je tudi že dosegla raven, ki ne bi bila v sramoto kakšnemu večjemu kraju. Dvainpetdeset naštu-direnih del — povprečno torej pet na sezono kar je za tako podeželsko odsko družnico lepa številka — s 107 režijami in 16 gostovanji, na katerih je bilo prisotnih več kot 60.000 gledalcev — to je bilanca radeškega gledališča. Rečemo lahko, da je zelo zelo aktivna.

Vse te številke pričajo, da pohvali, ki jo igralcem in režiserjem te gledališke družine izrečemo, ne bo le lepa beseda izrečena ob elavnosti uri, ampak res nekaj, kar brez pretiravanja in lažkanja zasluži. In če k temu dodamo še nekaj imen uprizorjenih del: Kralj na Belajnovi, Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Hlapci, Celjski grofje, Krenjski komedijanti, Divji lovec, Naša kri, Razvline življenja Matček se ženi, Vida Grantova, Pot do zločina, Globoko so korenine Deseti brat, Krog s kredo Mladost pred sodščem tedaj vidimo, da tudi beseda o pravilni izbiri iger ni pretirana. Skratka: radeški gledališčniki lahko s ponosom gledajo na pot, ki so jo prehodili v teh desetih letih.

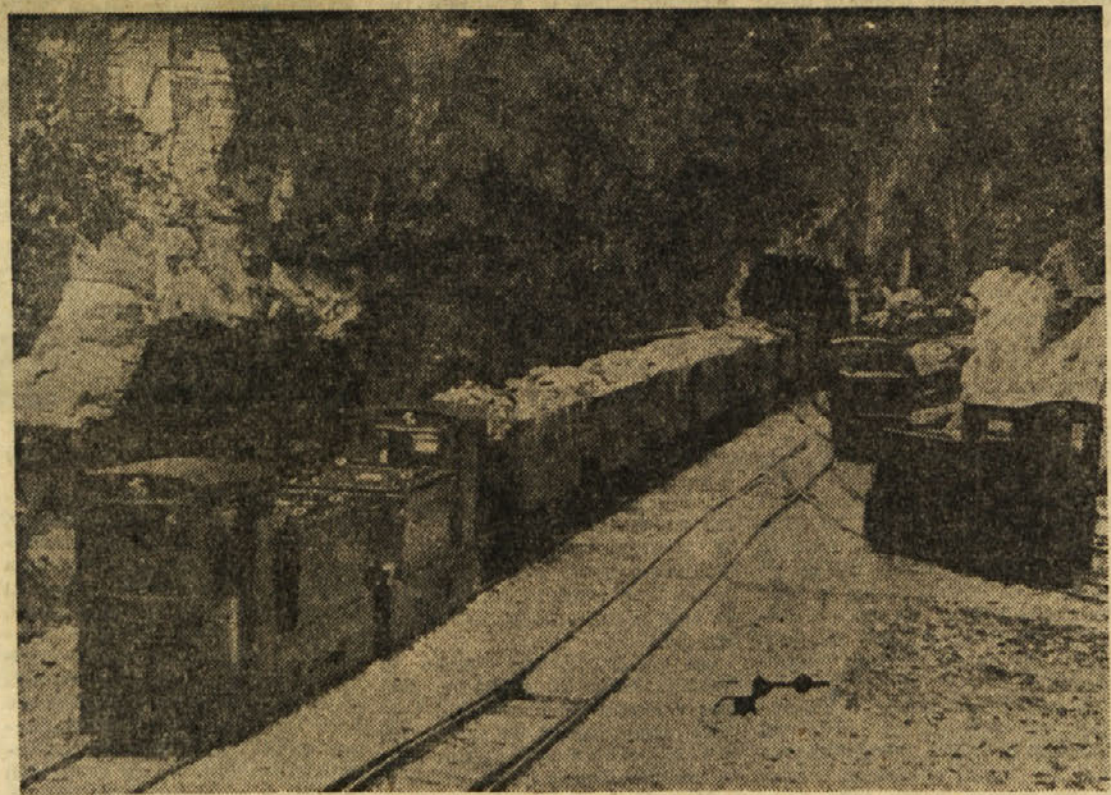
In še besedo o jubilejni uprizoritvi »Raztrgancev«: delo je steklo čez oder skoraj v isti zasedbi in pod istim režiserjem kot leta 1945. Celotna uprizoritev režiserju tov. Ivanu Pešču gotovo ne bo delala sramote v verigi ostalih njegovih režij (nekaj čez dvajset jih je bilo). Očitno bi celoti lahko le prepočasno tempo, posebno ob prihodu partizanov v 3. dejanju. Drugače pa je njegova režija pravilno rasla in tudi podrtavala prizore, ki so po udarčka potrebni. Scena je bila zelo primerna in je nudila igralcem dovolj opore pri igranju. Tako so zakulisni efekti lepo služili vzdušju in okolici.

Starejši Rutarja je igral režiser sam z rutinarstvom starega igralca. Očitno bi mu le nekaj spodrslijejev v jeziku in pa malce

patoša v prizoru s Ferležem. — Rutarico je podala tov. Steblovnikova kot obilno in jezikavo žensko, vendar premalo kmečko in mestoma malo prekrčavo. Vida Majde Poharjeve je bila podoba bolnega dekleta ki ji je taborišče vzelo zdravje, ne pa volje do dela. In ravno ta druga komponenta njene podobe je bila preveč zabrisana, tako da je mestoma učinkovala premonotono. Lepo pa je gradila svojo vlogo in je bila najmočnejša v tretjem dejanju v prizoru s Ferležem. — »Raztrganci« tov. Miler in Sol-

lar, sta kar dobro izoblikovala svojo vlogo, vendar sta tu in tam malo preveč raztegovala in teko manjšala učinek ter slabila tempo. Vse ostale vloge (Lenka: tovarišica Dajzingerjeva, Črešnik: tov. Lazič; Sosed: tov. Hallerjeva in Felzerjeva; Ferlež: tov. Janez Pešec; Nemci in partizani) so, nekostere bolj druge manj uspešno pomagale, da je celotna predstava v občinstvu zapustila svoj ugoden vtis.

Radeškim gledališčnikom kličemo ob njihovem jubileju: le tako naprej!

Elektromotorji so neprecenljive važnosti za naglo obratovanje.

„Svoboda“ II. v Trbovljah pred novo sezono

Letos mora biti še boljše

Malo se pše o delu »Svobode«, ki deluje v Zg. Trbovljah, akoravno je to društvo v času svojega triletnega obstoja prav lepo napredovalo in se razvilo. Danes delujejo v društvu mešani pevski zbor, dramska sekcija, tamburaši in godbeni odsek, v katerem deluje godba na pihala in orkester. V pretekli sezoni je vsekakor dosegel največji uspeh mešani pevski zbor društva, ki je na tekmovanju v Velenju med številnimi zbori Slovenije zasedel prvo mesto. Proč lep napredek je pokazala nadalje mladinska godba na pihala, ki pod spretnim vodstvom kapelnika Ada Taušiča dosega že prav lepe uspehe. Za slovesnost ob Dnevu republike bi morali ti mladi godbeniki nastopiti že v uniformah, vendar bodo morali nastop v lepih enotnih oblekah zaradi nastopnih zadržkov nekoliko odlo-

žiti. Akcija je bila v društvu prav tako tamburaška sekcija, medtem ko se gledališka družina v pretekli sezoni ni posebno odlikovala, saj je postavila na oder samo eno delo. — V društvu aktivno dela 160 članov in članic, ki so predvsem mladi ljudje, ki vsko prosto uro marljivo izkoristijo. Velike težave pa ima društvo s prostorom in delno z vadijskim kadrom. Izporočil pa smo pozvali, da bodo v bodoči sezoni razne težave odpadle in se tako pripravljajo na samostojni koncert mešani pevski zbor, godba na pihala in tamburaši.

manjuje še kadra, vendar bo mogoče z dobro voljo in ob pomoči upravnega odbora tudi to vprašanje zadovoljivo rešiti.

Senčna plati dela v društvu pa je bila doslej ideološka vzgoja članstva. Na zdajnjem obnem zboru so sicer izpolnili komišjo za ideološko vzgojo članstva, vendar le-ta n. imela potrebnih sestankov in tudi ni delala

„VELETEKSTIL“

TRGOVSKO PODJETJE S TEKSTILOM NA DEBELO,

LJUBLJANA - NAZORIEVA 4

CESTITA OB PRAZNIKU USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE CENJENIM ODJEMALCEM, DOBAVITELJEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM ZASAVSKEGA BAZENA.

Nekaj o kinematografih oziroma filmih v Trbovljah

Med številnimi zanimivimi dejavnostmi v Trbovljah je prav gotovo tudi delovanje krajevnih kinematografov. Mnogo je stvari s področja filma, ki zanimajo marsikoga tudi pri nas. Obrnili smo se zato na upravnikin kinematografa Trbovlje-Center, da bi nam kaj povedal oziroma odgovoril na nekatera vprašanja o delu tega kina do sedaj, in kaj misli o kinematografu v novem Delavskem domu, ki je v gradnji.

Predvsem nas je zanimalo, kakšno je razmerje števila kinematografov do števila občanov, kako se naročajo in razporejajo filmi, kateri filmi imajo najboljši obisk itd. Na ta vprašanja smo dobili sledeči odgovor:

Do jeseni leta 1952 je bil v Trbovljah samo eden kinematograf, t. j. sedanji kino Trbovlje-Center v Delavskem domu. Nedvomno je bil za tiste čase en sam kino za Trbovlje premalo. Zato je bilo prav umestno, da so v okraju odprli še drugi kino, in sicer v Zg. Trbovljah. Skrajša je šla otvoritev kinematografa v Zg. Trbovljah sicer nekoliko na škodo kina Trbovlje-Center, vendar ne posebno občutno. Pozneje, zlasti v zadnjem času, pa to sploh ne prihaja več v poštev. Med drugim je znano, da je tudi v Trbovljah precej takih kino obiskovalcev, ki obiskujejo predstave v vseh treh kinematografih, ki so danes v trbovljski dolini. Obisk je pač vedno odvisen od kvalitete sporeda; če je film dober oziroma privlačen za obiskovalce, potem so predstave dobro obiskane, tako v kinu »Center« kot v kinu v Zg. Trbovljah. Kasneje — t. j. poleti leta 1953 — pa je začel delovati v okraju še tretji kino, in sicer v novozgrajenem Domu »Svoboda-Zasavje« v Sp. Trbovljah. Da je otvoritev tega kina škodovala obisku obeh ostalih v Trbovljah, je težko reči. Nedvomno si je kino »Svoboda-Zasavje« pridobil lepo število obiskovalcev, kar je povsem razumljivo, ker ima primeren okoliš in je obisk filmskih predstav v kinu »Center« za ljudi s tega področja nekoliko predrago.

Če primerjamo število prebivalcev, ki odpade v okraju na en kinematograf vidimo, da število nekaj nad pet tisoč, kar je zelo nizko število proti drugim kinematografom, n. pr. v Ljubljani, kjer pride na en kino približno dvajset tisoč prebivalcev. Nekaj pa je še bolj zanimivo, in sicer v Ljubljani si ogleda povprečen obiskovalec kinematografov mesečno največ osem filmov, v Trbovljah pa šestnajst!

Uprava kinematografov »Svoboda-Center« in »Svoboda« v Zg. Trbovljah teži za tem, da imata oba kinematografa čez teden na sporedu vedno premierne filme, medtem ko kino »Center« predvaja med tednom tudi reprizne filme. To so po navadi tisti filmi, ki jih je kino že predvajal, si jih pa obiskovalci želijo še enkrat ogledati, ali pa so jih pri prvem vrtenju zamudili.

Kakšni filmi imajo v Trbovljah najboljši obisk, vedo vsi obiskovalci naših kinematografov. Po številu obiska so v kraju na prvem mestu tako imenovani kavbojski filmi. Te filme gleda povprečno po tri tisoč

ljudi, nato sledijo filmi veselega značaja ali glasbeni filmi z 2500 obiskovalci, kriminalni filmi imajo povprečen obisk 2000 ljudi, drame pa od 1500 do 1800 obiskovalcev itd. Z malimi izjemami so dobro obiskani tudi vsi barvni filmi. Z izjemo slovenskih so vsi ostali filmi domače, jugoslovanske produkcije manj zadovoljivo obiskani, kar je vsekakor obžalovanja vredno. Res je sicer, da domači filmi niso še na tisti višini kot inozemski, saj je naša filmska proizvodnja še zelo mlada, vendar bi se obiskovalci kinematografov morali zavedati potrebe, da si sleherni ogleda vse domače filme, zlasti še, da bi z lepim obiskom poplačali trud naših domačih igralcev. Zavedati bi se morali vsi, kako velikega pomena je za nas razvoj in napredek domače filmske proizvodnje. Nedvomno je marsikaj domači film boljši po vsebini in fotografiji kot marsikakšna tuja plaža. Upajmo, da se bo tudi v tem pogledu položaj izboljšal.

Kako je s preskrbo in naročanjem filmov, bi lahko mnogo govorili. Do nedavnega, t. j. do leta 1952, je bilo v vsaki republiki podjetje za izposojanje filmov in so vsa imela ene iste filme. Tako smo do tedaj v našem primeru — naročali vs. filme izključno v Ljubljani. Ko je do tega leta delal v Trbovljah samo en kinematograf, je bila izbira filmov seveda kolikor toliko dobra, ker je bilo na izbiro več filmov, kot pa smo jih potrebovali za kinematografske sporede čez teden. Cini pa se je v okraju odprli še en kino, je bilo treba že predvajati reprizne filme, ker ni bilo na razpolago dovolj novih filmov. To stanje se je kasneje izboljšalo, tako da je bilo mogoče ob nedeljah predvajati same premierne filme.

Po letu 1952 pa so se v vsakem glavnem mestu naših republik osnovala samostojna podjetja, ki so imela le majhen odstotek enih in istih tujih filmov. Vsako podjetje je naročevalo filme po svoji izbiri za razpečevanje. Da je kvaliteta filmov pri tem trpela, je razumljivo, kajti zares dobrih filmov je še danes v svetu premalo. S tem načinom preskrbe filmov iz tujine (domačih je pre malo) se je število razpoložljivih filmov sicer izdatno povečalo, vendar ne toliko, da bi zadostovali za vse tri kinematografe, posebno če uprava kinematografa gleda na izbiro filmov. To stanje tudi v bodoče ne bo posebno razenato, zlasti še zaradi tega, ker so se vsa podjetja za izposojanje filmov, ki jih je sedem v državi, odločila bolj za kvaliteto kot pa za kvantiteto filmov. Glede kvalitete filmov se bodo obiskovalci kina »Svoboda-Center« in kina »Svoboda« v Zg. Trbovljah lahko sami prepričali, saj jim bomo v bodoče zagotovili dober filmski spored. Mi to namero, t. j. odločitev za kvalitetne filme, samo pozdravljamo, ker stojimo na stališču, da raje manj, zato pa zares dobre filme.

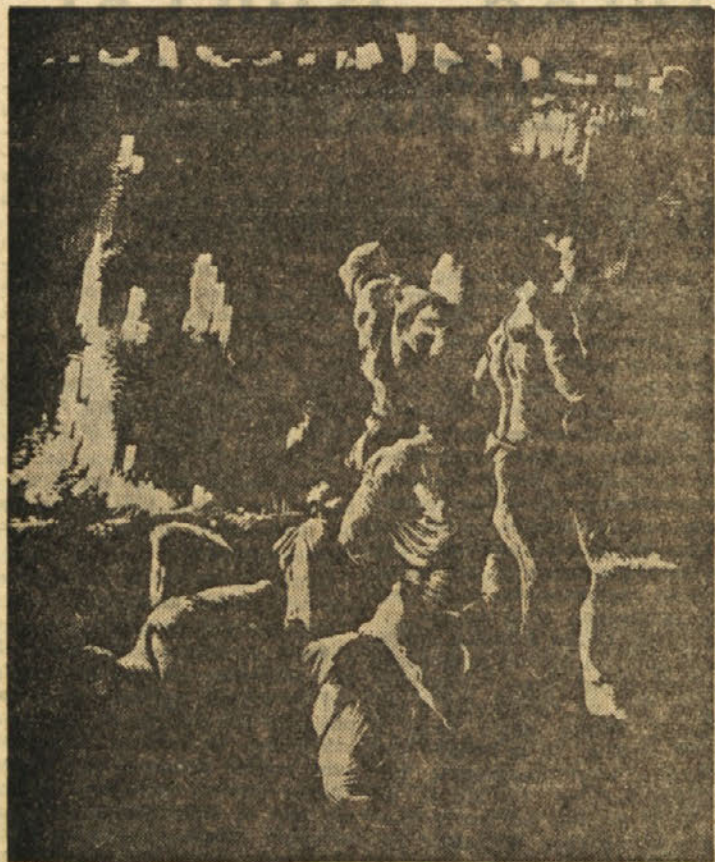
Na vprašanje, kaj mislim o četrtem kinu, ki ga bodo odprli v Domu »Svoboda« na Dobrni pripominjam, da glede na število prebivalcev, kakor sem že omenil, skoraj ne bi prišel v poštev. Vsekakor je pa na družvalstvo okoliša Dobrne svoj kigi strani prav, da ima prebi-

no, saj jim je obisk ostalih kinematografov v Trbovljah mnogo predrago, in je prav, da imajo kino v neposredni bližini svojih bivališč. V tem pogledu moramo otvoritev novega kinematografa pozdraviti.

Na vprašanje, če bo za vse štiri kinematografe dovolj filmov, moram reči samo to, da mi je v tem pogledu prilično znan položaj, namreč, kako bo z nakupom filmov v prihodnjem letu. Glede tega sem zelo skupičen, ker bodo, kakor sem že omenil, podjetja za izposojanje filmov naročala manj, zato pa dobre filme. Kakšne filme bodo predvajali posamezni kinematografi v Trbovljah je trenutno še težko kaj reči. To je vprašanje posameznih kino uprav, nedvomno pa bosta imela kino »Center« in kino v Zg. Trbovljah v tem pogledu kot vodilna kinematografa v okraju prioriteto, saj ju obiskuje sedaj največ ljudi in jima je treba nuditi kar najboljši filmski spored.

pogledu kino na ustrezni višini.

Na vprašanje, kaj mislim o bodočem kinu v Trbovljah v novem Delavskem domu, pripominjam samo to, da bo to poleg nove gledališke dvorane v Trbovljah ena izmed največjih pridobitev kraja v zadnjih letih. Kako potrebna je nova kino dvorana v Trbovljah, o tem se bodo kino obiskovalci najbolj sami prepričali, ko bodo prvič obiskali filmsko predstavo v novem Domu. Spominam se nekega članka, ki je izšel v »Ljudski pravici« v letošnjih poletnih mesecih, kjer je dopisnik našteval vse pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki se pojavljajo v naših kino dvorinah. Predvsem je opozoril na veliko vročino ki je poleti v naših kino dvorinah. To je seveda najhujša točka kina »Center«. Temu pa ni toliko kriva samo dvorana, marveč dosti bolj pločevinasta streha nad dvorano itd. Marsikaj bi v zadnjih letih že izboljšali v kino dvorani za-

V. Globočnik; Talec

Dobovški gasilci so aktivni

Sobota, 19. novembra t. l. — doživen jesenski dan in še bolj pusti večer. Sedel sem ob peči in prebrl »Zasavski tednik«. Nenadoma zašim kluc siren. Ura je bila devetnajst. Pohitel sem iz hiše in v smeri vozovno-tehnične delavnice »zapazil« rdečega petelina. Naglo odidem na kraj ne- sreče.

Tu pa sem vesel ugotovil, da so nas gasilci samo iznenadili z močno gasilsko vajo. Pristopim h gruči starešin ki pazljivo spremlja potek vaje.

Največ dela ima sektorski poveljnik Ivan Glogušek, sprejema raporte in razporeja delo. Delc je vsekakor težavno Temna noč in nepoznan teren med železniškim objekti terja skrajno previdnost in preudarnost. Grem še k podpredsedniku občinske gasilske zveze Alojzu Ureku, ki dela kratke zapiske. In glej: na vajah sodeluje osem gasilskih društev z motornimi brizgalnicami. Vejo so prišli na kraj ne-reče v petih 20 minutah. — »Rdeči petelin« je unčen, gasilske desekne pa pospravljajo orodje in predajajo report sektorskemu poveljniku. Ta sklêče zbor in poda poročilo občinskemu poveljniku Jožetu Jurkaču. Besedo da tov. Kolšku višjemu gasilskemu častniku in republišnemu inšpektorju. Ta na kratko in jedrnatno analizira potek vaje; pohvali dobro plat vaje in opo-

zori na nekatera pomanjkljivosti. Se posebej se zahvali vodstvu, ki je pripravilo vaje — Kritika je bila objektivna in stvarna. Za njim povzame besedo predsednik občinske gasilske zveze Zorko iz Brežic. Nasmejan in zadovoljen čestita gasilcem k uspehu in pripomni »da se čute sročnega v zbelki gasilstva in Spodnjem Posavju.« Občinski gasilski poveljnik se zahvali obema predgovornikom, povabi gasilce k nadaljnjemu aktivnemu delu v gasilstvu in izreče željo po »estanku z vsem gasilskimi četami in poveljniki, na katerem bi vajo kritično prederali.

Tako je minila vaja. — Naše družbeno življenje se spreminja in dobiva nove socialistične lice. Pri tej preobrazbi življenja gasilci ne zaslužijo. Zavedajo se, da so tudi on važen člen v naši družbi zlasti še v našem narodnem gospodarstvu, saj s svojo požrtnostjo in nesebičnostjo letno obvarujejo milijonske vrednote vseh ljudskega imetja. Tudi njihova ideološka raven se dviga; gasilci gredo z duhom časa naprej. Naš dobovski gasilci so to že čestokrat dokazali, zlasti še ob letošnji prvomajski praznovanju. Tovarško jim ključemo: »Na pomoč! in jih vabimo da se pridružijo praznovanju Dneva republike, k bo letos, ob 10. obletnici osvoboditve, še posebno slavnostna. F. V.

Pomemben uspeh pod et, a „V no“ Brežice

Danes je zelo težko, da si osvojiš inozemski trg, zlasti še, ker je svetovna konkurenca tako ostra. Kljub temu pa je našemu domačemu podjetju »Vino-Brežice« vendar uspelo spraviti svoja vina poleg domačih tržišč tudi na Češkoslovaško, Poljsko in v Zahodno Nemčijo, prav tako ima podjetje poslovne stike z Avstrijo in Švico.

Med največje uspehe pa spada to, da je temu podjetju uspelo odpreti v Münchnu na Bavarskem svoj lastni gostinski lokal, v katerem se prodajajo izključno jugoslovanska vina. Priprave za to so se začele že v letošnjem januarju, lokal v Münchnu pa je podjetje odprlo meseca julija. — Pred kratkim pa je podjetje poleg kavarne odprlo še vinski lokal »Opatija« s kompletno restavracijo. Dobra domača hrana in domača vina so privlačna ne samo za

naše ljudi, ki potujejo po opravkih v München, temveč tudi za prebivalce tega mesta. Lokal v Münchnu vodi brežiški rojak Vladimir Černe, lastnik pred vojno poznane restavracije »Cerne« v Zagrebu. Tudi kuhar, ki pripravlja domače poslastice, je naš človek, in sicer iz hotela »Toplice« na Bledu. — Pa še za nekaj je poskrbelo vodstvo našega gostinskega podjetja v Münchnu: trikrat na teden bo godba igrala v ostalem programu jugoslovanske folklorne glasbe.

Podjetju »Vino-Brežice«, ki je s svojo smotno trgovinsko politiko doprineslo kar lep delež k uravnoteženju naše zunanje trgovinske bilance in uveljavljanju naših vin na tujih tržiščih, še posebej pa k otvoritvi svojih gostinskih prostorov v Münchnu, moramo izreči polno priznanje. — ar

Rad in mnogo delajo

Velika in odgovorna je naloga, ki stoji pred organizacijo rezervnih oficirjev v naših novih občinah. Podčrbor ZROJ na Senovem, ki šteje 47 članov, je po svoji agilnosti med najboljšimi klubji rezervnih oficirjev v našem okraju. Člani se redno shajajo in so imeli v letošnjem letu že devet predavanj, ki so bila dobro obiskana. Po delovnem načrtu bi morali biti teh predavanj dvanaest vendar pa so ob- jektivni vzroki to namero preprečili, kljub temu pa bodo še predavanja do konca letošnjega leta. — Med letom so napravili senovski rezervni oficirji dve poučni ekskurziji v Cerklje in

Zagreb, pripravili so tudi društveni izlet v Logarsko dolino in se spotoma udeležili proslave VDV brigade. Imeli so nadalje več ko predstav.

Prav pohvalno je tudi, da so vsi člani ZROJ Senove istočasno člani Strelske družine v kraju. Nadalje se senovski rez. oficirji že sedaj pripravljajo na proslavo Dneva JLA, 22. decembra. Poleg slavnostne akademije bo tedaj Strelska družina na Senovem priredila streljanje, prav tako pa bodo po vseh šolah pripravili manjše interne proslave Dneva JLA s kratkim predavanjem. — ar

Del rudniških naprav

Vedno budni na stroži...

Na vprašanje, kako je z novimi sistemi predvajanja filmov, t. j. tako imenovanega plastičnega prikazovanja oziroma projiciranja na široko platno, ki jih poznamo pod raznimi imeni, n. pr. »cinemascope«, »vita-vision« itd., lahko rečemo samo to, da je stvar še v razvoju in še ni dokončne odločitve v tem. Tukaj se ponavlja isto, kakor je bilo pred dobrimi petindvojsdesetimi leti, ko so se pričeli uvajati v svetu namesto melih, zvočni filmi. Tudi tedaj je bilo več sistemov in je trajalo nekaj časa, preden so prišli na definitiven, sistem zvočnih filmov, ki se še danes uporablja, t. j. prenos zvoka z filmskega traku istočasno s sliko. Vsekakor bo prej ali slej prišel čas, ko bodo kinematografi začeli uvajati nove sisteme za predvajanje tako imenovanih tridimenzionalnih filmov. Vendar bodo nastale težave, zlasti še v manjših mestih in krajih, ker bodo morali kinematografi prej graditi nove kino dvorane, to pa zaradi tega, ker se pri novem sistemu uporabljajo filmska platna v približni velikosti 12x6 metrov. Tako velikih ekranov pa kino dvorane danes še nimajo, z izjemo velikih mest. Tu pa se pojavlja spet drugo kočljivo vprašanje, t. j., če bo splošno dovolj takih filmov na razpolago. Nedvomno bo stala najemnina za tovrstne filme veliko več kot sedaj in bodo taki filmi terjali tudi večjo vstopnino. V našem primeru v Trbovljah, t. j., s prenosom kinematografa iz sedanje v novo dvorano v novem Delavskem domu, bomo po vseh izgledih ostali še pri sedanjem sistemu z razliko, da bo razen sedanjih filmskih projektorjev treba namestiti nove ojačevalne in zvočne naprave glede na veliko večji obseg nove kino dvorane, o čemer že sedaj uprava razmišlja in dela načrte, tako da bo tudi v tem

radi poletne vročine v njej, vendar smo to opustili, ker je bila v načrtu izgradnja novega Delavskega doma, do česar je tudi res prišlo. Dopisnik je tedaj priporočil tudi izgradnjo letnega kinematografa. To bi bilo v Trbovljah vsekakor zaželeno in potrebno — samo, kje postaviti tak kino, to vprašanje bi napravilo verjetno precej preglavice. Letni kinematografi se postavljajo običajno med zaprtimi objekti, največkrat pa na prostoru, obdanem z drevjem, v parku, gozdu itd. Vsega tega pa v centru Trbovlje ni ali zelo malo.

Z otvoritvijo kinematografa v novem Delavskem domu bo odpadla tudi potreba po letnem kinu v Trbovljah, ker bo novi kino poleg vseh ostalih naših dobnejših naprav opremljen predvsem z ustrežno klimatsko napravo, tako da se bo sleherni kinoobiskovalec v najbolji vročih mesecih v novi dvorani prijetno počutil.

Na vprašanje, kdaj bo prišel obratovati novi kino v Trbovljah pripominjam, da je to samo še vprašanje nekaj mesecev, vsekakor pa že prihodnje leto. Vsi, ki hodijo mimo bodočega novega Delavskega doma v Trbovljah, se lahko sami prepričajo, v kako kratkem času je zrasla tamkaj ena izmed najpomembnejših stavb v naši domovini.

SKUD »Lohke Kolaka«

Kostanjevica na Krki

V soboto, 26. nov. 1955, ob 20. uri: Hans Tiemeyer:

»MLADOST«

PRED SODIŠČEM

(Premiera). Scena akad. slikar Zvonimir Mušič iz Zagreba, režija Lado Smrekar. Vstopnice in gledališki listi so v prodaji v trafikci Pavlenč in pred predstavo.

7 dni po sve'u Objave in oglasi

Kljub temu da se je ženevsko konferenco končala brez posebnih rezultatov je svet zadnje dni še vedno razpravljal o tem dogodku. Glasovi iz raznih strani sveta so namreč potrdili domneve, da bodo skušali tisto na Zahodu kakor na Zahodu.

krivdo za neuspeh

priglasit nasprotni strani. Seveda je to delo precej težavno ne glede na to, da so bile na konferenci obravnavane vprašanja rešitve težke. Na koncu koncev pa konferenca tudi ni bila popolnoma brezuspešna, saj je v nekaterih koristih razčistila stališča med veljavnimi ter črka o svetlih problemih katerih se bodo morali ponovno lotiti.

Zadnje dni se je zdelo, da se bo maroški briz.

vrnitvijo sultana

Ben Jusufa

na marokanjski prethol nekako unesla. Toda pričakovanja Francozov se niso izpolnila. Situacija se ni zboljšala in to je dovolj jasen znak za to, da se Marokanci ne borijo za izpremembo na prestolu temveč za svojo politično in gospodarsko neodvisnost, torej za osvoboditev dežele izpod francoske nadloze.

V Organizaciji združenih narodov so v zadnjih dneh razpravljali.

o sprejetju novih članov

pri čemer pa se menda niso doslej še porazumele. Gre za pristop osemnajstih novih članov, med njimi Zunanje Mongolije, o katerih pristopu na Zahodu ne soglašajo češ da ni neodvisna država.

V francoskem parlamentu so se končno sporazumeli, da zrednih parlamentarnih volitev

ne bodo razpisali

kakor so nameravali v decembru, temveč šele spomladi. V tem času se bodo verjetno sporazumeli o organizaciji volitev okraj in o novem volilnem zakonu sploh.

Vse bolj pa postaja živahno v Združenih državah Amerike o zvez z volitvami.

novega predsednika

ki bodo sicer šele v prihodnjem letu, vendar je takšne vedaj politični ugibanji in predvidevanji o tem, ali bo sedanjí predsednik Eisenhower ponovno kandidiral ali ne in kdo bo kandidiral na listi demokratske stranke.

Iz zadnjih dni je treba kot pomemben dogodek omeniti tudi konferenco v Bagdadu.

kjer so se sešli predstavniki vlad Turčije, Iraka, Pakistana, Perzije in zunanjih ministrstev Velike Britanije, da bi razpravljali o gospodarskem in svetovalnem vojaškem delovanju članjenih držav. To je sicer trenutno še dokaj šibko, vendar si tako Velika Britanija kot ZDA močno prizadevata, da bi prej spravili na noge ozromajo ga uspešno za evropsko akcijo. Egiptu temu pokitu kljub temu da je tudi sam arabska država, kot organ začel, pod vplivom Zahoda iz razumljivih razlogov nasprotuje, če se samo pomimo njegovega boja za odhod Angličanov iz Sueskega prekopu. V tej državi pričakujejo obisk nekega

predsednika Tita

ki je napovedan za konec decembra letošnjega leta. Po povabilu ki ga je prejel od premiera N. Serija ob svojem povratku iz Indije Predsednik Tito bo ob tej priložnosti gotovo pomembno vplival na

odnose med Egipctom in Izraelom

ki so po zadnjih dobavah orožja Egiptu prešli v novo, lahko bi rekli, neravnotežno fazo. Za orožje se je namreč začel potegovati tudi Izrael in ga skušal dobaviti iz ZDA. Vendar se v tej državi trenutno zaradi tega še niso ogreli, ne se verjetno v bližnjem času tudi ne bodo, saj dokler ne bodo znani rezultati vseh poskusov da bi državi zblizali svoje stališča in se sporazumeli o pametni kocki stenci, ki je nujnost našega časa.

Občinski ljudski odbor VIDEM-KRŠKO PRIPOROČILO

staršem, da pošljijo otroke v kmetijske nadaljevalne šole. Ker se v območju občine Videm-Krško organizirajo kmetijske nadaljevalne šole za otroke, stare znd 15 let katerih namen je dati tej mladini osnovno znanje o naprednem kmetijstvu, priporoča Občinski ljudski odbor Videm-Krško, da starši pošljajo svoje mladino v kmetijske nadaljevalne šole.

Ker je obiskovanje kmetijskih nadaljevalnih šol predvsem v interesu samih udeležencev in njihovih staršev, saj bo mladina v teh šolah razširila svoje znanje iz področja kmetijstva je občinski ljudski odbor prepričan da bodo vsi starši poskrbeli, da bodo njihovi otroci redno obiskovali šole.

Videm-Krško, 19. nov. 1955
Predsednik obč. LO:
Stane Nunčič

Občinski ljudski odbor VIDEM-KRŠKO
Po členu 50 točke 16 zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. list LRS 19-52), členu 24 točke 13 Statuta občine Videm-Krško in 2. člena Temeljne uredbe o finančno samostojnih zavodih (Ur. list FLRJ št. 51/53) zdaja Občinski ljudski odbor Videm-Krško na svoji seji 12. novembra 1955

ODLOČBO

o spremembi odločbe o ustanovitvi finančno samostojnega zavoda pod imenom Komunalna uprava Videm-Krško št. 410 izdano od LCMO Videm-Krško 26. febr. 1954 tako, da se njeno prečiščeno besedilo glasi:

I.
Ustanovi se finančno samostojni zavod pod imenom Komunalna uprava Videm-Krško.

Sedež zavoda je v Vidmu-Krškem, Cesta krških žrtev št. 14.

II.

Naloge zavoda so, da v območju Videm-Krškega opravlja naslednje zadeve:

1. vzdržuje komunalne naprave in objekte;
2. upravlja tržnico in sejmišča ter jih vzdržuje;
3. vzdržuje in upravlja javno razsvetljavo;
4. vzdržuje ceste IV reda občinske poti, perke in javne nasade;
5. upravlja in vzdržuje pokopališča;
6. upravlja stadion »Matije Gubca«;
7. upravlja in vzdržuje javne tehnice;
8. upravlja in vzdržuje javna kopališča;
9. upravlja in vzdržuje vodo vode ter druge objekte za preskrbo z vodo;
10. upravlja in vzdržuje mestno klavnico;
11. skrbi za pravilno delovanje kanalizacije;
12. upravlja tudi druge komunalne naprave ki jih zroči občinski ljudski odbor v upravljanje in opravlja tudi druge javne službe katere i poveri obč. LO

III.

Komunalni uprav se izročajo v upravljanje naslednje komunalne naprave in naslednja premoženja:

1. ena dvajsettonska tehnica;
2. tržnica z inventarjem;
3. sejmiščen prostor z napravami in inventarjem v mestu Videm-Krško na Zdobah, v Leskovcu, na Drnovem in na Rakci;
4. stadion »Matije Gubca«;
5. javn park in nasadi;
6. mestna klavnica z opremo in inventarjem;
7. pokopališča in pokopališčne zgradbe v območju občine;
8. vodovodne naprave in objekti v območju občine;
9. javna razsvetljava v območju občine;
10. kanalizacijske naprave;
11. tovorna avtomobil znamke »Fol«.

Osnovna sredstva, ki so izročena zavodu v upravljanje se morajo oceniti po veljavnih predpisih.

Z izročenim premoženjem se zavod dolžan gospodariti po veljavnih predpisih in navodilih občinskega ljudskega odbora.

IV.
Zavod vodi in upravlja upravnik, ki ga na predlog Sveta za gradbene in komunalne zadeve imenuje ljudski odbor.

Upravnik ima pravice in dolžnosti določene s predpisi o poslovanju finančno samostojnih zavodov in pravih zavoda.

Zavod nima kolektivnega organa upravljanja.

V.
Za zadeve in naloge zavoda je pristojen občinski ljudski odbor, ki po Svetu za gradbene in komunalne zadeve ter drugih organih nadzoruje poslovanje zavoda.

VI.
Odločba stop v veljavo takoj.
Videm-Krško, 19. nov. 1955
Predsednik obč. LO:
Stane Nunčič

Občinski ljudski odbor VIDEM-KRŠKO PRIPOROČILO
kmetovalcem, ki dajo raziskati zemljo.

Okrajna Zadruga zveza Videm-Krško je organizirala laboratorij za analize zemlje. Ker je analiza zemlje zelo važna za način gnojenja in važna za določitev kakšne rastline naj se goji, priporoča Občinski ljudski odbor Videm-Krško vsem kmetovalcem v področju občine Videm-Krško, da se poslužujejo laboratorija Okrajne zadruga zveze in dajo razskati svojo zemljo tako da bodo dobili natančno analizo svoje zemlje.

Ker laboratorij Okrajne zadruga zveze za analizo zaračunava le malenkostno odškodnino, je analiza gospodarsko upravičena in priporočljiva.

Ker je analiza zemlje predvsem koristna kmetovalcem naj le-ti to priporočilo izvajajo in se poslužujejo laboratorija, ki služi predvsem njim v korist.

Videm-Krško, 19. nov. 1955
Predsednik obč. LO:
Stane Nunčič

JAVNA ZAHVALA

Podpisana Rozalija Seručar, Sumnik št. 6, Poljsnik, se javno zahvaljujem kot pogorelka iz leta 1953 za izdatno pomoč našega OLO Trbovlje za denarno pomoč KZ Poljsnik in vsem tistim kmetom in ostalim, ki so mi na kakršen koli način pomagali da sem zopet zgradila svoj lastni dom. Ostela bom vsem zato zelo hvaležna.
Rozalija Seručar

OPOZORILO

Podpisani Stane Mikolavčič, Videm-Krško, Kardeljeva cesta 141, opozarjam da bom sodno postopil proti vsakemu, ki bi razširjal neresne govore, o meni ali očetu v zvezi z nepojasnjenim usodo moje matere Marije Mikolavčič. — Stane Mikolavčič.

PREKLIC (popravek)

Preključujem žalitve izrečene Danč. Spilek in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. — Hedvika Povše Brežice.

UGODNO PRODAVA HIŠO

9,5 x 8,0 m s 5 ari vrta in sadovnjakom, oddaljeno 200 m od križišča »Pri Slovincu« med postajama Brežice—Libna. Pripravno za obrtnika ali upokojenca. — F. A. Dimič, Arnovo selo 44, p. Artiče pri Brežicah.

UGODNO PRODAJ 25-basno

klavirsko harmoniko ali jo zamenjam za večjo. Naslov v upravi lista.

OBVESTILO

Revirsko akademsko društvo Trbovlje obvešča vse akademike in študente bivšega okraja Trbovlje, da bo VI. brucovski večer v soboto, 3. decembra 1955, ob 20. uri v prostorih TVD »Partizana«. Vstop samo z vabilom!

VELIKO KOPALNO KAD

(predvojni material) prodam. Betka Počivalšek, Krško, Cesta krških žrtev 19.

DEL KOLEKTIV AVTOTRANSPORTNEGA PODJETJA

„PREVOZ“ BREŽICE

ČESTITA DELOVNEMU LJUDSTVU K DNEVU REPUBLIKE.
PRIPOROČA SE ZA USLUGE, PREVOZ BLAGA IN POTNIKOV — UDOBNA VOZILA — CENE ZMERNE

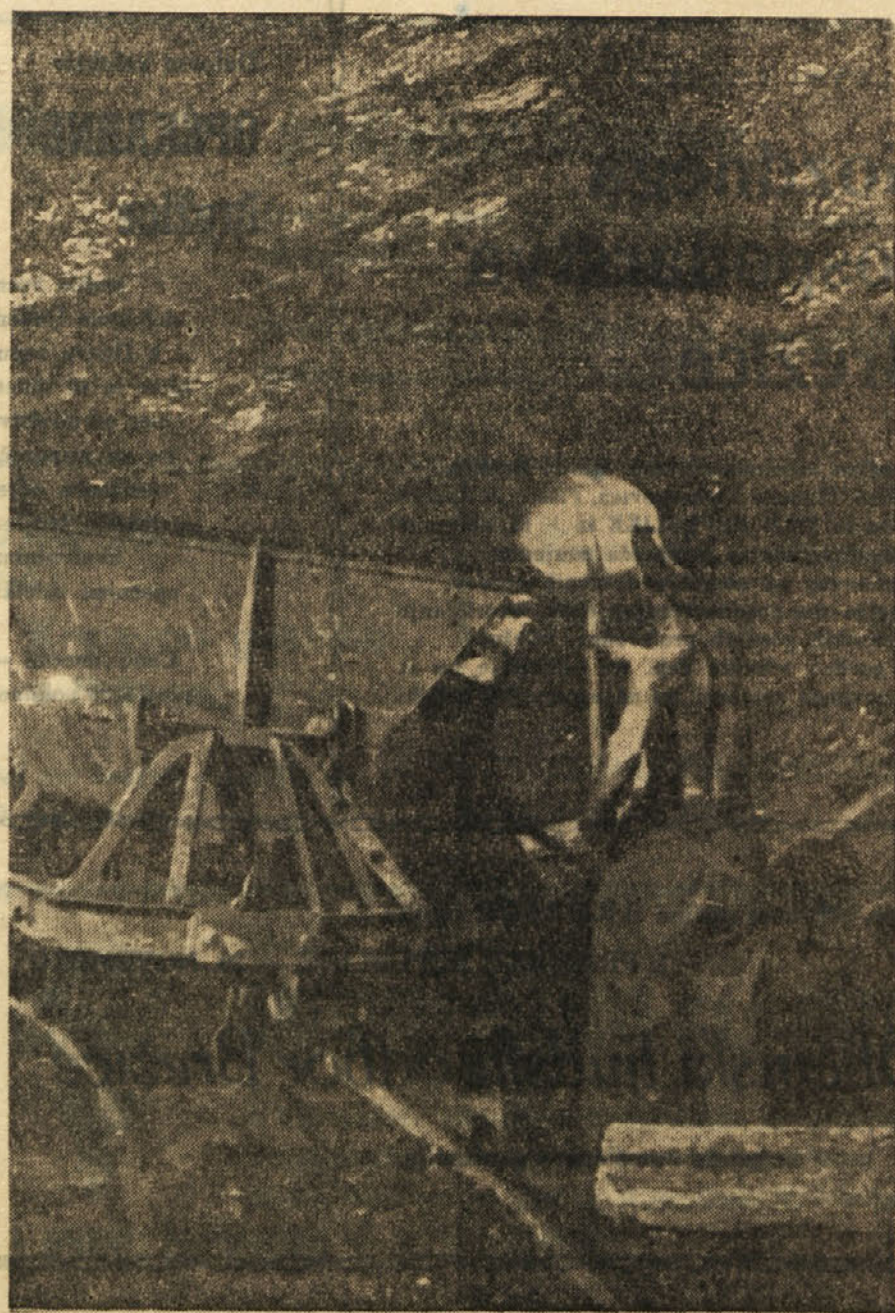
ZADRUŽNO TRGOVSKO PODJETJE »POSAVJE« BREŽICE
razpisuje mesto

računovodje

Pogoji: Višja strokovna izobrazba z vsaj triletno prakso ali srednja strokovna izobrazba z vsaj šestletno prakso ali nižja strokovna izobrazba z vsaj osemletno prakso in opravljenim strokovnim izpitom.
Nastop po možnosti takoj. Družinsko ali samsko stanovanje nudi podjetje v lastni zgradbi.

Pekarna Fabianič Senovo

ČESTITA SVOJIM ODJEMALCEM
K DNEVU REPUBLIKE.

Delovni kolektiv rudnika Trbovlje-Hrastnik čestita vsem borcem za izgradnjo socializma k Dnevu republike

Vremensko napoved za prihodnji teden

Približno do 26. novembra padavine s ohladitvijo, sneg do nižin. V nadaljnjem poteku sprva suho in mraz, v zadnjih dneh novembra pa otoplitev in nekako 29. nov. nekaj padavin. V prvih dneh decembra suho in razmeroma milo. Nekako od 3. decembra dalje nestalno s pogostimi močnejšimi padavinami, ki bodo hitro prešle v sneg.

Hvale vredno

Podjetje »MESO« v Trbovljah je sklenilo, da zniža ceno svojih izdelkov, in sicer: teletjemu mesu od 270 din na 250 din, svinjski masti in mesu od 310 din na 300 din in govejemu mesu od 250 din na 240 din.

Ostala podjetja — posnemajte jih!

Zasavski derby v nedeljo ob 14. uri na stadionu »Bratstva« v Hrastniku (na igrišču za Savo).

Zadruga mlekar Brežice prodaja avtomobil

v odpisnem stanju. »Citroen« brez diferenciala. Vprašajte na upravi podjetja, telef. Brežice 40.

ZAHVALA

Ob bridki zgubi našega ljubega sinka, bratca, svaka in nečaka

EDIJA URANA

se pristočno zahvaljujem delavski godbi, državnim gimnaziji osnovni šoli nadalje sosedom za pomoč ob težki uri, vsem ki so nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje in spremili Edja na njegov zadnji pot.

Družine URANA-ACKUN.

ZAHVALA

Ob preran: zgubi, ljubljene žene, mame, stare mame in čestne

Marije Ostreljč

Artič se iskreno zahvaljujem zdravniku dr. Bricu za njegovo veliko skrb v njem boleznih pevskega darovalcem vencev in vsem, ki ste jo spremljali na z dnji poti in sočustvovali z nami.

Mož in otroci

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem primarju dr. Virgilu Krasniku in dr. Držniku za uspešno zdravljenje. — Silva Eberling, Trbovlje.

SPLOŠNA BOLNICA BREŽICE

ČESTITA DELOVNIM LJUDEM ZASAVSKEGA OKRAJA K DNEVU REPUBLIKE IN
10. OBLETNICI OSVOBODITVE.

DELOVNI KOLEKTIV

Gozdnega gospodarstva Brežice

s svojimi manipulacijskimi mesti: Brežice, Sevnica, Planina, Kostanjevica, Pišce in Radeče čestita za DAN REPUBLIKE in 10. obletnici osvoboditve ter se priporoča cenjenim odjemalcem na območju državnih gozdov, opravlja vsa gozdno-vzgojna dela, izkoriščanje postranskih gozdnih proizvodov, izvršuje vso gozdno tehniko dela ter odkupuje les iz nedržavnega sektorja po najugodnejših cenah!

Delovni kolektiv

OPEKARNE Brežice

čestita vsem delovnim ljudem k Dnevu republike in 10. obletnici osvoboditve ter se priporoča cenjenim odjemalcem s svojimi kvalitetnimi opečnimi izdelki.

Cene zmerne — postrežba solidna!

Vsemu delovnemu ljudstvu mesta Trbovlje čestitajo k PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU

Občinski ljudski odbor Trbovlje
Občinski komite ZKS Trbovlje
Občinski odbor SZDL Trbovlje
Občinski sindikalni svet Trbovlje
Občinski odbor ZB NOV Trbovlje
in Občinski odbor LMS Trbovlje

S skupnimi napori delajmo za razcvet in napredek občine Trbovlje v veliki socialistični ureditvi Jugoslavije.

Vsem občanom občine BREŽICE čestita

k PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU

Občinski ljudski odbor Brežice

in ostale množične organizacije.

DELAVSKI SVET IN UPRAVNI ODBOR

SPLOŠNEGA
GRADBENEGA
PODJETJA

PIONIR

NOVO MESTO

čestitata za 29. november, ob DNEVU REPUBLIKE, vsemu delovnemu ljudstvu, vsem sorodnim kolektivom in vsem članom kolektiva z željo, da dosežejo še večje delovne uspehe.

KOTEKS Brežice

čestita za 29. november, DAN REPUBLIKE, in ob 10. obletnici osvoboditve in se priporoča za odkup vseh vrst kož. Plačujemo po najvišjih dnevnih cenah.

DELAVCEM ČRNEGA ZLATA

V ZASAVJU

K DNEVU REPUBLIKE

KREPKI PARTIZANSKI

»ZDRAVO!«

Kolektiv

Mercator Ljubljana

KMETIJSKA ZADRUGA z o. j.

Dol pri Hrastniku

čestita vsem svojim članom in ostalim delovnim ljudem k DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU.

Odkupujemo in prodajamo vse vrste kmetijskih proizvodov. Za obisk se še nadalje priporočamo!

SINDIKAT RUDARSKIH
DELAVCEV JUGOSLAVIJE

SINDIKALNI ODBOR
PRI RUDNIKU
ZAGORJE

SE PRIDRUŽUJE K ČESTITKAM
OSTALIH K DNEVU REPUBLIKE,
29. NOVEMBRU

Zadružno podjetje za odkup in
predelavo mleka

„Mleko“ Celje

čestita vsem delovnim ljudem k
prazniku republike, 29. novembra!

RODOVO

LEK

tovarna farmacevtskih in kemičnih proizvodov

LJUBLJANA

PROIZVAJA

anorganske — organske, kemične in farmacevtske
proizvode, vse vrste tablet, injekcij, solucij itd.

OB 10. OBLETNICI SVOJEGA OBSTOJA

čestita vsem delovnim ljudem ter se pridružuje
čestitkam ostalih delovnih kolektivov k

PRAZNIKU DNEVA REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU

Ljudska gostilna PIŠECE

čestita k PRAZNIKU REPUBLIKE,
29. novembru, in se priporoča za obisk

Kmetijska zadruga Globoko pri Brežicah

se pridružuje čestitkam
ostalim delovnim kolektivom
k PRAZNIKU REPUBLIKE
in se priporoča.

Splošno trgovsko podjetje Dobova

čestita vsem svojim odjemalcem
k PRAZNIKU REPUBLIKE —
29. NOVEMBRU!

Naznanjamo, da sprejemamo
že naročila za gradbeni material,
zidno in strešno opeko, apno,
cement itd. za leto 1956.

Pohitite z naročili,
da boste pravočasno postreženi!

Mizarsko podjetje Dobova

proizvaja vse vrste pohištva in se priporoča
za naročila.

K PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU,
čestita vsem delovnim ljudem!

*Ce hočeš dobro vince piti,
pridi v*

Krajevno gostilno v Pišece

*Naj živi praznik republike —
29. november!*

Kmetijska zadruga z.o.j. Blanca

čestita
k PRAZNIKU REPUBLIKE,
29. NOVEMBRU!

Kolektiv PLETILNICE DOBOVA

se pridružuje
čestitkam ostalih
delovnih kolektivov
in se priporoča
s svojimi kvalitetnimi
in ceneni izdelki.

KMETIJSKA ZADRUGA z.o.j. PIŠECE

s trgovskim, vinarskim, živinorejskim in sadjarsko-
vinogradniškim odsekom ter s svojimi gostilnami
čestita vsem svojim članom, odjemalcem in ostalim
k DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU!

KOMUNALNO GOSPODARSTVO TRBOVLJE

z vsemi svojimi podjetji

čestita delovnim ljudem
k PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU!

Obrtno nabavno - prodajna zadruga Trbovlje

čestita vsem svojim članom in ostalemu delovnemu ljudstvu
k PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU!

Čestitkam se pridružuje tudi
OBRTNA ZBORNICA TRBOVLJE

Kolektiv trgovskega podjetja s sadjem
in zelenjavo

„VITAMINKA“ Trbovlje

čestita k PRAZNIKU REPUBLIKE
in se priporoča.

Slikarstvo in pleskarstvo Zagorje

čestita vsem delovnim ljudem
k PRAZNIKU REPUBLIKE —
29. novembru.

GRADBENO PODJETJE

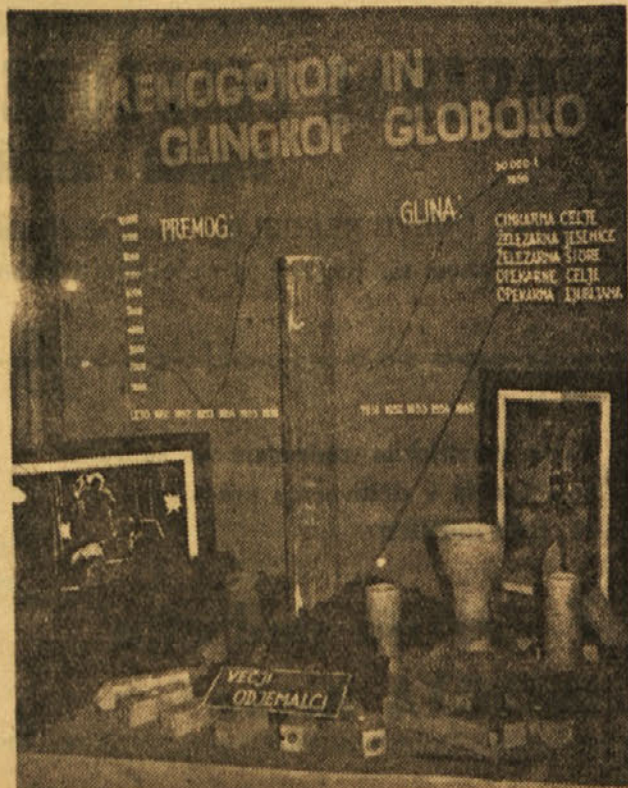
„GRADITELJ“ Trbovlje

se pridružuje čestitkam
ostalim delovnim kolektivom k
PRAZNIKU REPUBLIKE —
29. NOVEMBRU

Premogokop in glinokop Globoko pri Brežicah

čestita
vsem
delovnim
ljudem
in odjemalcem
k PRAZNIKU
REPUBLIKE!

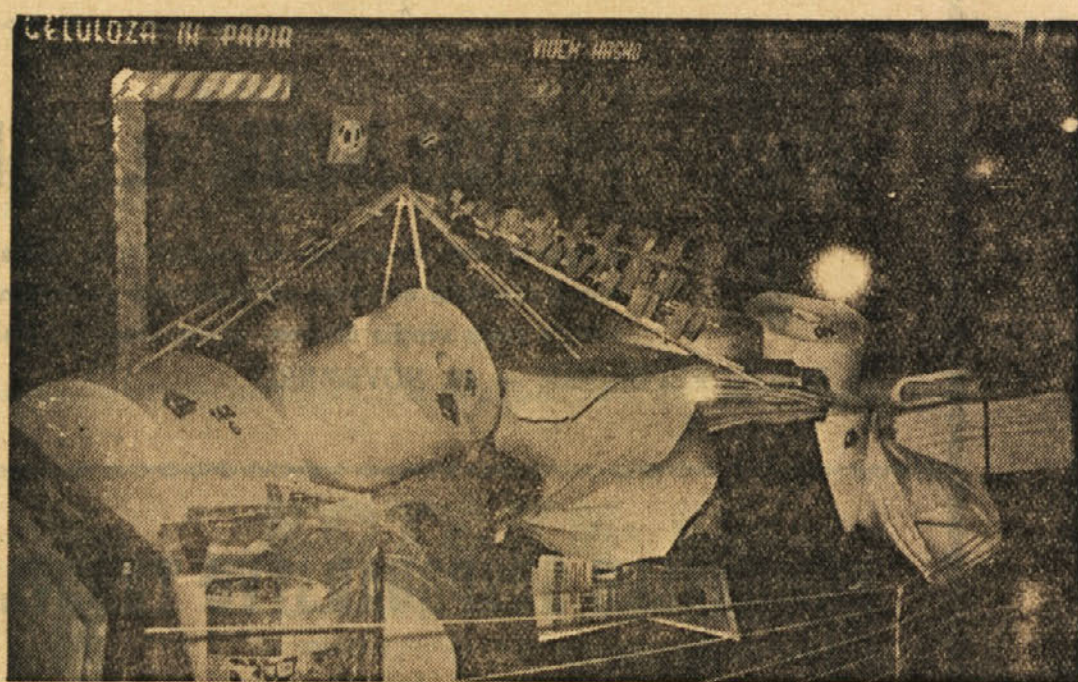

Vsem svojim potrošnikom in ostalim
delovnim ljudem čestita
k PRAZNIKU REPUBLIKE —
29. NOVEMBRU
delovni kolektiv

Trgovskega podjetja „PRESKRBA“ Hrastnik

Obiščite nas in postregli vas bomo
z vsem, kar potrebujete!
Dobra postrežba — nizke cene.

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA VIDEM-KRŠKO

čestita vsem delovnim kolektivom k prazniku republike, 29. novembru, in jim želi še nadaljnjih delovnih uspehov pri izgradnji socializma

O KRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA KRŠKO

čestita k DNEVU REPUBLIKE vsem kmetijskim zadrugam ter njihovim članom.

*

Vse sile za izboljšanje kmetijstva!

Kmetijska zadruga Krško

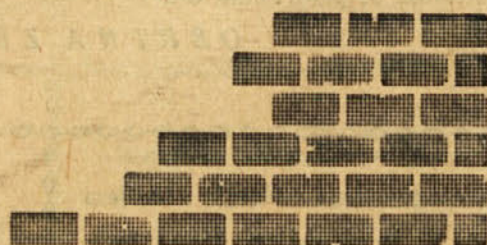
Vsem odjemalcem in dobaviteljem kakor tudi vsem zadrugnikom čestitamo k DNEVU REPUBLIKE

Elektro Krško

čestita k DNEVU REPUBLIKE — 29. novembru, vsem delovnim kolektivom.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

PIONIR VIDEM - KRŠKO

čestita vsemu delovnemu ljudstvu k PRAZNIKU REPUBLIKE, 29. NOVEMBRU!

GRADBENO PODJETJE Videm - Krško

čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem delovnim kolektivom.

S
A
V
A

SINDIKALNA PODRUŽNICA

TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA VIDEM - KRŠKO

čestita k DNEVU REPUBLIKE vsem sindikalnim podružnicam in njihovim članom ter jim želi še nadaljnjih uspehov v samoupravljanju!

Vsem kmetijskim zadrugam in zadrugnikom čestita k državnemu prazniku — 29. NOVEMBRU

Združno podjetje OBNOVA Krško

TOVARNA ČOKOLADE IN LIKERJEV BRESTANICA

čestita vsem delovnim ljudem širom po naši domovini k DNEVU REPUBLIKE!

Elektromehanična

delavnica

Videm-Krško

se pridružuje čestitkam vseh delovnih kolektivov k prazniku
29. NOVENBRU!

Gasilska podjetje Videm-Krška

s svojimi gostišči:

Komočar, Krieger in Cetin ter restavracija čestitajo vsemu delovnemu ljudstvu k DNEVU REPUBLIKE!

Ob obletnici delovnega ljudstva,
29. NOVENBRU,
čestitamo vsem našim odjemalcem in dobaviteljem kakor tudi ostalim delovnim kolektivom

TRGOVSKO PODJETJE

KURIVO MARIBOR

Knjigarna in papirnica

VIDEM - KRŠKO

čestita vsem svojim cenjenim odjemalcem in dobaviteljem k DNEVU REPUBLIKE!

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO

KRKA BREZICE

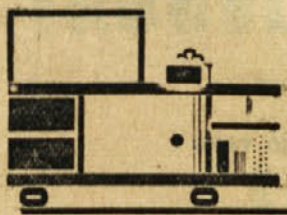
čestita k 10. obletnici osvoboditve in k PRAZNIKU REPUBLIKE.
29. novembra, vsem dobaviteljem, odjemalcem in delovnim kolektivom.

Upravni odbor trgovinske zbornice Krško

čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem svojim članom in ostalim delovnim kolektivom. Ob združitvi zbornice s Trgovinsko zbornico Trbovlje želimo tudi v bodoče vsem delovnim kolektivom trgovske mreže pri njihovem delu čimveč uspehov!

Kmetijska zadruga Leskovec pri Krškem

čestita vsem svojim članom kakor tudi ostalim zadržnikom k prazniku republike!

Delovni kolektiv

čestita k DNEVU REPUBLIKE in ob 10. obletnici osvoboditve.

Izdelujemo kvalitno pohištvo za izvoz in domači trg.

IZDELAVA PRVOVRSTNA!

TOVARNE POHIŠTVA BREZICE

ZDRAVILISCE ČATESKE TOPLICE

čestitajo k DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVENBRU, in 10. obletnici osvoboditve!

DELOVNI KOLEKTIV

LIUDSKE POTROSNE BREZICE

čestita k DNEVU REPUBLIKE. 29. novembra in 10. obletnici osvoboditve. Vsem odjemalcem se priporočajo poslovalnice: Brežice, Lenart, Cerklje ob Krki in Bistrica ob Sotli.

Vsemu delovnemu ljudstvu socialistične Jugoslavije čestitajo k PRAZNIKU REPUBLIKE, 29. novembra delovni kolektivi podjetij:

TRGOVSKO PODJETJE

POSTREZBA HRASTNIK

Odlična kvaliteta — Dobra posrežba — Nizke cene. Priporočajo se delovni kolektivi »POSTREZBE« in gostinstva »JELKE« HRASTNIK.

GOSTINSTVO »JELKA« —
KLAVNICA —
MESARIJA in PEKARNA

PETROL

skladišče Brežice

čestita k DNEVU REPUBLIKE in 10. obletnici osvoboditve ter se priporoča svojim odjemalcem. — Stalno po zalogi tekoča goriva in maziva

ZADRUŽNO TRGOVSKO PODJETJE

POSAVJE BREZICE

s svojimi obrati v KRŠKEM, SEVNICI in IMPOLJCI čestita vsem odjemalcem in dobaviteljem k PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVENBRU in se priporoča za naprej!

Kolektiv

Kolodvorske restauracije

Zidani most

čestita k prazniku socialistične Jugoslavije, 29. NOVEMBRU

Vsem našim cenjenim gostom nudi: vsakovrstna jedila
in pijače kvalitetne vrste in po najnižjih cenah.

Priporoča se kolektiv
KOLODVORSKE RESTAVRACIJE — ZIDANI MOST

Delovni kolektiv
GRADBENEGA PODJETJA

„TEHNIKA“ Ljubljana

VOŠNJAKOVA ULICA 8

čestita delovnim ljudem

široj po domovini

k prazniku republike, 29. novembru

Kolektiv

KLAVNICE Radeče

čestita svojim odjemalcem
k PRAZNIKU REPUBLIKE,
29. NOVEMBRU, in se priporoča.

Borbene pozdrave pošilja
vsemu delovnemu ljudstvu
k 29. NOVEMBRU
delovni kolektiv gradbenega
podjetja

„ZASAVJE“

TRBOVLJE III.
SAVINJSKA CESTA

DELOVNI KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

IZBIRA Trbovlje

s poslovalnicami

čestita
k PRAZNIKU
REPUBLIKE —
29. NOVEMBRU

vsemu delovnemu ljudstvu in se priporoča za obisk.

Upravni odbor in delovni kolektiv

RUDNIKA ZAGORJE

čestitata vsem delovnim ljudem socialistične Jugoslavije
k PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU.

Kolektiv

Industrije gradbenega materiala v Zagorju

pošilja borbene pozdrave vsem delovnim kolektivom
in svojim odjemalcem ob
DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU

Občinski ljudski odbor Radeče

Občinski komite ZKS Radeče in občinski odbor

SZDL Radeče ter ostale organizacije čestitajo vsem
delovnim ljudem občine Radeče

OB 12. OBLETNICI USTANOVITVE SOCIALISTIČNE
JUGOSLAVIJE

v borbi za našo gospodarsko neodvisnost in izgradnjo socializma.

K Dnevu republike,
29. novembru

čestita vsem poslovnim prijateljem in odjemalcem
ter vsemu delovnemu ljudstvu socialistične Jugoslavije

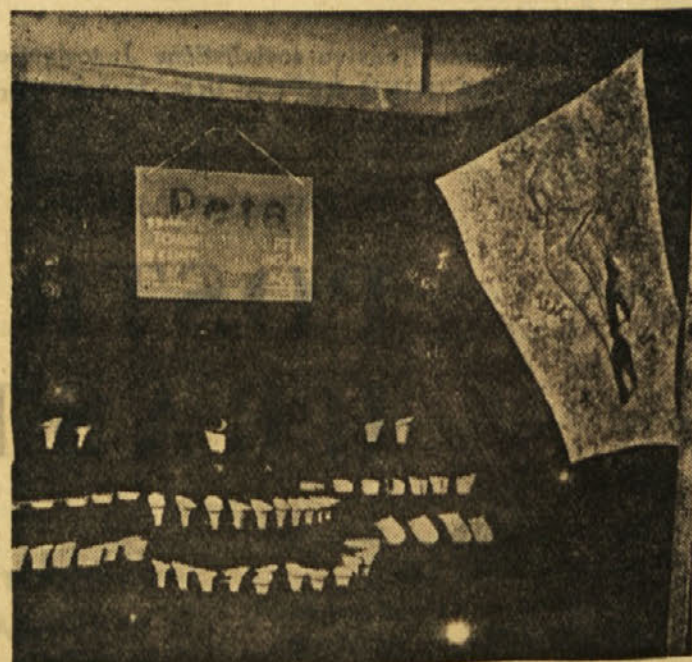
Kolektiv

Industrije gradbenega materiala Radeče, Zidani most

Kolektiv
TOVARNE
LESENIH PET

PETA Radeče

čestita k
PRAZNIKU
REPUBLIKE —
29. NOVEMBRU
vsemu delovnemu
ljudstvu.

NAJ ŽIVI PRAZNIK SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE!

Reševalna postaja Videm

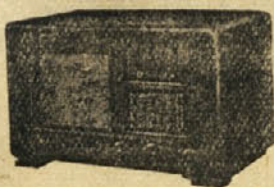

čestita vsemu
prebivalstvu
našega okraja
k Dnevu republike!

KOLEKTIV

Radio center Zagorje

čestita vsem
delovnim ljudem
k prazniku
republike

MESTNA KRAJNICA ZAGORJE

se pridružuje čestitkam ostalih
delovnih kolektivov
k prazniku 29. novembra
in se priporoča

AVTO PREVOZNO SKO PODJETJE TRBOVLJE

čestita vsem delovnim ljudem
k prazniku — 29. novembra

Vse vrste osebnega in tovornega prevoza vam natanko in v redu izvrši

AVTO PREVOZ Zagorje

VSEMU PREBIVALSTVU POSILJA ČESTITKE K PRAZNIKU REPUBLIKE
— 29. NOVEMBRU

Ob 10. obletnici osvoboditve in 12. obletnici ustanovitve
nove Jugoslavije želi vsem svojim članom
še mnogo uspehov pri izgradnji naše socialistične domovine

**Občinski ljudski odbor — Občinski komite
ZKS — Občinski odbor SZDL — Odbor ZB NOV
Občinski odbor Zveze sindikatov
na Senovem**

ter čestita vsem k prazniku 29. novembra

Pleskarstvo
Foto
Reklam servis
Trbovlje

s svojim delovnim
kolektivom
čestita
vsem delovnim
ljudem k
prazniku
republike

Državni obrtni mojster

Maks Škrinjar

Zagorje

čestita k 29. novembru.
Izdeluje vse vrste notranje opreme
za stanovanja, kakor tudi vsa
gradbena mizarska dela
po naročilu in želji strank

TRGOVSKO PODJETJE

Železnina TRBOVLJE

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZASAVSKEGA OKRAJA K PRAZNIKU — 29. NOVEMBRU
ZA OBISK SE PRIPOROČA KOLEKTIV

Vsem cenj. gostom čestita k prazniku
republike — 29. novembru delovni
kolektiv

RUDNIŠKE RESTAURACIJE ZAGORJE

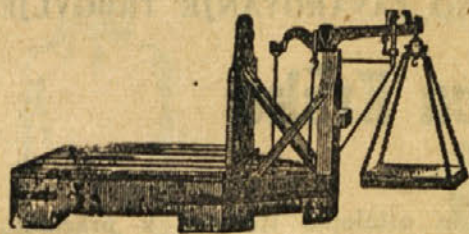
Kolektiv

Strojnega pletilstva Zagorje

pošilja vsemu prebivalstvu
borbene pozdrave
ob prazniku republike, 29. novembra

TRGOVSKO PODJETJE

POTROSNJA TRBOVLJE

z vsemi svojimi poslovalnicami
se pridružuje čestitkam
ostalih delovnih kolektivov
k prazniku republike —
29. novembru — in se priporoča

Naša knjiga ZAGORJE

čestita k prazniku republike —
29. novembru, vsem delovnim ljudem
in se priporoča.

Kmetijska zadruga Zagorje

čestita vsemu svojemu članstvu
in po njih ostalemu prebivalstvu
k prazniku, 29. novembru,
in se priporoča.

Trgovsko podjetje

Dol pri Hrastniku

gostinstvo in mesnica

čestita vsem delovnim ljudem socialistične
Jugoslavije k prazniku
Dneva republike — 29. novembru,

Kolektiv
trgovskega
podjetja

Preskrba

Zagorje

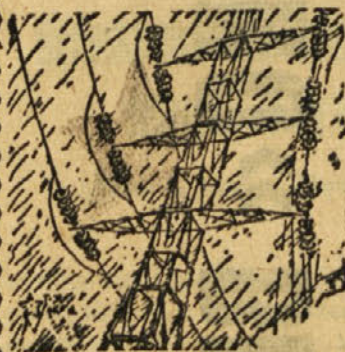
s poslovalnicami »Sušac«, »Pri Bajcarju«,
»Košenina«, »Kisovec« in »Rudnik« pošilja
borbene pozdrave k prazniku republike —
29. novembru. — Za obisk se priporočajo
kolektivi poslovalnic, kjer dobite vse, kar
želite, poceni in dobro.

Vse sile za oskrbo našega delovnega ljudstva
z električno energijo

Delovni kolektiv

ELEKTRARNE TRBOVLJE

čestita delovnim ljudem k prazniku republike —
29. novembru, in želi delovnim kolektivom
novih delovnih zmag

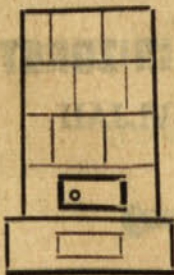

OB PRAZNIKU 12. OBLETNICE USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE
SE ČESTITKAM IN POZDRAVOM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV
PRIDRUŽUJE TUDI KOLEKTIV

Komunalnih podjetij Občinskega ljudskega odbora Radeče

IZVRŠUJE VSA SLIKARSKA, PLESKARSKA, ZIDARSKA IN MIZARSKA DELA.
S SKUPNIMI NAPORI ZA NAPREDEK IN RAZVOJ RADESKE KOMUNE!

Tovarna keramičnih izdelkov Izlake

čestita k prazniku republike — 29. novembru
vsem delovnim ljudem, in jim nudi kamnine vseh vrst
in barv ter sobne peči kompletne
s samostojnimi ploščami ter ostale keramične izdelke
odlične kvalitete

TRBOVELJSKI PORTLAND-CEMENT

na boljša kvaliteta

Od vsepovsod prihajajo naročila za znani trboveljski cement. Ze več kot 70 let proizvajajo v trboveljski cementarni povsod iskani cement ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi izven nje H kvaliteti in slovesu cementa, ki ga proizvaja trboveljska cementarna, pa seveda pripomorejo tudi ljudje in ne sama tovarna.

Izkušenost tehničnega kadra pripomore s svojim strokovnim znanjem, da se vsa popravila v cementarni izvršujejo kvalitetno in v najkrajšem roku, kar mnogo pripomore k nemoteni proizvodnji. V letošnjem letu so v cementarni s pravilnim premiranjem znatno zmanjšali stroške za električni tok, premog in ostalo. S stalno skrbjo za kvaliteto je tovarniški kolektiv uspel, da proizvaja po oceni odjemalcev trboveljskega cementa in strokovnjakov prvovrstni PORTLAND-CEMENT-NORMAL, ki pa dosega znamko C-500.

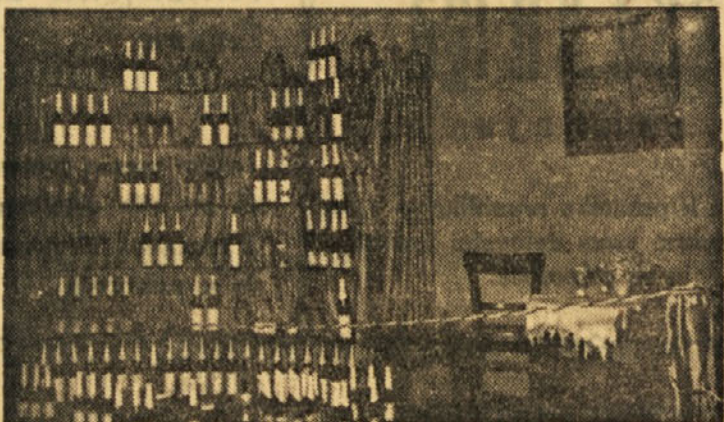
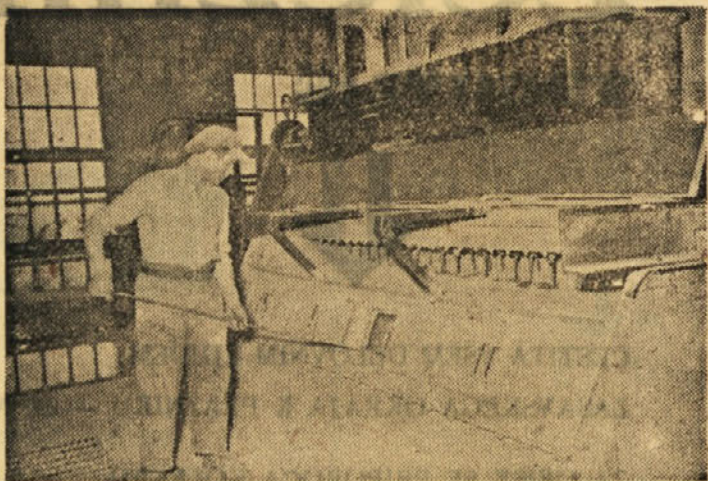
V zvezi s tem se ukvarjajo v cementarni z mislijo, da bodo v letu 1956 proizvajali samo visoko vredni PORTLAND-CEMENT znamke C-500, ki bi bil glede na njegovo kvaliteto s pravilnim dodajanjem cenejši kot sedanji normalni cement.

Sedaj izdelujejo v trboveljski cementarni dnevno 320 ton — če pa se jim bo uresničila zamisel o rekonstrukciji tovarne ali pa da bodo celo uspeli zgraditi novo tovarno, bo dnevna proizvodnja narasla preko 550 ton. Kako prepotrebna je rekonstrukcija tovarne cementa v Trbovljah, nam povedo samo naročila, ki prihajajo dnevno, in jih mora tovarna odklanjati. To pa je seveda velika škoda, ker je za proizvodnjo trboveljskega cementa na razpolago dovolj surovin in zaradi tega prvovrstnega trboveljskega cementa ne bo zmanjkalo.

Letošnji praznik, 29. november, bo kolektiv slovesno proslavil in bodo ob tej slovesnosti nagradjeni s spominskimi darili vsi tisti, ki delajo v tovarni že preko 25 let.

K DNEVU REPUBLIKE, 29. NOVEMBRU,
pošilja iskrene čestitke vsemu delovnemu ljudstvu Jugoslavije

delovni kolektiv CEMENTARNE TRBOVLJE

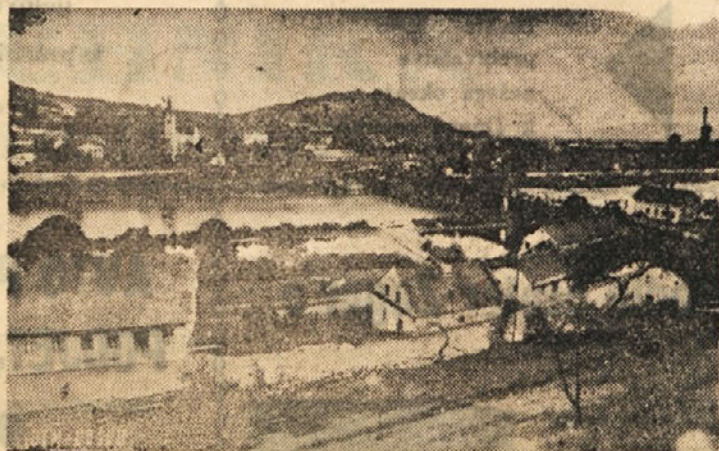
K dnevnu
republike
čestita
vsemu
prebivalstvu
podjetje

»VINO« BREŽICE

Kupujte vino le z etiketo »Vino« Brežice!
O kvaliteti se prepričajte sami!
Cene zmerne! Postrežba solidna!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR ZB

VIDEM-KRŠKO

čestitajo k Dnevu republike vsem svojim občanom ter ostalemu prebivalstvu okraja Trbovlje!

Trgovsko podjetje „POTROŠNJA“

VIDEM-KRŠKO

s svojimi trgovinami:

- Trgovina z mešanim blagom štev. 1, Videm-Krško, Dalmatinova 1
- Trgovina z mešanim blagom štev. 2, Videm-Krško, Kardeljeva cesta
- Trgovina z mešanim blagom štev. 3, Videm-Krško, Cesta krških žrtev
- Trgovina z mešanim blagom štev. 4, Videm-Krško, Kardeljeva cesta
- Trgovina z mešanim blagom na Raki
- Trgovina z železnino, Videm-Krško, Dalmatinova 2
- Trgovina z usnjem, Videm-Krško, Dalmatinova 2
- Trgovina s čevlji, Videm-Krško, Dalmatinova 2
- Trgovina z živili, Videm-Krško, Cesta krških žrtev

čestitajo k Prazniku republike vsem svojim cenjenim odjemalcem in dobaviteljem ter jim želijo še mnogo uspehov!

SPLOŠNA OBRтна KOVINARSKA ZADRUGA VIDEM-KRŠKO

čestita delovnim kolektivom in vsemu prebivalstvu naše skupnosti k Dnevu republike!

Izdelujemo po naročilu solidno in po konkurenčnih cenah zunanjo in notranjo opremo stanovanjskih, gospodarskih in drugih zgradb, lahke železne konstrukcije, vse vrste ključavničarskih izdelkov in izvršujemo predelave, montaže in popravila. Cenjenim strankam se priporočamo!

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE TRBOVLJE

podružnica Krško

čestita vsem svojim zavarovancem in ostalemu ljudstvu k prazniku, Dnevu republike!

Vsem svojim cenjenim odjemalcem in dobaviteljem iskreno čestita k DNEVU REPUBLIKE

Artolegovina Krška

OBČINSKI SINDIKALNI SVET KRŠKO

čestita k Dnevu republike vsem sindikalnim organizacijam in njihovim članom ter jim želi še nadaljnjih uspehov v njihovem samoupravljanju ter izgradnji socializma!

K Dnevu republike, 29. novembru,
čestita vsem kolektiv

STROJNEGA MIZARSTVA TRBOVLJAH

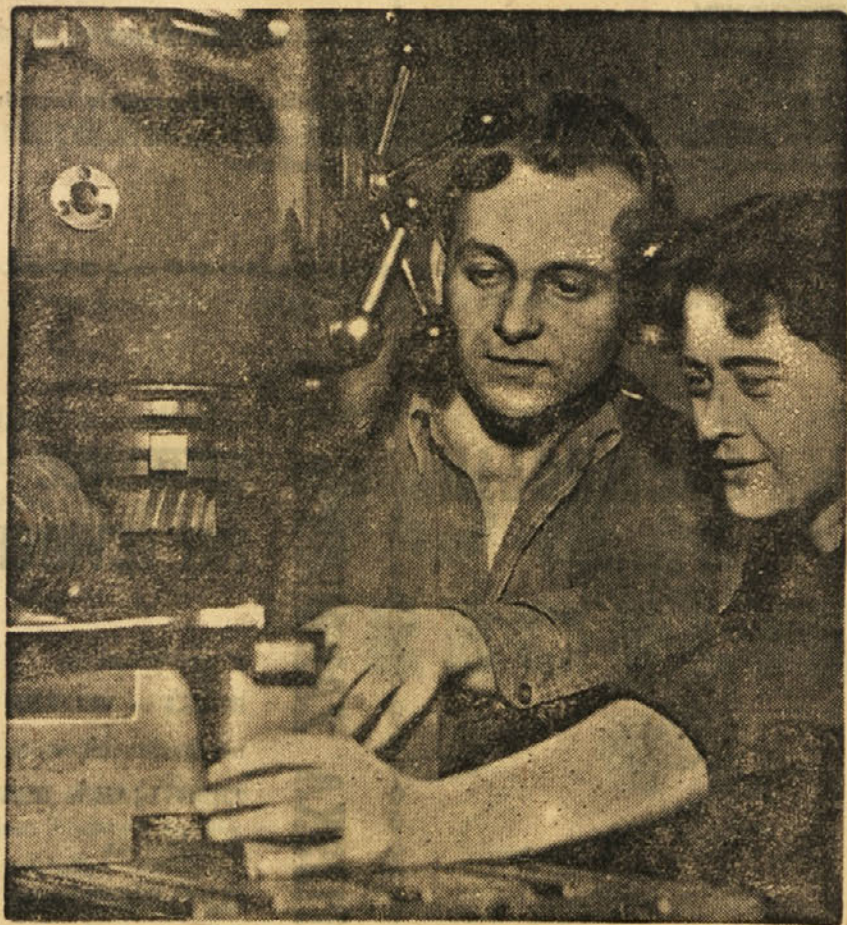

Delovni kolektiv in uprava

STROJNE TOVARNE TRBOVLJE

čestitata delovnim kolektivom in svojim
poslovnim prijateljem k PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU!

Projektiramo — proizvajamo — montiramo:
transportne naprave, naprave za suho separiranje premoga in ostalih rud.
Oprema rudnikov. Zahtevajte naše prospekte!

Kmetijska zadruga

pri
Zidanem mostu

prodaja in odkupuje vse vrste kmetijskih pridelkov
V naših poslovalnicah dobite vse, kar želite, poceni in v odlični kvaliteti

Vsem svojim članom in ostalim delovnim ljudem iskrene čestitke k
PRAZNIKU REPUBLIKE, 29. NOVEMBRU!

Gostinsko podjetje

— Brestanica

s celotnim delovnim kolektivom čestita k
PRAZNIKU REPUBLIKE, 29. NOVEMBRU,
vsem svojim gostom in ostalim delovnim
ljudem ter se priporoča!

Trgovsko podjetje

z vsemi poslovalnicami

čestita k PRAZNIKU REPUBLIKE, 29. novembru!

Našemu delovnemu človeku nudimo vse,
kar potrebuje zase in za svojo družino.

Kvalitetno blago in poceni.

Senovo

Preskrba

Kmetijska zadruga

Brestanica

čestita vsem delovnim ljudem
k 12. obletnici
ustanovitve nove Jugoslavije —
29. novembru

Gostinsko podjetje

IN KOLEKTIV
DELAJSKO-USLUZBENSKE
RESTAVRACIJE — SENOVO

Senovo

se pridružujeta čestitkam ostalih delovnih
kolektivov.

Cenjenim gostom se priporoča in vabi
kolektiv DUR — SENOVO

Trgovsko podjetje na veliko „GROSIST“

Videm Krško, Dalmatinova 2

Vsem svojim cenjenim odjemalcem
in dobaviteljem čestitamo k prazniku Dneva republike!

Kovinsko-električno-inštalaterska delavnica Trbovlje

Ulica 1. junija, št. 28

izvršuje vsa popravila radijskih sprejem-
nikov, električne in vodovodne instalacije,
previjanje elektromotorjev ter opravlja
stavbno in galanterijsko kleparstvo ter
vsa ključavničarska dela.

Ob Dnevu republike, 29. novembru,
čestita vsem kolektivom in podjetjem

Vsem delovnim ljudem
socialistične Jugoslavije, še posebej pa
svojim cenjenim odjemalcem, čestita

k prazniku republike
29. novembru

delovni kolektiv in uprava
TRGOVSKEGA PODJETJA

„Preskrba“ Trbovlje

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA

KRMELJ

nudi vsem svojim odjemalcem premog odlične kvalitete
Čestitamo vsem delovnim ljudem in kolektivom k
Dnevu republike — 29. novembru!

KMETIJSKA ZADRUGA z o.j. v Sentjanžu

čestita k

PRAZNIKU
REPUBLIKEin se priporoča
s solidno
in kulturno
postrežbo

Kolektiv

„KREMENICE“

KRMELJ

na Dolenjskem

iskreno čestita

vsem državljanom naše domovine k

DNEVU REPUBLIKE

z željo za čimprejšnjo izgradnjo

socializma!

Kolektiv DOMA ONEMOGLIH Impoljca

se pridružuje čestitkam
ostalih delovnih ljudi ob prazniku

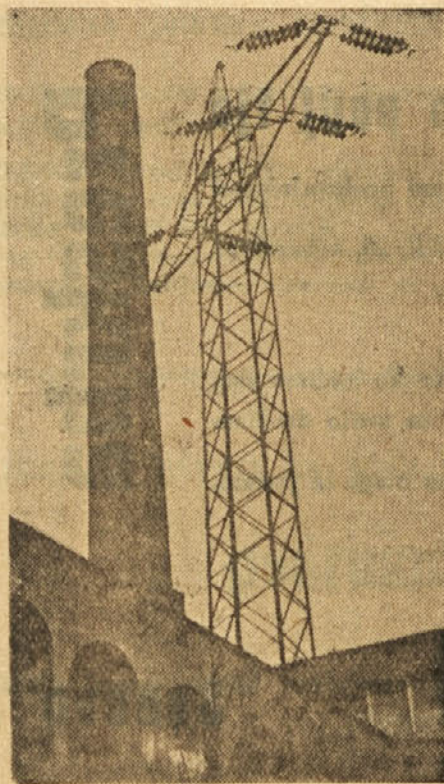
DNEVA REPUBLIKE, 29. NOVEMBRU!

KMETIJSKA ZADRUGA z o.j.

STUDENEC PRI SEVNICI

s trgovinami na
BUCKI in VELIKEM TRNU
ter gostilnami v
TRBOVLJAH in HRASTNIKU
se priporoča
svojim odjemalcem ter čestita
delovnim ljudem k
PRAZNIKU REPUBLIKE,
29. NOVEMBRU

Svet SVOBOD in prosvetnih društev okraja TRBOVLJE

čestita vsem društvom »Svobod«
in ljudskoprosvetnim društvom ter preko
njih vsemu članstvu
k prazniku DNEVA REPUBLIKE —
29. NOVEMBRU
in jim želi še nadaljnjih uspehov pri
izobraževanju delovnega ljudstvaOBRTNA
PROIZVAJALNA
ZADRUGADolomit
BRESTANICAse pridružuje
čestitkam k
PRAZNIKU
REPUBLIKEPridobiva:
kamen, gramoz
in pesek

ELEKTRARNA BRESTANICA

proizvaja električno energijo

Ob 12. obletnici ustanovitve nove
Jugoslavije pošilja delovni kolektiv
borbene pozdrave in čestitke vsemu
delovnemu ljudstvu!

Sindikalna podružnica rudarjev Trbovlje

pošilja borbene pozdrave
in čestita k prazniku 29. NOVEMBRU
vsem delovnim ljudem socialistične
Jugoslavije

GOSTILNA

KAREL PAPEŽ

v KRMELJU

nudi topla in mrzla
jedila ter okusna vina.
Pridružuje se čestitkam
ostalih delovnih
kolektivov!

PEKARNA

Martin Hočevar

KRMELJ

se pridružuje čestitkam ostalih
kolektivov k prazniku,
29. novembru

Trgovsko podjetje „RUDAR“ Krmelj

čestita k Dnevu republike — 29. novembru
vsem svojim strankam in dobaviteljem
kakor tudi vsem
delovnim kolektivom Jugoslavije.Odjemalcem nudimo vse vrste tekstilnega
blaga, galanterije, živila,
gradbeni material in drugo.
V zalogi imamo samo kvalitetno
in ceneno blago, ki ga kupujemo samo od
priznanih proizvajalcev Jugoslavije.

Trgovsko podjetje

Okrajne zadružne zveze Celje

kupuje in prodaja poljske pridelke, živino, les in gradbeni material.
Vsemu delovnemu ljudstvu se priporoča in čestita k

prazniku republike 29. novembru

„Prehrana“ veletrgovina Ljubljana

Titova cesta 15

čestita vsemu delovnemu ljudstvu
socialistične Jugoslavije in svojim odjemalcem
k prazniku delovnega ljudstva
socialistične Jugoslavije

29. novembru

Užitek in zadovolj-
stvo je kaditi tobačne
izdelke, ki vam jih
nudi

TRGOVSKO PODJETJE

TOBAK TRBOVLJE

Vsem našim odjemal-
cem in vsemu delov-
nemu ljudstvu čestita
k prazniku republike
— 29. novembru, de-
lovni kolektiv trgov-
skega podjetja
»TOBAK« - Trbovlje

Delovni kolektiv in uprava

STEKLARNE HRASTNIK

čestitata vsemu delovnemu ljudstvu Jugoslavije

k prazniku republike, 29. novembru

ter priporočata svoje izdelke, ki so odlične kvalitete in poceni

Trgovinska zbornica za okraj Trbovlje

s svojim članstvom v občinah Zagorje Trbovlje Hrastnik,
Radeče, Sevnica, Senovo, Videm-Krško in Brežice

čestita vsemu delovnemu ljudstvu socialistične Jugoslavije k

Dnevu republike, 29. novembru

Najboljše filme vam prikazujejo
v kinematografih

„SVOBODE-CENTER“

(Delavski dom) v Trbovljah in v

kinu „SVOBODE“

v Trbovljah II.

Vsem obiskovalcem čestitata
k prazniku 29. novembru

Uprava in kolektiv kinematografov

»SVOBODE« CENTER in

»SVOBODE« TRBOVLJE II

Delovni kolektiv

Splošnega gradbenega podjetja

„BET N“

CELJE, LJUBLJANSKA UL. 16

čestita k Dnevu republike —
29. novembru —
vsemu delovnemu ljudstvu.

Izvršujemo vsa dela na visokih
in nizkih gradnjah
po konkurenčnih cenah.

Zadovoljstvo investitorjev
je porok naše kvalitete!

Knjigarna Trbovlje

prodaja vse vrste knjig,

sprejema naročila

za pisalne stroje in

za vse vrste

pisarniških potrebščin.

Cene ugodne, postrežba solidna.

Vsemu delovnemu ljudstvu

čestita k DNEVU REPUBLIKE

kolektiv KNJIGARNE TRBOVLJE

Gostinsko podjetje

„MAJOLKA“ Trbovlje

z vsemi
svojimi poslovalnicami:

novo preurejeni lokal

»Delavski dom«, Cesta 1. maja
(Terezija),

Bife »Delikatesa«, Ulica 1. junija,

»Pri Dreus«, Počivavšek

(»Pri grozdu«), Volker (»Pri lovcu«),

gostilna na Katarini, pri Sušniku,

gostilna Slačnik in sodavičarstvo

čestita delovnim ljudem

k prazniku republike — 29. novembru

in se priporoča za obisk

„AGROSERVIS“ - BREŽICE

ČESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM
SOCIALISTIČNE
JUGOSLAVIJE K
PRAZNIKU REPUBLIKE
— 29. NOVEMBRU —
ZELEČ JIM SE
NADALJNJIH USPEHOV
PRI GRADITVI
SOCIALISTIČNE
DOMOVINE

Vsem cenjenim odjemalcem, dobavi-
teljem in ostalim za 29. november

naše iskrene čestitke!

*

Priporoča se kolektiv podjetja

„MESO“ v Trbovljah

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOVO

K Dnevu republike iskreno čestitamo vsem rudarskim delovnim kolektivom Slovenije in drugih bratskih republik, želeč jim pri njihovem delu vedno večjih

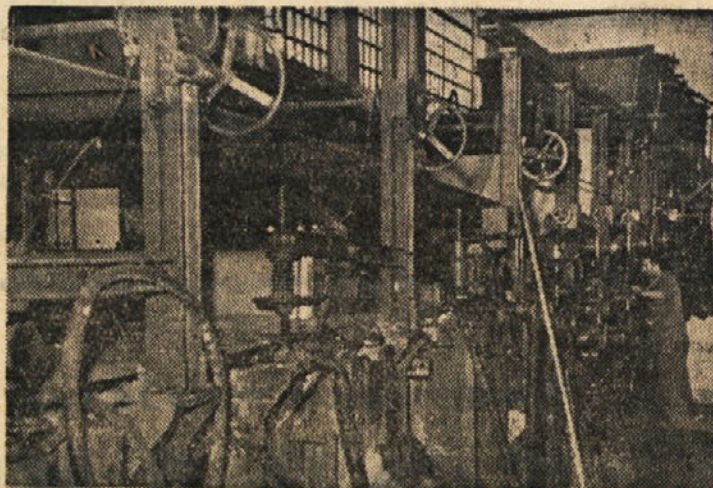
uspehov v dobro in napredek naše socialistične skupnosti. Isto želimo tudi vsem našim odjemalcem in vsem, s katerimi nas vežejo poslovni stiki, ki jih hočemo tudi v bodoče ohraniti v obojestransko zadovoljstvo.

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE DOKUMENTNEGA IN KARTNEGA PAPIRJA

V
R
A
D
E
Č
A
H

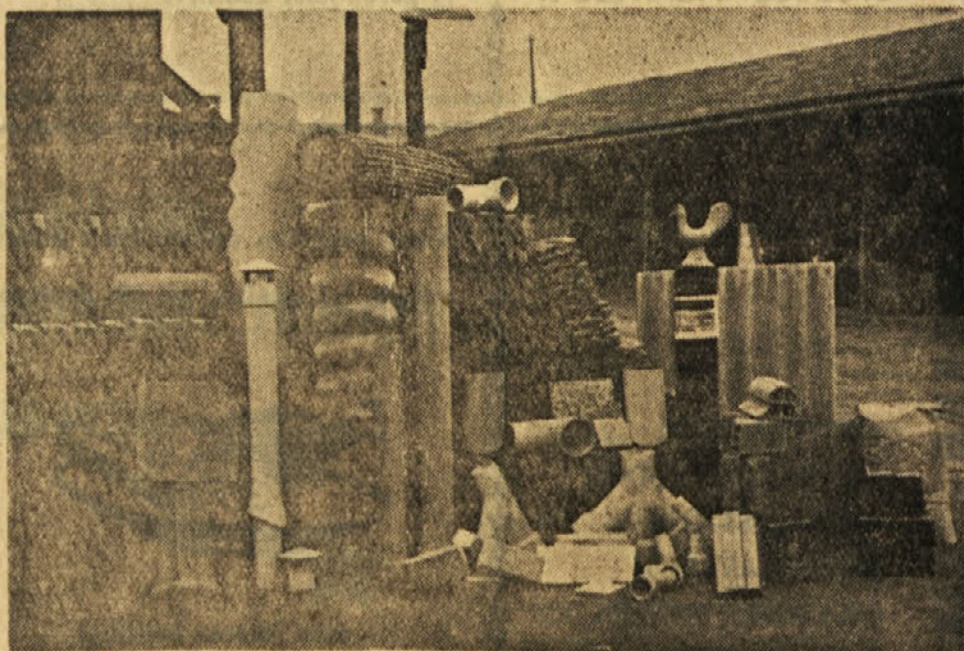
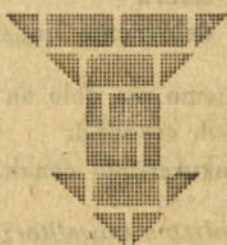
je ponosen na svoje uspehe, ki jih je dosegel v času 10-letne svobodne graditve, ter ob praznovanju 29. novembra, »DNEVA REPUBLIKE«, pošilja borbene pozdrave vsemu delovnemu ljudstvu socialistične Jugoslavije.

NAJ ŽIVI PRAZNIK SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE —
29. NOVEMBER!

CEMENT-OPEKA LJUBLJANA

Trgovsko podjetje z gradbenim materialom na debelo in drobno, Ljubljana, Šmartinska cesta šte. 31, telefon 30-140,

čestita vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem in delovnim kolektivom
K DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU.

Zahvaljujemo se za dosedanje naklonjenost in se nadalje priporočamo.
Poslužujte se naših uslug, ugodnih cen in solidne postrežbe!

Tehnometol

SPECIALIZIRANA TRGOVINA
Z ZELEZNINO

LJUBLJANA, TITOVA UL. 16

generalna zastopstva in konsignacijska skladišča znanih tovarn:

1. orodja za obdelavo lesa (Gebrüder Leitz, Werkzeug-Fabrik, Oberkochen);
2. brusne plošče (Tyrolit-Schleifmittelwerke, G. m. b. H., Schwarz, Tirol);
3. specialno orodje za obdelavo kovin in vlečena žica (Kärntnerische Eisen- und Stahlwerk-Aktiengesellschaft, Ferlach, Exportabteilung — Wien I., Friedrichstrasse 4);
4. ročno in strojno orodje (Heinrich Sahm & Söhne, Werkzeugfabrikation, Remscheid).

valjani in vlečeni materiali
črne metalurgije

valjani in vlečeni materiali
barvaste metalurgije

sanitarni in instalacijski material

plemenita jekla

kroglični ležaji

orodje in stroji za obdelavo lesa

orodje in stroji za obdelavo
kovin

Oglejte si naše zaloge, cene strogo konkurenčne, poslužujte se blaga iz konsignacijskih skladišč, zaloge za vso industrijo in obrt, strokovni in tehnični nasveti brezplačni.